

ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်

LEGISLATIVE DRAFTING GUIDANCE

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး

ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	အမှာစာ	၁
၂	နိဒါန်း	၄
	အပိုင်း - ၁	
	ဥပဒေမူကြမ်းများ ရေးဆွဲရာတွင် အဓိက အခြေခံရမည့် အချက်များ	၆
	အပိုင်း - ၂	
	ဥပဒေမူကြမ်း ရေးထုံးရေးနည်းများနှင့် လက်တွေ့ရေးဆွဲခြင်း	၁၀
၃	အခန်း (၁) ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရာတွင် အခြေခံရမည့် ရေးထုံးရေးနည်းများ	၁၁
၄	အခန်း (၂) ဥပဒေမူကြမ်းတွင် အပိုင်းနှင့် အခန်းများ၊ ခေါင်းစဉ်ခွဲများ၊ ဘေးခေါင်းစဉ်များ ခွဲခြားခြင်း	၁၃
၅	အခန်း (၃) စာသား၊ ဝေါဟာရ၊ ဝါကျနှင့် သဒ္ဒါအသုံးအနှုန်း ရှင်းလင်းပြီး မှန်ကန်ရန် လိုအပ်ခြင်း	၁၃
၆	အခန်း (၄) မာတိကာ ရေးသားခြင်း	၁၇
၇	အခန်း (၅) ဥပဒေ ခေါင်းစည်း	၁၇
၈	အခန်း (၆) ဥပဒေမူကြမ်းတွင် အပိုင်းနှင့် အခန်းများခွဲခြားခြင်း	၁၈
၉	အခန်း (၇) ဥပဒေ အမည်	၁၉
၁၀	အခန်း (၈) ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်	၂၀
၁၁	အခန်း (၉) အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက်များ	၂၁
၁၂	အခန်း (၁၀) ရည်ရွယ်ချက်များ	၂၃
၁၃	အခန်း (၁၁) ကော်မတီနှင့် ကော်မရှင် စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၂၄
၁၄	အခန်း (၁၂) လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ	၂၅
၁၅	အခန်း (၁၃) လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့်၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခြင်း	၂၅
၁၆	အခန်း (၁၄) စီမံခန့်ခွဲရေးအမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်	၂၆
၁၇	အခန်း (၁၅) အယူခံခြင်း	၂၇
၁၈	အခန်း (၁၆) ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ် သို့မဟုတ် တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်	၂၇
၁၉	အခန်း (၁၇) ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း	၃၀
၂၀	အခန်း (၁၈) ကူးပြောင်းရေးကာလ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ	၃၀
၂၁	အခန်း (၁၉) အထွေထွေ	၃၁
၂၂	အခန်း (၂၀) နိုင်ငံတော်က လက်ခံထားသော ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များအရ ဥပဒေများ ရေးဆွဲခြင်း	၃၆

	<p>အပိုင်း - ၃</p> <p>ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ရေးဆွဲနည်း</p>	၃၈
၂၃	အခန်း (၁) တည်ဆဲဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်း	၃၉
၂၄	အခန်း (၂) ဥပဒေ၏ အမည်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း	၄၀
၂၅	အခန်း (၃) စကားရပ် အများအပြားကို ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုဘဲ ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုလုံးကို ပြင်ဆင်ခြင်း	၄၀
၂၆	အခန်း (၄) မူရင်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေရေးဆွဲနည်း	၄၁
၂၇	➢ ဥပဒေခေါင်းစည်း	၄၁
၂၈	➢ ဒုတိယအကြိမ်၊ တတိယအကြိမ် စသည်ဖြင့် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေအမည်	၄၁
၂၉	➢ ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲတို့ကို အစားထိုးခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ခြင်း	၄၂
၃၀	➢ စကားရပ်များ အစားထိုးခြင်း	၄၂
၃၁	➢ ပုဒ်မ အသစ်၊ ပုဒ်မခွဲ အသစ် ဖြည့်စွက်ခြင်း	၄၃
	<p>အပိုင်း - ၄</p> <p>ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းခြင်း</p>	၄၆
၃၂	အခန်း (၁) ဥပဒေအသစ်ရေးပြီး တည်ဆဲဥပဒေအဟောင်းကို ရုပ်သိမ်းခြင်း	၄၇
၃၃	အခန်း (၂) ဥပဒေထုတ်ပြန်သည့် နေ့တွင် ချက်ချင်း ရုပ်သိမ်းခြင်းမပြုသေးဘဲ အချိန်ကာလတစ်ခုမှစ၍ ရုပ်သိမ်းခြင်း	၄၇
၃၄	အခန်း (၃) ဥပဒေထုတ်ပြန်သည့် နေ့တွင် ရုပ်သိမ်းခြင်း	၄၈
၃၅	အခန်း (၄) ဥပဒေ အများအပြားကို တစ်ပေါင်းတည်း ရုပ်သိမ်းခြင်း	၄၉
၃၆	အခန်း (၅) ဥပဒေ တစ်ခုချင်းကို ရုပ်သိမ်းခြင်း	၄၉
	<p>အပိုင်း - ၅</p> <p>တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ ရေးဆွဲနည်း</p>	၅၀
၃၇	အခန်း (၁) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခြင်း	၅၁
၃၈	အခန်း (၂) အာဏာမတည်သေးသော ဥပဒေအရ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့်	၅၂
၃၉	အခန်း (၃) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးထုံးရေးနည်းများ	၅၃
၄၀	အခန်း (၄) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ခြင်း	၅၄
၄၁	အခန်း (၅) နည်းဥပဒေများ ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ခြင်း	၅၄

အမှာစာ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့်အညီ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးတို့ကို ပိုင်းခြားကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။ ဥပဒေပြုရေးတွင် ဥပဒေရေးဆွဲသူများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားတို့၏ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းစေရေး ခေတ်စနစ်နှင့်အညီရေးဆွဲကြရပြီး ဥပဒေများကို တရားမျှတ၍ လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန် အလေးထား ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

ဥပဒေရေးဆွဲခြင်းသည် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ နှ့်စပ်ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံ ကြွယ်ဝမှုအပေါ် များစွာအခြေခံ ရသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါသက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာနနှင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် မိမိတို့ စီမံခန့်ခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်ရှိသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် ပင်မဥပဒေ များနှင့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများကို ရေးဆွဲကြရပါသည်။ ထိုသို့ရေးဆွဲရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ အခြားတည်ဆဲဥပဒေများနှင့်ညီညွတ်ပြီး ကောင်းမွန်မျှတသောဥပဒေများဖြစ်စေရန် နှင့် ရေးထုံးရေးနည်း မှန်ကန်စွာရေးဆွဲနိုင်ရေး အတွက် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်က အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် ဥပဒေရေးထုံးရေးနည်းများနှင့် လက်တွေ့ရေးဆွဲခြင်းတို့ အပါအဝင် တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများဖြစ် သည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်း ဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများကို ခေတ်အဆက်ဆက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများနှင့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများကို လေ့လာ၍ လျော်ကန်သည့် ရေးထုံး ရေးနည်းများကို သာဓကများဖြင့် အခန်းအလိုက်ပြုစုရေးသားထားသဖြင့် ဥပဒေရေးဆွဲသူများသည်အကြောင်းအရာအလိုက် လွယ်ကူစွာလေ့လာနိုင် မည်ဖြစ်၍ များစွာအကျိုးရှိမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ခေတ်အဆက်ဆက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများနှင့် တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ၏ ရေးထုံးရေးနည်းများသည် ခေတ်တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ် တူညီသည်များရှိသကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာသည့် ရေးထုံးရေးနည်းများလည်း ရှိပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် သာဓကအဖြစ် ဖော်ပြထားသော ရေးထုံးရေးနည်းများမှာ ယနေ့လိုက်နာကျင့်သုံးလျက်ရှိသော ရေးထုံးရေးနည်းများဖြစ်ပြီး နောင် တွင် ပြောင်းလဲလာနိုင်ဖွယ်လည်း ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဥပဒေ ရေးဆွဲသူများသည် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ပါ ရေးထုံးရေးနည်းများကို မိမိတို့ ရေးဆွဲမည့် အကြောင်းအရာနှင့် ဆီလျော်အပ်စပ်သမျှသာ မှီငြမ်းသုံးစွဲရန်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးအနေဖြင့် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ကို ပြုစုထုတ်ဝေနိုင်သည့်အတွက် များစွာဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် အစိုးရဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ ရေးဆွဲ သည့် ဥပဒေကြမ်းများကို စိစစ်ရာတွင်လည်းကောင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အဆိုပါ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင် ရသော ဥပဒေအရာရှိများနှင့် အစိုးရဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်သည် လက်စွဲစာအုပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလမ်းညွှန်စာအုပ် ပြုစုထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ပြည်ထောင်စုရွှေ့နေချုပ်ရုံးမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ လိုအပ်သော နည်းပညာအကူအညီနှင့် အကြံဉာဏ်များ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြသော ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် (UNDP) နှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဦးကျော်စိန် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ငြိမ်း)၊ ပြည်ထောင်စုရွှေ့နေချုပ်ရုံး တို့အား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

ဦးထွန်းထွန်းဦး
ပြည်ထောင်စုရွှေ့နေချုပ်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ

နိဒါန်း

နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာ ခက်မသုံးဖြာဖြစ်သော ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ပိုင်းခြားကျင့်သုံး၍ အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းခြင်း ပြုရာတွင် ဥပဒေသည် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍ၌ ပါဝင်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ကျင့်သုံးရာ၌လည်းကောင်း၊ တရားစီရင်ရေးအာဏာကို ကျင့်သုံးရာ၌လည်းကောင်း ဥပဒေပြုရေးအာဏာပိုင်က ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေနှင့်အညီ ကျင့်သုံးအကောင်အထည် ဖော်ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဥပဒေတစ်ရပ်သည် ဥပဒေပုံစံ ကျနခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် လွယ်ကူခြင်း၊ ဥပဒေကို ကျင့်သုံးသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဥပဒေကို လိုက်နာရသူများအားလုံး လွယ်ကူစွာ နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊ ခုခံချေပခွင့်၊ အယူခံခွင့် ရှိခြင်းနှင့် တရားမျှတသော ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် ပါဝင်ခြင်း ဆိုသည့် အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက် နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည်လည်း ဥပဒေကို ကျော် လွန်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်း မရှိစေရန် လိုအပ်ပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရသော် ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် နည်းဥပဒေများ ထုတ်ပြန်၍ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များထုတ်ပြန်၍ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များကို ကွဲပြားမြင်သာစွာ ပေါ်လွင်စေသင့်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) အရ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များက ဥပဒေပြုခွင့်ရှိရာ ဥပဒေပြုအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးက ထုတ်ပြန်သော ဥပဒေများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ကျော်လွန်ခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်း မရှိစေရေး အတွက် ဥပဒေ၏ အနှစ်သာရ (Spirit of Law) ခိုင်မာရန် ပထမဦးစွာ မူဝါဒ ချမှတ်ပြီး ယင်းမူဝါဒနှင့် ညီညွတ်သော ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသည်။ ဥပဒေ၏ မူဝါဒနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ရေးအတွက် ဖော်ပြရေးသားရာတွင် ဥပဒေ စာအရေးအသား (Letters of Law) နှင့် ဥပဒေ ရေးထုံးရေးနည်း (Legislative Drafting Practice) တို့သည်လည်း အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍ တစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။

ဤဥပဒေရေးဆွဲရေး လမ်းညွှန်ချက်များတွင် ပင်မဥပဒေနှင့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေ မူကြမ်းများ စိစစ်ရေးဆွဲ ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရေးအတွက် ကောင်းနိုးရာရာ ရေးထုံးရေးနည်းများကို သာဓကဥပမာများဖြင့် အသေးစိတ်လမ်းပြအဖြစ် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤရေးထုံးရေးနည်းများအတိုင်း စိစစ်ရေးဆွဲရမည် ဟူသော လမ်းညွှန်ချက် မဟုတ်ပါ။

သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှာ မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများနှင့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများကို ဥပဒေများ စိစစ်ရေးဆွဲရန် တာဝန်ရှိသူတို့က ပင်မဥပဒေအသစ်များနှင့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေအသစ်များစိစစ်ရေးဆွဲခြင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများကိုပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုရာတွင် ဤစာအုပ်ပါ ရေးထုံးရေးနည်း အခြေခံမူများနှင့် သာဓက ဥပမာများကများစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း (၁)

ဥပဒေမူကြမ်းများရေးဆွဲရာတွင်
အဓိက အခြေခံရမည့် အချက်များ

၁။ ဥပဒေမူကြမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် -

- (က) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ရမည်။ အထူးသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ အခန်း (၁) ပါ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံမူများနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်သည်။
- (ခ) ထို့ပြင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း (၈) ပါ နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာရမည်။
- (ဂ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ သက်ဆိုင်ရာ ဇယား ၁၊ ဇယား ၂ နှင့် ဇယား ၃ တို့ပါ ဥပဒေပြု စာရင်းအရ ပြဋ္ဌာန်း ပိုင်ခွင့်များကို ခွဲခြား၍ ဥပဒေများ စိစစ်ရေးဆွဲရမည်။
- (ဃ) တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်။ အကယ်၍ ဆန့်ကျင်ပါက နောက်ကျသည့် ဥပဒေသည် ရှေးဦးကျသော ဥပဒေကို လွှမ်းမိုးမည်ဖြစ်၍ ထိုသို့လွှမ်းမိုးရန် ဥပဒေအသစ်၏ အနှစ်သာရနှင့် ရည်ရွယ်ချက် ရှိရမည်။
- (င) နိုင်ငံတော်က လက်ရှိ ချမှတ်သော မူဝါဒများ၊ ဦးတည်ချက်များနှင့် ညီညွတ်ရမည်။
- (စ) ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရန် မူဝါဒချမှတ်ထားသည့် ဥပဒေ၏ အနှစ်သာရနှင့် ရည်ရွယ်ချက် ပေါ်လွင်စေရမည်။
- (ဆ) နိုင်ငံတော်နှင့် အများပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်ထွန်းစေရမည့်အပြင် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်နိုင်ရမည်။ ထို့ပြင် အများပြည်သူက လက်ခံနိုင်သည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ဖြစ်ရန်လိုသည်။
- (ဇ) ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သောဌာန၊ အဖွဲ့ အစည်းများ၊ ယန္တရားများနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဖော်ပြပါရှိရမည်။
- (ဈ) နိုင်ငံတော် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို အန္တရာယ်ပြု ထိပါးစေမည့် အချက်များ ပါဝင်ခြင်း မရှိစေရန် သတိ ပြုရမည်။
- (ည) နိုင်ငံတော်၏ ပကတိ အခြေအနေများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိရမည်။
- (ဋ) အများပြည်သူ၏ လုံခြုံရေးနှင့် ပစ္စည်းလုံခြုံရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်ခြင်း မရှိရန် သတိပြုရမည်။
- (ဌ) နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် လုံခြုံမှုကို ထိခိုက်စေမည့် အချက်များကို ရှောင်ရှားရမည်။
- (ဍ) တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ထိခိုက်ပျက်ပြားစေမည့် အသုံးအနှုန်းများ ပါဝင်ခြင်းမရှိစေရန် ဂရုပြု ရမည်။
- (ဎ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအလိုက် အခြေတည် ခိုင်မာလျက်ရှိသော ဘာသာဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေများနှင့် ရိုးရာဓလေ့ ထုံးစံများကို ထိခိုက်စေနိုင်ခြင်း မရှိစေရန် အလေးဂရုပြုရမည်။
- (ဏ) ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့ ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့ အစည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့ ဖြစ်စေ၊ ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုနှင့် တစ်ခုတို့ ဖြစ်စေ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုနှင့် တစ်ခုတို့ဖြစ်စေ၊ ယင်း အဖွဲ့အစည်းများအကြားတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရောထွေးစေသော ဖော်ပြချက် များနှင့် ဆန့်ကျင်နေမှုများကို ဖယ်ရှားရမည်။

- (တ) နိုင်ငံတော်က လက်ခံထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များ ပါ တာဝန်အရရေးဆွဲသော ဥပဒေမူကြမ်းဖြစ်ပါက သဘောတူလက်ခံထားသော အချက်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိစေရမည့်အပြင် နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိပါးစေခြင်းမရှိစေရန် ဂရုပြုရမည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်က လက်ခံစဉ် ခြွင်းချက်ပြုထားသောအချက်များနှင့် ကြေညာထားသောအချက်များရှိပါက ယင်းတို့ကိုလည်း အလေးထားရမည်။
- (ထ) ခေတ်စနစ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ပြောင်းလဲသွားသော်လည်း ပြောင်းလဲလာသည့် စနစ်နှင့်အညီ ကျင့်သုံးအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်သမျှ ရည်ရွယ်၍ရေးဆွဲရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေကို နှစ်ကာလတာရှည်စွာ ကျင့်သုံးအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ရခြင်းဖြစ်သည်။
- (ဒ) ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူတစ်ဦးသည် အတွေ့အကြုံမည်မျှပင် ရှိစေကာမူ ထိုသူတစ်ဦးတည်း၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားစိစစ်ရေးဆွဲရုံမျှဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ ပြည့်စုံနိုင်မည် မဟုတ်သဖြင့် ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူ အစုအဖွဲ့ဖြင့် အခြေအတင် ငြင်းခုံ၊ ဆွေးနွေး၊ ညှိနှိုင်းရေးဆွဲမှသာလျှင် အတော်အသင့် ပြည့်စုံသည့် ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ကို သိနားလည်ထားရန် လိုသည်။

အပိုင်း (၂)

ဥပဒေမူကြမ်း ရေးထုံးရေးနည်းများနှင့်
လက်တွေ့ရေးဆွဲခြင်း

အခန်း (၁)

ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရာတွင် အခြေခံရမည့် ရေးထုံးရေးနည်းများ

၂။ ဥပဒေမူကြမ်းများကိုရေးဆွဲရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးထုံးရေးနည်းများကိုအခြေခံ၍ စိစစ်ရေးဆွဲရမည် -

- (က) ဥပဒေ၏အမည်၊ ဥပဒေပြုလွှတ်တော် အဖွဲ့အမည်၊ ဥပဒေ အမှတ်၊ နေ့ရက်နှင့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းကြောင်း ကနဦးဖော်ပြရမည်။
- (ခ) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တစ်ချက် နှစ်ချက်သာရှိပါက နိဒါန်းအဖြစ် ဖော်ပြနိုင်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သုံးလေးချက်နှင့် အထက်ရှိပါက ရည်ရွယ်ချက်များ အခန်းကိုသီးခြားဖော်ပြနိုင်သည်။
- (ဂ) ဥပဒေ အမည်ကို မည်သို့ခေါ်ရမည်ဟု ဖော်ပြရသည်။ ဥပဒေ၏ အမည်သည် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆီလျော်မှု ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ရှည်လွန်းခြင်း မရှိစေရ။
- (ဃ) ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေအရ အာဏာတည်ရမည့် နေ့ရက်ကို တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့် နေ့မှစ၍ အာဏာတည်သဖြင့် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် လိုအပ်မှသာ ဖော်ပြရမည်။
- (င) အာဏာသက်ရောက်စေသည့် နယ်ပယ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထူးခြားသည့် အကြောင်းရှိပါက ဥပဒေ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်သည်။
- (စ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေတွင် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါက ယင်းဥပဒေသည် နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိသောကြောင့် ယင်းဥပဒေကို နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှု မရှိစေလိုပါက စတင် အာဏာသက်ရောက် သည့်နေ့ကို အတိအလင်း ဖော်ပြရသည်။
- (ဆ) ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်ရမည်။ ထိုဥပဒေတွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသော စကားရပ်များကို ထပ်မံဖွင့်ဆိုရန် မလို။ သို့ရာတွင် ရေးဆွဲသည့် ဥပဒေ၏ လိုအပ်ချက်အရ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန် ရှိပါက ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်၍ ထပ်မံဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။
- (ဇ) နောက်ဆုံး စကားရပ်များ အစားထိုးသည့်ဥပဒေ သို့မဟုတ် အမိန့်ပါ စကားရပ်များနှင့်အညီ စကားရပ်များကို ရေးသားရသည်။
- (ဈ) အရေးကြီးသော အချက်အလက်များ ပြည့်စုံမှု ရှိရမည်။ အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်များ ထပ်နေခြင်း မရှိစေရသကဲ့သို့ လပ်နေခြင်းလည်း မရှိစေရ။
- (ည) ဥပဒေစကားရပ်များ ရေးသားရာတွင် မြန်မာသဒ္ဒါ၊ သတ်ပုံနှင့် ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းများ မှန်ကန်စေရမည်။ ရှည်လျားသော ဝါကျများကို ရှောင်ကြဉ်ရသည်။
- (ဋ) အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုးကောက်ယူနိုင်ပြီး ရှုပ်ထွေးသည့် စကားရပ် အသုံးအနှုန်းများကို ရှောင်ကြဉ် ရသည်။

- (၄) အရေးအသားကျစ်လျစ်ပြီး အများပြည်သူ လွယ်ကူစွာ နားလည်သဘောပေါက်စေမည့် စကားရပ်များကို သုံးနှုန်းရသည်။ စကားပြောဟန် အရေးအသားများ မပါရှိစေရ။
- (၅) ကွန်ဗင်းရှင်းများကို အခြေပြု၍ ရေးဆွဲထားသော ဥပဒေတွင် သုံးနှုန်းသည့် စကားရပ်များသည် မူရင်း အင်္ဂလိပ် စကားလုံးနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားရသည်။
- (၆) ဥပဒေတစ်ရပ်အတွင်း၌ စကားရပ်တစ်ခုကို တစ်နေရာထက်ပို၍ သုံးနှုန်းထားပါက ရှေ့နောက် ညီညွတ်စွာ သုံးနှုန်းရသည်။
- (၇) စကားရပ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမှာ စကားရပ်ကို ရှင်းလင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဥပဒေစာသားတွင် စကားရပ် စာသား ရှည်နေသဖြင့် အတိုကောက် စကားရပ်အဖြစ် ဖွင့်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသော စကားရပ်ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် အနည်းဆုံး နှစ်နေရာ သုံးနှုန်းထားရသည်။ ထူးခြားသော ကိစ္စတွင်သာ တစ်နေရာတည်း သုံးနှုန်းထားလျှင်လည်း ဖွင့်ဆိုခဲ့သည့် သာဓကရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေ စာကိုယ်တွင် သုံးနှုန်းထားခြင်း မရှိပါက အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် မလိုပါ။ စကားရပ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပါက အဆိုပါ စကားရပ်စာသားအတိုင်း ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် အတိအကျသုံးနှုန်းရသည်။
- (၈) တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းက ချမှတ်သည့် စီမံခန့်ခွဲရေး ပြစ်ဒဏ်များရှိလျှင် ယင်းတို့ကို သီးခြားအခန်းခွဲ၍ ဖော်ပြရသည်။
- (၉) ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ဖော်ပြရာတွင် ပြစ်မှုတစ်မျိုးတည်းအတွက် ပြစ်ဒဏ် တစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ အပြစ်ပေးသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ မပါရှိစေရ။ မည်သည့် ပြစ်မှုမျှ အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်း မရှိရသည့်အတွက် ယင်းကဲ့သို့သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်နေခြင်း မရှိစေရ။
- (၁၀) ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် ပါရှိသည့် ဥပဒေမျိုးတွင် တရားရုံးက အပြီးသတ်အမိန့်ချမှတ်သည့်အခါ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁၇ အရ သက်သေခံပစ္စည်းကို စီမံခန့်ခွဲသည့်အမိန့် ချမှတ်နိုင်သဖြင့် သက်သေခံ ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲသည့် အချက်များကို ထည့်သွင်းရန် မလို။ အထူးအကြောင်းရှိ၍ လိုအပ်မှသာ သက်သေခံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် ထည့်သွင်းဖော်ပြလေ့ရှိသည်။
- (၁၁) ဥပဒေတွင် အဓိကအရေးကြီးသည့် အချက်များကိုသာ တိုတိုနှင့်လိုရင်း ဖော်ပြရသည်။ သာမန်အားဖြင့် ပုဒ်မ ပေါင်း ၄၀၊ ၅၀ ထက် မကျော်လျှင် သင့်လျော်မှုရှိသည်။ ထူးခြားသော အကြောင်းမရှိလျှင် ပုဒ်မပေါင်း ၁၀၀ ထက် မကျော်သင့်ပေ။ အသေးစိတ် အချက်အလက် များ၊ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အနုစိတ်အချက်အလက်များ နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း သဘော သက်ရောက်သော အချက်များကို တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေ ဖြစ်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တွင် ဆီလျော်သလို ရေးဆွဲ ထုတ်ပြန်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ရေးဆွဲ ထုတ်ပြန်ရာတွင် ဥပဒေတွင် မပါရှိသော အချက်များ၊ ဥပဒေကို ကျော်လွန်သော အချက်များ၊ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အချက်များကို ထုတ်ပြန်ခွင့် မရှိပါ။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသို့ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ထုတ်ပြန်နိုင်ရန် ဥပဒေတွင် အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြရန်လိုသည်။

၃။ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးဆွဲသူသည် ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ၊ ပုဒ်မခွဲငယ်၊ ပုဒ်မခွဲငယ်စိတ်တို့ကို ဖော်ပြရာတွင် ပုဒ်မကို ကွင်းစ ကွင်းပိတ် “ (-) ” ဖြင့် မရေးရပါ။ ပုဒ်မခွဲ၊ ပုဒ်မခွဲငယ်၊ ပုဒ်မခွဲငယ်စိတ် တို့ကိုသာ ကွင်းစ ကွင်းပိတ် “ (-) ” ဖြင့် ရေးရသည်။ ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ၊ ပုဒ်မခွဲငယ်၊ ပုဒ်မခွဲငယ်စိတ်တို့ကို အောက်ပါအတိုင်း စာပိုဒ်ခွဲ၍ ရေးသည့် ရေးထုံးရေးနည်းနှင့် ရေးရသည်။

အခန်း (၂)

ဥပဒေမူကြမ်းတွင် အပိုင်းနှင့် အခန်းများ၊ ခေါင်းစဉ်ခွဲများ၊ ဘေးခေါင်းစဉ်များ ခွဲခြားခြင်း

၄။ ဥပဒေပုဒ်မများတွင် ခေါင်းစဉ်ခွဲနှင့် ဘေးခေါင်းစဉ်များထည့်ပါက ထိုခေါင်းစဉ်၊ ခေါင်းစဉ်ခွဲသည် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် ကို ခြုံငုံခြင်းမရှိပါက ဥပဒေအငြင်းပွားမှု ကိစ္စများပေါ်တတ်သည်ဖြစ်၍ ခေါင်းစဉ်နှင့် ခေါင်းစဉ်ခွဲစာသားသည် လွန်စွာအရေးကြီးသည်ကို သတိပြုရမည်။

၅။ အကြောင်းအရာအလိုက် အခန်းတစ်ခု၏ ခေါင်းစဉ်ကြီးအောက်တွင် အကြောင်းအရာခွဲများကို ခေါင်းစဉ်ခွဲများအဖြစ် ဖော်ပြရန်ရှိပါက အခန်းခေါင်းစဉ်ကြီးကို “အပိုင်း (PART) ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခေါင်းစဉ်ခွဲကို “ အခန်း (CHAPTER) ” ဟူ၍လည်းကောင်း အပိုင်းနှင့် အခန်းများခွဲ၍ ဖော်ပြရေးဆွဲ နိုင်သည်။

၆။ အပိုင်းခေါင်းစဉ်နှင့် အခန်းခေါင်းစဉ်တို့ကို ရေးသားရာတွင် သက်ဆိုင်သည့် အပိုင်းနှင့် အခန်းပါ အကြောင်းအရာများ၏ လိုရင်းအတိုချုပ်ကို ထိမိပြီး ခြုံငုံမိအောင်ရေးသားရန် လိုသည်။ ထိုခေါင်းစဉ်မှာ စာနှစ်ကြောင်းစာထက် ပို၍ မများသင့်ပါ။

အခန်း (၃)

စာသား၊ ဝေါဟာရ၊ ဝါကျနှင့် သဒ္ဒါအသုံးအနှုန်း ရှင်းလင်းပြီး မှန်ကန်ရန် လိုအပ်ခြင်း

၇။ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးဆွဲသူသည် ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲရာတွင် -

- (က) သာမန်ပြည်သူအနေဖြင့် နားလည်လွယ်စေသည့် စာသားနှင့် ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းများ၊ ရိုးရှင်းသော စကားလုံးများဖြင့် ရေးသားရမည်။
- (ခ) ကတ္တား၊ ကံ၊ ကြိယာ သဒ္ဒါဝါကျ တိကျမှန်ကန်စွာရေးသားရမည်။ ဝါကျကို ပစ္စုပ္ပန်ကာလ (Present tense)အနေဖြင့် သုံးနှုန်းဖော်ပြရသည်။ အတိတ်ကာလ (Past tense) နှင့် အနာဂတ် ကာလ (Future tense) တို့ကို မသုံးရပါ။ ပြုလုပ်သည့် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်သည့် ဝါကျများကိုရေးသားရာတွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သို့မဟုတ် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းက ပြုလုပ်သည်ဆိုသည့် ကတ္တားပုဒ် ပါရှိရသည်။ ဖြစ်နိုင်သမျှ ကတ္တားပုဒ်ကို ရှေ့ဆုံးမှဖော်ပြရသည်။ နာမ်ပုဒ်ကို နာမဝိသေသနနှင့် ကပ်၍ရေးရပြီး ကြိယာပုဒ်ကို ကြိယာဝိသေသနနှင့်ကပ်၍ ရေးရသည်။

- (ဂ) မြန်မာစာအဖွဲ့မှ ပြုစုထုတ်ဝေသည့် မြန်မာစာလုံးပေါင်း သတ်ပုံကျမ်းနှင့် မြန်မာအဘိဓာန် တို့နှင့်အညီ ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းနှင့် စာလုံးပေါင်း မှန်ကန်စေရမည်။
- (ဃ) ခက်ခဲသော သို့မဟုတ် ရှုပ်ထွေးသော ဝါကျများ၊ ပေါင်းစပ်သည့် စကားလုံးများ၊ ဝါကျများ (Complex word and sentence) ကို အသုံးမပြုသင့်။
- (င) ခွဲဟပ်စေနိုင်သော သို့မဟုတ် အဓိပ္ပာယ် နှစ်ခွဲထွက်နိုင်သော သို့မဟုတ် အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ကောက်ယူနိုင်သော စာသားများနှင့် စကားလုံးများကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။
- (စ) စကားပြော အသုံးအနှုန်းများနှင့် ဘန်းစကားများ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။
- (ဆ) ဥပဒေ စာသားသည် သတင်း၊ ဂျာနယ်၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကြော်ငြာ စသည့် စာပေများနှင့်မတူဘဲ ခန့်ညားထည်ဝါသဖြင့် တည်တည်ခန့်ခန့် စာသားများဖြင့် ရေးသားသင့်သည်။
- (ဇ) စကားလုံး၊ စကားရပ် သို့မဟုတ် စကားစု တစ်ခုကို တစ်နေရာထက် ပိုသုံးပါက ထိုသို့သုံးနှုန်း ရာတွင် ရှေ့နောက် ညီညွတ်စေရမည်။
- (ဈ) လွန်စွာတင်းကြပ်သော (Rigid) သဘောဆောင်သည့် စကားလုံးများနှင့် စကားရပ်များကို ဖြစ်နိုင်ပါကရှောင်ကြဉ်သင့်သည်။
- (ည) စာသားများ၊ အကြောင်းအရာများမှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောထား ကွဲလွဲခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ အရေးကြီးသော အချက်များကျန်ရှိနေခြင်း၊ လစ်ဟာနေခြင်း၊ ထပ်နေခြင်း မဖြစ်သင့်ပါ။
- (ဋ) ပုဒ်မများ၊ ပုဒ်မခွဲများနှင့် ပုဒ်မခွဲငယ်များအဖြစ် ရေးသားရာတွင် တစ်ပိုဒ်နှင့် တစ်ပိုဒ် အစီအစဉ်ကျနမှုရှိရန် လိုသည်။ တို့သည့်စကားလုံးနှင့် စကားရပ်တို့ကို ပုဒ်မခွဲများဖြင့်မဖော်ပြသင့်ဘဲ တစ်ပိုဒ်တည်းဆက်၍ရေးနိုင်သည်။

ဥပမာ (၁) “ မည်သူမျှ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းပေါ်တွင် အောက်ပါတို့ကို မရောင်းရ -

- (က) အရက်၊
- (ခ) ဆေးလိပ်၊
- (ဂ) ကွမ်းယာ။”

ဟု ပုဒ်မခွဲများဖြင့် မဖော်ပြသင့်ဘဲ “ မည်သူမျှ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းပေါ်တွင် အရက်၊ ဆေးလိပ်နှင့် ကွမ်းယာ တို့ကို မရောင်းရ။” ဟု ရေးသင့်သည်။

- (၄) စာသားများနှင့် စာပိုဒ်များသည် ရှေ့နောက် အစီအစဉ်ကျနမှု ရှိရမည်။

ဥပမာ လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုသည့် လိုင်စင်ကိစ္စပါသည့် ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ခုတွင်လိုင်စင် လျှောက်ထားခြင်း၊ လိုင်စင်လျှောက်လွှာ စိစစ်ပြီး လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်ပေးရန်ငြင်းပယ်ခြင်း၊ လိုင်စင်ကို စည်းကမ်းချက်နှင့် သက်တမ်းသတ်မှတ်၍ ထုတ်ပေးခြင်း၊ လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးခြင်း၊ လိုင်စင်စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ပါက စီမံခန့်ခွဲရေးအမိန့်အရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း၊ ထိုအမိန့်ကို အယူခံခြင်း စသည်တို့ကို အစီအစဉ်တကျ ရေးသားဖော်ပြရန်လိုသည်။

(၃) အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မြန်မာမူဝေါဟာရနယ်ပယ်တွင် အများသုံးဝေါဟာရအဖြစ် တွင်ကျယ်မှုမရှိသေးသည့် အသုံးအနှုန်းများနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာဝေါဟာရများကို မဖြစ်မနေသုံးနှုန်းရပါ ဖြစ်နိုင်သမျှ သာမန်ပြည်သူတို့ နားလည်လွယ်သည့် မြန်မာဘာသာ စကားလုံးဖြင့် သုံးနှုန်းသင့်ပြီး မြန်မာမူ ဝေါဟာရနယ်ပယ်တွင် အများသုံးဝေါဟာရအဖြစ် တွင်ကျယ်လာသည့်အခါ မြန်မာအသံထွက် အခေါ်အဝေါ်ဖြင့် သုံးနှုန်းနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ (၁) ရှေးအခါ ကွန်ပျူတာ ပေါ်ခါစက Computer ကို “ စက်ဦးနှောက် ” ဟု သုံးနှုန်းခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ “ ကွန်ပျူတာ ” ဟု သုံးနှုန်းကြသည်။

ဥပမာ (၂) ကွန်ပျူတာပညာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဥပဒေ (အမှတ် ၁၀/၁၉၉၆) တွင် ကွန်ပျူတာ အသုံးအနှုန်းဖြစ်သည့် Software ကို “ အပျော့ထည် ” ဟု လည်းကောင်း၊ Hardware ကို “ အမာထည် ” ဟု သုံးနှုန်းခဲ့သော်လည်း အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၅/၂၀၀၄) တွင် Software ကို “ဆော့ဖ်ဝဲ” ဟုလည်းကောင်း၊ Hardware ကို “ဟတ်ဒ်ဝဲ” ဟုလည်းကောင်း သုံးနှုန်းလာသည်။

(ပ) အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော အတတ်ပညာဆိုင်ရာ ဝေါဟာရနှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆို သုံးနှုန်းရာ၌ သာမန်ပြည်သူများ နားမလည်နိုင်သည့် စကားလုံးဖြစ်ပါက အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားလုံးကို ကွင်းစ၊ ကွင်းပိတ် “ (. . .) ” ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြသင့်သည်။

ဥပမာ (၁) ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်း စီမံဆောင်ရွက်မှု (Logistic)။

ဥပမာ (၂) ကြွေးမြီဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခိုင်းစေခြင်း (Dept- bondage)။

၈။ စာအရေးအသားနှင့် သဒ္ဒါအထားအသို အသုံးအနှုန်း မှန်ကန်ရန်

(က) ရှင်းလင်းချက် (Explanation) ရေးသားခြင်း

ဥပဒေမူကြမ်းတွင် ပုဒ်မတစ်ခု၌ ဖော်ပြချက်သည် လွယ်ကူစွာ အဓိပ္ပာယ် မပေါက်နိုင် ပါက “ရှင်းလင်းချက်” ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဌာန်းသည့် အက်ဥပဒေများနှင့် ပါလီမန်ခေတ် ပြဌာန်းသည့် အက်ဥပဒေ အများစုတွင် ရှင်းလင်းချက် ပါလေ့ရှိသော်လည်း ထိုကာလနောက်ပိုင်း ပြဌာန်းသည့် ဥပဒေများတွင် ရှင်းလင်းချက် မပါရှိသလောက်ဖြစ်ပြီး ရှင်းလင်းချက်ထည့်သည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၅/၂၀၀၅) ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ “လူကုန်ကူးမှု” ဆိုသည့် စကားရပ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ဃ) ပါ “ ဂိုဏ်းဖွဲ့ ကျူးလွန်သူ အုပ်စု ” ဆိုသည့် စကားရပ် ဖွင့်ဆိုချက်တို့တွင် ရှင်းလင်းချက်များ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ခ) ခြွင်းချက် (proviso or provided that)

ဥပဒေ ပုဒ်မတစ်ခု၊ ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုပါ ပြဌာန်းချက်တွင် “ ခြွင်းချက် ” ကို အပိုဒ်ခွဲ တစ်ခုဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သကဲ့သို့ “ သို့ရာတွင် (provided that) ” ဟု ဟူ၍လည်း ခြွင်းချက် ပြုလိုသည့် ဝါကျကို ရေးသားနိုင်သည်။ ဥပမာ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ (အမှတ် ၂/၂၀၁၀) ပုဒ်မ၊ ၁၂

- (ဂ) နိုင်သည် (May) နှင့် ရမည် (Shall) ဆိုသည့် စကားရပ်သဘော
ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူသည် “ နိုင်သည် ” နှင့် “ ရမည် ” တို့ကို ခွဲခြား သုံးတတ်ရသည်။ “ရမည် ” ဟု ရေးလျှင် မလုပ်မနေရ လုပ်ရသည်။ မလုပ်လျှင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည့်အပိုဒ် ပါရှိရသည်။ “ နိုင်သည် ” ဟုရေးလျှင် လုပ်ချင်မှလုပ်နိုင်သည်။ မလုပ်ဘဲလည်း ရသည့် သဘောရှိသည်။
- (ဃ) စကားဆက် (and) နှင့် တစ်ခု မဟုတ် တစ်ခု (or) သဘော
စကားဆက် “ နှင့် (and) ” နှင့် “ သို့မဟုတ်/ဖြစ်စေ (or) ” တို့ကို သုံးနှုန်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယေဘုယျအားဖြင့် “နှင့် (and) ” သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပူးတွဲသည့် သဘောရှိပြီး “ သို့မဟုတ်/ဖြစ်စေ (or) ” သည် တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခုသဘောရှိသည်။
- (င) သို့မဟုတ် ရေးနည်း
“ သို့မဟုတ် ” ဆိုသည့် စာသားကို ကွင်းစ ကွင်းပိတ် “ (သို့မဟုတ်) ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ (သို့)” ဟု အတိုကောက်စာလုံးဖြင့်လည်းကောင်း မရေးရပါ။ “သို့မဟုတ် ” ဟုသာရေးပြီး ထိုစကားရပ် ရှေ့နှင့်နောက်တွင်စာခြား (Space) ထားရသည်။ ရှေ့နောက် တွင် “ ၊ သို့မဟုတ် ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်လည်း မထည့်ရပါ။
- (စ) ဥပမာ (Illustration) ဖြင့် ဖော်ပြခြင်း
ဥပဒေတွင် ဥပမာ (Illustration) ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဌာန်းသည့် အိန္ဒိယ အက်ဥပဒေ အများအပြားတွင် တွေ့ရှိရပြီး ပါလီမန်ခေတ် ဥပဒေအချို့တွင်လည်း အနည်းငယ်တွေ့ရှိရသည်။ ထိုကာလနောက်ပိုင်း မြန်မာဘာသာဖြင့်ပြဌာန်းသည့်ဥပဒေများတွင် ဥပမာဖြင့်ပြဌာန်းသည်မှာ မရှိသလောက်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မူးယစ်ဆေးဝါး နှင့် စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ (အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁/၁၉၉၅) ၏ နည်းဥပဒေ ၅၇ တွင် ပြစ်ချက်ဟောင်းအတွက် တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ “ ဥပမာ ” များဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ “ ဥပမာ ” ကို မဖော်ပြ၍ မဖြစ်နိုင်သည့်အခါမှသာ ရေးသားဖော်ပြသင့်သည်။
- (ဆ) ဥပဒေပါ စာသားများကို ပြတ်သားပြီး အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်ပေးသည့် ပုံစံမျိုး ရေးရသည်။ ပြုလုပ်ပါဟုဆိုပြီး မပြုလုပ်လျှင်လည်း ရသည့်ပုံစံမျိုး၊ မေတ္တာရပ်ခံသည့် ပုံစံမျိုး မရေးရပါ။
ဥပမာ   သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်ကိုင် လိုပါက   “ လိုင်စင် လျှောက်ထားနိုင်သည်။ ”
ဆိုသည့် စာသားအစား “ လိုင်စင် လျှောက်ထားရမည်။ ” ဟု ရေးသားရသည်။

အခန်း (၄) မာတိကာ ရေးသားခြင်း

၉။ မာတိကာသည် အခန်းနှင့် ပုဒ်မများ များပြားသော ဥပဒေမူကြမ်းတိုင်းအတွက် လိုအပ်သော်လည်း တိုတောင်းသည့် ဥပဒေမျိုးတွင် မာတိကာ မလိုအပ်ပါ။ (ဥပမာ) ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေမျိုးနှင့် တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းခြင်းသက်သက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေမျိုးတို့တွင် မာတိကာ မလိုအပ်ပါ။

အခန်း (၅) ဥပဒေ ခေါင်းစည်း

၁၀။ မည်သည့် ဥပဒေပြုအဖွဲ့က မည်သည့် ဥပဒေကို မည်သည့်နေ့ရက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းကြောင်း မြန်မာသက္ကရာဇ်နှင့် ခရစ်နှစ်တို့ကို ဥပဒေ ခေါင်းစည်းအဖြစ် ဦးစွာဖော်ပြရသည်။ ဥပဒေပြုအဖွဲ့ ဆိုရာ၌ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း ဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဥပမာ (၁)   ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအတွက် -
   “ ----- ဥပဒေ
   (----- ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ်   ။)
   ၁၃   ခုနှစ်၊   လ   ရက်
   (၂၀   ခုနှစ်၊   လ   ရက်)
   ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။ ”

ဥပမာ (၂)   တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအတွက် -
   “ ----- ဥပဒေ
   (----- ခုနှစ်၊ ----- တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ်   ။)
   ၁၃   ခုနှစ်၊   လ   ရက်
   (၂၀   ခုနှစ်၊   လ   ရက်)
   ----- တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။ ”

ဥပမာ (၃)   ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအတွက် -
   “ ----- ဥပဒေ
   (----- ခုနှစ်၊ ----- ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ်   ။)
   ၁၃   ခုနှစ်၊   လ   ရက်
   (၂၀   ခုနှစ်၊   လ   ရက်)
   ----- ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။ ”

ဥပမာ (၅) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအတွက် -
“ ----- ဥပဒေ
(----- ခုနှစ်၊ ----- ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ်   ။)
              ၁၃   ခုနှစ်၊   လ   ရက်
              (၂၀   ခုနှစ်၊   လ   ရက်)
----- ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။ ”

ဥပဒေမူကြမ်းတွင် အပိုင်းနှင့် အခန်းများခွဲခြားခြင်း

၁၁။ ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ခုတွင် အပိုင်းနှင့် အခန်းများ ခွဲခြားဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါက အပိုင်းတစ်ပိုင်းစီ၏ အောက်တွင် အခန်းများကို ခွဲခြား ဖော်ပြနိုင်သည်။ ဥပဒေတွင် အပိုင်းများခွဲ၍ ရေးဆွဲသည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အပိုင်းနှင့် အပိုင်းအောက်တွင် အခန်းများခွဲ၍ ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများကို မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအတွဲ(၁)တွင် ဥပဒေ (၁၂)ခု၊ အတွဲ (၂) တွင် ဥပဒေ ၂ ခု၊ အတွဲ (၄) တွင် ဥပဒေ ၄ ခု၊ အတွဲ (၅) တွင် ဥပဒေ ၄ ခု၊ အတွဲ (၇) တွင် ဥပဒေ ၅ ခု၊ အတွဲ (၈) တွင် ဥပဒေ ၁ ခု၊ အတွဲ (၉) တွင် ဥပဒေ ၄ ခု၊ အတွဲ (၁၀) တွင် ဥပဒေ ၃ ခု၊ အတွဲ (၁၁) တွင် ဥပဒေ ၇ ခုနှင့် အတွဲ (၁၂) တွင် ဥပဒေ ၃ ခုကို တွေ့ရသည်။

၁၂။ ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူသည် အခန်းများ ခွဲ၍ ရေးဆွဲသည့် ဥပဒေမူကြမ်းတွင် မိမိတို့ရေးဆွဲသည့် ဥပဒေ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အညီ အောက်ဖော်ပြပါ အခန်းများကို ဆီလျော်သလို ဖော်ပြနိုင်သည် -

- (က) ဥပဒေ၏ အခန်း (၁) တွင် ခေါင်းစဉ်အမည်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဥပဒေလိုအပ်ချက်အရ အမျိုးမျိုး ရေးသား ဖော်ပြခဲ့သည်များရှိသည် -
- (၁) အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်၊
  - (၂) အမည်၊ စတင်အာဏာတည်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်၊
  - (၃) အမည်၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်၊
  - (၄) အမည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်၊

- (၅) အမည်၊ စတင်အာဏာတည်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်၊
- (၆) အမည်၊ စတင်အာဏာတည်ခြင်း၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်၊
- (၇) အမည်နှင့် စတင်အကျိုးသက်ရောက်သည့် နေ့ရက်၊

- (ခ) အခန်း (၂)၊ ရည်ရွယ်ချက်များ၊
- (ဂ) အခန်း (၃)၊ ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း၊ ကော်မတီ၊ ကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်း တာဝန်များ၊
- (ဃ) အခန်း (၄)၊ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊
- (င) အခန်း (၅)၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့်၊ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် လျှောက်ထားခြင်းနှင့် ထုတ်ပေးခြင်း၊
- (စ) အခန်း (၆)၊ စီမံခန့်ခွဲရေးအမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်၊
- (ဆ) အခန်း (၇)၊ အယူခံခြင်း၊
- (ဇ) အခန်း (၈)၊ တာဝန်ရှိမှုများနှင့် လျော်ကြေး၊
- (ဈ) အခန်း (၉)၊ တားမြစ်ချက်များ၊
- (ည) အခန်း (၁၀)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်၊
- (ဋ) အခန်း (၁၁)၊ ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း၊
- (ဌ) အခန်း (၁၂)၊ အထွေထွေ။

အခန်း (၇) ဥပဒေအမည်

၁၃။ ဥပဒေ၏ အမည်ကို မည်သို့ ခေါ်တွင်စေရမည်ဟု ဖော်ပြရသည်။ ထိုသို့ဖော်ပြရာတွင် -

- (က) ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ခုလုံးနှင့် အကျုံးဝင်၍ ခြုံငုံပြီး ဆီလျော်မှုရှိရမည်။
- (ခ) ဥပဒေ၏ အမည်မှာ ခန့်ညားပြီး လိုရင်း တိုရှင်း ဖြစ်ရမည်။
- (ဂ) အဓိပ္ပာယ် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ကောက်ယူနိုင်သော စကားရပ်မျိုး မဖြစ်စေရ။
- (ဃ) ဥပဒေ၏အမည်ကိုလည်း လွတ်လပ်ရေး မရမီကာလ၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ပါလီမန် ကာလနှင့် တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ကာလအထိ ဥပဒေ၏အမည်တွင် မူရင်းဥပဒေ၌ ခုနှစ်ထည့်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကာလမှစ၍ သာမန်အားဖြင့် ခုနှစ်ထည့်လေ့ မရှိတော့ပါ။ ဥပဒေအမည်တူမှသာလျှင် ခုနှစ်ထည့် လေ့ရှိသည်။

အခန်း (၈)

ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်

၁၄။ အခန်း (၁) ခေါင်းစဉ်ပါ အမည်၊ စတင်အာဏာတည်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်ကို ပုဒ်မ ၁၊ ၂ နှင့် ၃ တို့ အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။ -

- “ ၁။ (က) ဤဥပဒေကို - - - - - ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
(ခ) ဤဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ က အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်မှ စတင် အာဏာတည်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေသည် - - - - - တို့နှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။
- ၃။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်-
(က) - - - - -
(ခ) - - - - - ”

၁၅။ အခန်း (၁) ခေါင်းစဉ်ပါ အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်ကို ပုဒ်မ ၁ နှင့် ၂ တို့အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။ -

- “ ၁။ ဤဥပဒေကို - - - - - ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက် စေရမည်။ ”

ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်နှင့် စတင်အကျိုးသက်ရောက်သည့် နေ့ရက်

၁၆။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်တွင် အာဏာ တည်သည့် နေ့ရက်ကို အတိအလင်းသတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ က ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့်နေ့ရက်မှ စတင် အာဏာတည်သောကြောင့် ထိုသို့ ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့် နေ့ရက်မှ စတင်အာဏာတည်စေလိုလျှင် ထိုသို့ အာဏာ တည် စေရမည်ဟု ဖော်ပြရန် မလိုပါ။ စတင်အာဏာတည်သည့် နေ့ရက် ဖော်ပြရန်လိုအပ်သည့် ဥပဒေမျိုးတွင် အခန်း ခေါင်းစဉ်၌ ‘ အမည်၊ စတင်အာဏာတည်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက် ’ ဟု ရေးသားပြီး စတင် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်ကို ဖော်ပြနိုင် သည်။

ဥပမာ   ဤ ဥပဒေသည် ထုတ်ပြန် ကြေညာပြီး တစ်နှစ်ပြည့်မြောက်ပြီးသည့် နေ့ရက်မှ စတင်၍ အာဏာတည်စေရ မည်။ [ဆေးလိပ်နှင့် ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၅/၂၀၀၆)]

နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်ခြင်း (Extension) နှင့်အာဏာသက်ရောက်သည့် ဒေသ

၁၇။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ အရ ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်၌ အခြားနည်း ပြဋ္ဌာန်းထား

ခြင်းမရှိပါက ယင်းဥပဒေသည် နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံးတွင် အာဏာတည်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးတွင် အာဏာတည်စေလိုက ထိုသို့ အာဏာတည်စေရမည်ဟု ဖော်ပြရန် မလိုပါ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံးတွင် အာဏာမတည် စေလိုပါက အာဏာ တည်စေလိုသည့် ဒေသကို သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း (Application)

၁၈။ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေတိုင်းသည် သီးခြားဖော်ပြထားခြင်းမရှိလျှင် နိုင်ငံတော်၏ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်းရှိ နယ်မြေများ သာမက ရေထု၊ လေထု နယ်နိမိတ်အတွင်းတွင်ပါ သက်ဆိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်၏နယ်နိမိတ်ပြင်ပတွင် မိမိနိုင်ငံသား များနှင့် နိုင်ငံတော်တွင် မှတ်ပုံတင်၍ နိုင်ငံတော်အလံ လွှင့်ထူထားသော ရေယာဉ်နှင့် လေယာဉ်တို့ တွင်လည်း ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်လိုသည့် ဥပဒေများအတွက် ဥပဒေ၏ အခန်း (၁) တွင် “ အမည်၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက် ” ဟု ရေး သားပြီး သက်ဆိုင်ခြင်းကိစ္စကို ဖော်ပြနိုင်သည်။

၁၉။ ဥပဒေနှင့်သက်ဆိုင်ကြောင်း ဖော်ပြရာ၌ အပိုင်း တစ်ပိုင်းထက်ပို၍ အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေမျိုးတွင် သက်ဆိုင်ခြင်းကိစ္စကို အခန်း (၁) တွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း မပြုဘဲ သီးခြားအခန်း ခွဲ၍လည်း ဖော်ပြနိုင်သည်။

ဥပမာ အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေ အမှတ် ၅/၂၀၀၄၊ အခန်း (၃) သက်ဆိုင်ခြင်း

ဥပဒေစီရင်ပိုင်ခွင့် (Jurisdiction)

၂၀။ နိုင်ငံတော်က လက်ခံထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းအရသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူညီ ချက်အရသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေ၏ လိုအပ်ချက်အရသော်လည်းကောင်း မည်သည့်နေရာတွင်မဆို ရှိသည့် နိုင်ငံတော်တွင် မှတ်ပုံတင် ထားသော ရေယာဉ်နှင့် လေယာဉ်ပေါ်တွင် ကျူးလွန်မှုနှင့် ပြည်ပတွင် မြန်မာနိုင်ငံသား သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်သည့် နိုင်ငံခြားသားက ကျူးလွန်မှုတို့အတွက် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရေး ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေမျိုး တွင် အခန်းခေါင်းစဉ်၌ ‘ အမည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက် ’ ဟု ရေးသားပြီး စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင် သည်။

ဥပမာ ဤဥပဒေအရ အရေးယူနိုင်သော ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို မည်သူမဆို ပြည်တွင်းတွင် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသော ရေယာဉ်နှင့် လေယာဉ်တစ်ခုခုပေါ်တွင် ကျူးလွန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံသား သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်သည့် နိုင်ငံခြားသားက ပြည်ပတွင် ကျူးလွန် လျှင်ဖြစ်စေ ဤဥပဒေအရ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။ [လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၅/၂၀၀၅)၊ ပုဒ်မ ၂]

အခန်း (၉) အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်များ

၂၁။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအများစုတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို ဥပဒေ၏ ရှေ့ဆုံးတွင် အခန်း (၁) အဖြစ် ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

၂၂။ ဥပဒေ စာကိုယ်တွင် စကားရပ်တစ်ခုသည် တစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ သုံးနှုန်းထားပြီး ထိုစကားရပ်မှာ ရှည်လျား သည့်အခါတွင် ဖြစ်စေ၊ စာဖတ်သူများ အလွယ်တကူ နားမလည်နိုင်သော ဝေါဟာရဖြစ်သည့်အခါတွင်ဖြစ်စေ၊ သာမန်အားဖြင့် အများပြည်သူ သုံးနှုန်းနေကျ မဟုတ်သည့် စကားလုံး၊ စကားရပ်ကိုဖြစ်စေ ထိုစကားလုံး၊ စကားရပ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို တိုတိုနှင့် လိုရင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။ အများပြည်သူ နားလည်ပြီး သုံးနှုန်း နေကျ စကားလုံး၊ စကားရပ်ကို ဖွင့်ဆိုရန် မသင့်ပါ။

ဥပမာ “ မော်တော်ကား ”၊ “ ကွန်ပျူတာ ”၊ “သောက်သုံးရေ ” စသည့် စကားလုံး၊ စကားရပ်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုကြပါ။

၂၃။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားသော စကားရပ်များ သည် ပြဌာန်းဥပဒေ အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သဖြင့် ထိုစကားရပ်ကို ထပ်မံ၍ ဖွင့်ဆိုခြင်းမပြုဘဲ ရည်ညွှန်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထို ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့် စကားရပ်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေလိုပါက ရေးဆွဲသည့်ဥပဒေမူကြမ်းတွင် ထို စကားရပ်ကို ထပ်မံဖွင့်ဆိုရန် မလိုပါ။ သို့ရာတွင် ဥပဒေမူကြမ်းတစ်ရပ် ရေးဆွဲရာ၌ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဥပဒေပါ စကားရပ်ဖွင့်ဆိုထား ခြင်းနှင့် ကွဲလွဲ၍ ဖွင့်ဆိုရန် လိုအပ်လာသည့်အခါမှသာ ထပ်မံ ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ (အမှတ် ၂၂/၇၃) ပုဒ်မ ၅ (က) (၂၀) နှင့် (၂၁) တို့ပါ စကားရပ်များ ဖွင့်ဆိုချက်

“ (၂၀) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဆိုသော စကားရပ်တွင် မြေ၊ မြေမှ ဖြစ်ထွန်းလာသော အကျိုးခံစား ခွင့်များ၊ မြေ၌စိုက်ထူထားသော အရာဝတ္ထုများအပြင် ယင်းအရာဝတ္ထုတို့တွင် အမြဲတပ်ဆင်ထားသည့် အရာဝတ္ထုများလည်း ပါဝင်သည်။

(၂၁) ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဆိုသောစကားရပ်တွင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အခြား ပစ္စည်း အမျိုးမျိုး ပါဝင်သည်။ ”

၂၄။ စကားရပ်များကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် စကားရပ်တစ်ခုစီကို ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုစီဖြင့် ရေးသားဖွင့်ဆိုရသည်။ ထိုသို့ စကားရပ်တစ်ခုကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် -

(က) ရှည်လျားသည့်စကားရပ်ကို တိုတိုနှင့်လိုရင်း စကားရပ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီး ဌာနကို ဆိုသည်။

(ခ) ဖွင့်ဆိုသည့် စကားရပ်နှင့် မူလသုံးစွဲသည့် စကားရပ်တို့ စာလုံးရေးများစွာ မကွာခြားလျှင် ဖွင့်ဆိုရန် မသင့်ပါ။ ဤသို့သော အောက်ပါစကားရပ်မျိုးကို မဖွင့်ဆိုဘဲ မူလ သုံးစွဲသည့် စကားရပ် အတိုင်းပင် သုံးနှုန်းသင့်သည် -

ဥပမာ ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။

(ဂ) ထိုသို့ ဖွင့်ဆိုထားသည့် စကားရပ်အတိုင်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း မပြုဘဲ ဥပဒေစာကိုယ်တွင် သုံးနှုန်းရသည်။

ဥပမာ “ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း ” ဟု ဖွင့်ဆိုထားလျှင် ဥပဒေ စာကိုယ်၌ “ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ” ဟု “ သည့် ” နှင့် “ သော ” ကိုပင် ကွဲလွဲ၍ သုံးနှုန်းခြင်း မပြုနိုင်ပါ။

(ဃ) စာဖတ်သူများ အလွယ်တကူ နားလည်လွယ်သော စကားရပ်ဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ ဖွင့်ဆိုရသည်။

- (င) ဒွိဟဖြစ်စေသော စကားရပ် သို့မဟုတ် ရှုပ်ထွေးသော စကားရပ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုရပါ။
- (စ) စာဖတ်သူများ အလွယ်တကူ နားလည်နိုင်ခြင်း မရှိသော နည်းပညာဆိုင်ရာ စကားရပ် သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ် ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသုံးနှုန်းသည့် စကားရပ်တို့တွင် အင်္ဂလိပ် ဘာသာကိုပါ ကွင်းစကွင်းပိတ်ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။
- ဥပမာ အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၅/၂၀၀၄)၊
ပုဒ်မ ၂ (က)
- “(က) သတင်းအချက်အလက် (Information) ဆိုရာတွင် အချက်အလက် (Data)၊ မူရင်းစာ (Text)၊ ပုံရိပ်သဏ္ဌာန် (Image)၊ အသံ၊ သင်္ကေတ (Code)၊ ကွန်ပျူတာ ပရိုဂရမ်၊ ဆော့ဖ်ဝဲ (Software) နှင့် အချက်အလက် အစုအဝေးတို့ ပါဝင်သည်။”
- (ဆ) စကားရပ်တစ်ခုကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ အဓိပ္ပာယ်အားလုံးကို ခြုံ၍ ဖွင့်ဆိုနိုင်လျှင် “ဆိုသည်မှာ (means) ----- ဆိုသည်” ဟု ဖွင့်ဆိုပြီး ယင်းသို့ ဖွင့်ဆိုနိုင်ခြင်း မရှိလျှင် “ဆိုရာတွင် ----- ပါဝင်သည် (includes)” ဆိုသည့် စကားရပ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ စကားရပ်တစ်ခုကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ အဓိပ္ပာယ်အားလုံးကိုခြုံ၍ ဖွင့်ဆိုနိုင်သည့် စကားရပ် “ဆိုသည်မှာ (means)” ဆိုသည့် စကားရပ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုပြီး ထိုစကားရပ်တွင်ပင် ဖြည့်စွက်လိုသည့်စကားရပ် ကို “ယင်းစကားရပ်တွင် . . . . . ပါဝင်သည် (includes)” ဟု လည်းကောင်း၊ “ ယင်းစကားရပ်တွင် . . . . . မပါဝင် (does not includes)” ဟုလည်းကောင်း ဖော်ပြဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ “ယင်းစကားရပ်တွင် . . . . . ပါဝင်သည် (includes)” ဟု ဖွင့်ဆိုရာတွင် ဆက်စပ်မှု၊ သက်ဆိုင်မှု ရှိသည့် စကားရပ် ကိုသာ ပါဝင်သည်ဟုဖွင့်ဆိုသင့်သည်။ လုံးဝ မသက်ဆိုင်သည့် သို့မဟုတ် သဘာဝမတူသည့် စကားရပ်ကို ပါဝင်သည်ဟု မဖော်ပြသင့်ပါ။
- ဥပမာ “ လေယာဉ် ” ဆိုသည်မှာ လေကြောင်းတွင် ပျံသန်းသော လေယာဉ်၊ မောင်းသူမဲ့ လေယာဉ် သို့မဟုတ် ရဟတ်ယာဉ် ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် သင်္ဘောလည်း ပါဝင်သည် ဟု ဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုသင့်ပါ။
- (ဇ) စကားရပ်တစ်ခုမှာ အများပြည်သူနားလည်ပြီး စာသားများမှာရှည်လွန်းခြင်း မရှိလျှင်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရန် မသင့်ပါ။ ဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့်စကားရပ်ကို တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေဖြစ်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ စသည်တို့တွင် ထပ်မံ၍အကျယ်ချဲ့ပြီး ဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုနိုင်ပါ။ ဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားခြင်း မရှိသည့် စကားရပ်ကို တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေဖြစ်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ စည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ စသည်တို့တွင် အကျယ်ချဲ့ပြီး ဖွင့်ဆိုနိုင်သဖြင့် စကားရပ်တစ်ခုကို ဖွင့်သင့် မသင့် ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူက ချိန်ဆရန် လိုပါမည်။

အခန်း(၁၀) ရည်ရွယ်ချက်များ

၂၅။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သုံးလေးချက်နှင့် အထက်ရှိပါက ဥပဒေခေါင်းစည်းတွင် နိဒါန်းအဖြစ် ဖော်ပြခြင်း မပြုသင့်ဘဲ ရည်ရွယ်ချက်များ အခန်းကို သီးခြားရေးသားသင့်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်များ ဖော်ပြလျှင် ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုချင်းအလိုက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး အတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကျန်သည့် ဆိုင်ရာ

အခန်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် လိုသည်။ ရည်ရွယ်ချက်များကို အခန်း (၂) အဖြစ် ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

၂၆။ ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ပြရာတွင် “ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည် - ” ဟု စာပိုဒ် ခြေဆင်းတွင် ဖော်ပြပြီး ရည်ရွယ်ချက်များကို ပုဒ်မခွဲများဖြင့် ဝါကျအဆုံးတွင် “ ရန် ” ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် ရေးသားရသည်။

အခန်း (၁၁)

ကော်မတီနှင့် ကော်မရှင် စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၂၇။ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ဗဟိုအဆင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း၏ အကြီးအကဲ သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တစ်ဦး တည်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဥပဒေမျိုးတွင် ကော်မတီ နှင့် ကော်မရှင် စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အခန်းလိုအပ်မည်မဟုတ်ပါ။ ရေးဆွဲမည့် ဥပဒေပါ အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ကိစ္စမှာ နိုင်ငံတော်၏ အရေးကြီးသော မူဝါဒနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခု ထက်ပို၍ သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စမျိုးတွင် အမျိုးသားကော်မတီ၊ ကော်မရှင်နှင့် ဗဟိုကော်မတီ စသည့် ဗဟို အဆင့် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်း ခြင်းနှင့် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အခန်း လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၈။ အမျိုးသားကော်မတီ၊ ကော်မရှင်နှင့် ဗဟိုကော်မတီ စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းရာတွင် -

- (က) နိုင်ငံတော်အတွက် အရေးကြီးသော မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အပြင် ဝန်ကြီးဌာန အများအပြားနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဥပဒေမျိုးတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ပါဝင်ဖွဲ့စည်းသင့်သည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း မှ တာဝန်ရှိသူများက အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်လည်းကောင်း ပါဝင်၍ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်လျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ကဖွဲ့စည်းလျှင် သင့်တော်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖွဲ့စည်းရာတွင် ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေအရ လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည် ဆိုသောအချက်ကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြသင့်ပါသည်။

၂၉။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က အမျိုးသားကော်မတီ၊ ကော်မရှင်နှင့် ဗဟိုကော်မတီ စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်း ရာတွင် ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေအရပြင်ဆင်၍ ဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်လာသည့်အခါ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်မလိုဘဲ ဖွဲ့စည်းနိုင် သည့် ရေးထုံးရေးနည်းရှိသကဲ့သို့ ဥပဒေကို ပြင်မှသာ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည့် ရေးထုံးရေးနည်း မျိုးလည်းရှိပါသည်။ သင့် လျော်သည့် ဖွဲ့စည်းမှုမျိုးကို ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူများနှင့် ဥပဒေပြုသူများက ရွေးချယ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ရွေးချယ်တင်မြှောက်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၃၀။ ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ခန့်အပ်ခြင်းမပြုဘဲ ဒီမိုကရေစီ ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ ရွေးချယ် တင်မြှောက်၍ ဖွဲ့စည်းပြီး သက်တမ်းသတ်မှတ်သည့် ရေးထုံးများလည်း ရှိပါသည်။

ဥပမာ သတင်းမီဒီယာ ဥပဒေ (အမှတ် ၁၂/၂၀၁၄)၊ ပုဒ်မ ၁၃၊ ၁၄ နှင့် ၁၅ -

ကော်မတီနှင့် ကော်မရှင် စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရေးသားခြင်း

၃၁။ ကော်မတီနှင့် ကော်မရှင် စသည့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ရေးသားရာတွင် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်မှာ တူညီမှု မရှိပါ။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ခွဲခြားဖော်ပြရလျှင် တာဝန်ကို တစ်ပိုဒ်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို တစ်ပိုဒ် ခွဲ၍ ရေးသားသင့်သည်။

၃၂။ အချို့သော ဥပဒေများတွင် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ခွဲခြား၍ ဖော်ပြရန် ခက်ခဲသည့်အခါ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခု၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ “အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်” ဟု ရေးသားနိုင်ပါသည်။

အခန်း (၁၂)

လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၃၃။ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချို့သော ဥပဒေ များ၌ သီးခြား အခန်း အနေဖြင့် ဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ ကော်မတီ၊ ကော်မရှင်နှင့် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်း တာဝန်များတွင်ပင် လိုအပ် သော လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်း တာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်ဟု ဖော်ပြသည်များလည်း ရှိပြီး ဥပဒေတွင် သီးခြားဖော်ပြခြင်း မရှိပါ။

ဥပမာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ(အမှတ် ၂၁/၂၀၁၃)အခန်း(၃)ပုဒ်မ ၅

၃၄။ အချို့သော ဥပဒေများ၌ လုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်အရ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်း တာဝန်များကို ဥပဒေတွင်ပင် ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဖော်ပြသည်များလည်း ရှိပါသည်။

အခန်း (၁၃)

လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့်၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခြင်း

၃၅။ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့်၊ တည်ထောင်ခွင့်ပြုမိန့်နှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် လျှောက်ထားခြင်း၊ ထုတ် ပေးခြင်း၊ ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်း၊ စည်းကမ်းချက်နှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် သက်တမ်း သတ်မှတ်ခြင်းတို့ လိုအပ်သည့် ဥပဒေ

တွင် မည်သူတို့က မည်သည့်ဌာနအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်က လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်ကြောင်း၊ ခွင့်ပြုပါက သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့်၊ တည်ထောင်ခွင့်ပြုမိန့်နှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို သက်တမ်းနှင့် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ ထုတ်ပေးရကြောင်း စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရသည်။ အသေးစိတ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် သတ်မှတ်ချက်များကို နည်းဥပဒေများတွင် ဖော်ပြရန် လိုသည်။

ဥပမာ   ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၃/၂၀၁၄) အခန်း (၅) မှတ်ပုံတင်ခြင်း ပုဒ်မ ၉

၃၆။ လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့်၊ တည်ထောင်ခွင့်ပြုမိန့်နှင့် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ထုတ်ပေးရာတွင် သတ်မှတ်ထားသော သက်တမ်းကုန်ဆုံး၍ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုသည့်အခါ သက်တမ်း တိုးမြှင့်ပေးရေးအတွက် လျှောက်ထားခြင်း၊ လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငြင်းပယ်ခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ဖော်ပြရန် လိုပါသည်။

ဥပမာ   ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၃/၂၀၁၄) အခန်း (၅) မှတ်ပုံတင်ခြင်း ပုဒ်မ ၁၀

အခန်း (၁၄)

စီမံခန့်ခွဲရေးအမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်

၃၇။ စီမံခန့်ခွဲရေးအရ ချမှတ်သည့်အမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ် ဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူ၊ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူ သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ရရှိသူက သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် သဖြင့် တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သော ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ် မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့် သို့မဟုတ် လက်မှတ် ထုတ်ပေးသည့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းမှ အရာရှိ သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းက စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းလမ်းအရ ချမှတ်သည့်အမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်။

ဥပမာ   ရထားပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းဥပဒေ (အမှတ် ၄/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၂၂

၃၈။ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူ၊ ခွင့်ပြုမိန့် ရရှိသူ သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ရရှိသူက သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းကြောင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ရာဇဝတ် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် မဟုတ်သည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ် နိုင်သည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ   ရထားပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း ဥပဒေ (အမှတ် ၄/၂၀၁၆) အခန်း (၁၇) စီမံခန့်ခွဲရေး ဆိုင်ရာ တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ် ပုဒ်မ ၇၃ နှင့် ၇၅

အခန်း (၁၅) အယူခံခြင်း

၃၉။ ဤအယူခံခြင်း အခန်းမှာ တရားရုံးက ပြစ်မှုထင်ရှား၍ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည့် အမိန့်နှင့် စီရင်ချက်ကို အယူခံခြင်းနှင့် မသက်ဆိုင်ပါ။ တရားရုံးက ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည့် အမိန့်နှင့် စီရင်ချက်ကို အယူခံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးဥပဒေနှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေတို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ရှိပြီး ဖြစ်၍ ရေးဆွဲသည့် ဥပဒေမူကြမ်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် မလိုပါ။

၄၀။ ဤအယူခံခြင်းအခန်းမှာ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်းက စီမံခန့်ခွဲရေးအရ ချမှတ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ကို အထက်အဆင့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသို့ အယူခံခြင်းဖြစ်သည်။

၄၁။ အဆိုပါ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ထုတ်ပေးသည့် အရာရှိက လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုမိန့် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင် လက်မှတ် လျှောက်ထားရာတွင် ငြင်းပယ်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လည်းကောင်း၊ စည်းကမ်းချက် ဖောက်ဖျက်သဖြင့် ချမှတ်သည့် စီမံခန့်ခွဲရေး အမိန့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ချမှတ်လျှင် တရားမျှတမှုအလို့ငှာ အယူခံခွင့်ကို ပေးသင့်သဖြင့် ဤအယူခံခြင်း အခန်းကို ထည့်သင့်သည်။

အခန်း (၁၆) ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ် သို့မဟုတ် တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်

၄၂။ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်အခန်းကို ထည့်သင့်မသင့် စိစစ်ရာ ပြစ်မှု၏ အင်္ဂါရပ်နှင့်အညီ မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ချက်ကို ပြုလုပ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မလုပ်မနေရ လုပ်ရမည့် တာဝန်ကို ပြုလုပ်ရန် ပျက်ကွက်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုး ထည့်ရန် လိုပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် စည်းရုံးရေး၊ အသိပညာပေးရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး စသည့် တားမြစ်ချက်များ မလိုသော ဥပဒေမျိုးတွင် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် အခန်း မလိုအပ်ပါ။

၄၃။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃ နှင့် ၄၄ တို့အရ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံမူများ အခန်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်ကို အလေးဂရုပြုရမည် -

“၄၃။ မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမျှ နောက်ကြောင်းပြန် အာဏာသက်ရောက်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းခွင့် မရှိစေရ။

၄၄။ လူ့သိက္ခာ ညှိုးနွမ်း သေးသိမ်စေသည့်ပြစ်ဒဏ် ပြဋ္ဌာန်းခွင့် မရှိစေရ။ ”

၄၄။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ နှင့် ၂၂ တို့တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို သတိပြုရမည် -

“ ၂၁။ ရာဇသတ်ကြီးနှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေတို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ချမှတ်သည့် ငွေဒဏ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ မသက်ဆိုင်စေရဟု ထိုဥပဒေတွင် အတည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားလျှင် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

၂၂။ ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုတစ်ခုခုသည် ဥပဒေနှစ်ရပ် သို့မဟုတ် နှစ်ရပ်ထက်ပိုသော ဥပဒေများ အရ ပြစ်မှုမြောက်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ယင်းဥပဒေများအနက် ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်သာ တရားစွဲဆို အပြစ် ပေးရမည်။ ပြစ်မှုတစ်ရပ်တည်းအတွက် ပြစ်ဒဏ် တစ်ကြိမ်ထက် ပို၍ မခံစေရ။ ”

၄၅။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေအများစုတွင် ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ် အခန်းကို နောက်ဆုံး အထွေထွေ အခန်းမတိုင်ခင် ဖော်ပြလေ့ရှိ သည်။ အချို့သော ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ် အခန်းကို သီးခြားအခန်းအဖြစ် ဖော်ပြခြင်း မပြုဘဲ သက်ဆိုင်ရာ အခန်းတွင်သာ ဖော်ပြသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးထုံးအရ ပြစ်မှု ပြစ်ဒဏ် ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေတွင် ‘ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ် ’၊ ‘ တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ် ’ သီးခြားအခန်းဖြင့် ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ အချို့ဥပဒေများတွင် ‘ တားမြစ်ချက် ’ ကို တစ်ခန်း၊ ‘ ပြစ်ဒဏ် ’ ကို သီးခြားတစ်ခန်း ရေးသည်များလည်း ရှိသည်။

၄၆။ တားမြစ်ချက်နှင့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ ရေးသားရာတွင် ဥပဒေလိုအပ်ချက်အရ တားမြစ်ချက်များ ပါရှိပါက ‘ တားမြစ်ချက် များ ’ က အခန်း တစ်ခန်းနှင့် ယင်းအခန်းနောက်တွင် ‘ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ’ က အခန်း တစ်ခန်း ရေးသားသင့်သည်။

၄၇။ ထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အရေးအသားများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ -

(က) ထောင်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်ရာတွင် “ နှစ် ၂၀ ” မှစ၍ ဆယ်ပြည့် ဂဏန်းများရှေ့၌ “ နှစ် ” ဆိုသည့် စာသားကို ရေးပြီး “ နှစ် ၂၀ ”၊ “ နှစ် ၃၀ ”၊ “ နှစ် ၄၀ ” စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရသည်။ “ နှစ် ၂၀ ” အောက် သတ်မှတ်သော ထောင်ဒဏ်များကို ထောင်ဒဏ်ကာလ နောက်တွင် “ နှစ် ” ဆိုသည့် စာသားကို ရေးပြီး “ ၃ နှစ် ”၊ “ ၅ နှစ် ”၊ “ ၁၀ နှစ် ”၊ “ ၁၅ နှစ် ” စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရသည်။

(ဥပမာ) နှစ် ၂၀ ထောင်ဒဏ်၊ ၁၀ နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်၊ ၇ နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်၊ ၅ နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်။

(ခ) ငွေဒဏ်ကို သတ်မှတ်ရာတွင် “ ကျပ်သိန်း ၂၀ ” မှစ၍ ဆယ်ပြည့် ဂဏန်းများရှေ့၌ “ ကျပ်သိန်း ” ဆိုသည့် စာသားကိုရေးပြီး “ ကျပ်သိန်း ၂၀ ”၊ “ ကျပ်သိန်း ၃၀ ”၊ “ ကျပ်သိန်း ၅၀ ” စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရသည်။ “ ကျပ်သိန်း ၂၀ ” အောက် သတ်မှတ်သော ငွေဒဏ်များကို ငွေဒဏ် နောက်တွင် “ သိန်း ” ဆိုသည့် စာသားကို ရေးပြီး “ ကျပ် ၃ သိန်း ”၊ “ ကျပ် ၅ သိန်း ”၊ “ ကျပ် ၁၀ သိန်း ”၊ “ ကျပ် ၁၅ သိန်း ” စသည်ဖြင့် ဖော်ပြရသည်။

(ဥပမာ) ကျပ်သိန်း ၂၀ ထက်မပိုသော ငွေဒဏ်၊ ကျပ် ၁၀ သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်၊ ကျပ် ၇ သိန်း ထက် မပိုသော ငွေဒဏ်၊ ကျပ် ၅ သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်။

၄၈။ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ဟု ရေးလျှင် ငွေဒဏ် မချဘဲ ထောင်ဒဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထောင်ဒဏ် မချဘဲ ငွေဒဏ်ကိုလည်းကောင်း ချမှတ်နိုင်သဖြင့် အချို့သော နောင်ကြဉ် ဟန့်တားစေသည့် ပြစ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ကို ထိုသို့ “ ဖြစ်စေ ” ဟု ရေးခြင်း မပြုဘဲ “ ထောင်ဒဏ်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည် ” ဟု ရေးသားကြသည်။ ဤတွင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ်နှင့် အနည်းဆုံး ငွေဒဏ်တို့ကို ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ပါက ပို၍ နောင်ကြဉ်ဟန့်တားစေလောက် သော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်ပေမည်။

ဥပမာ (၁) “ ၃ နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်အပြင် အနည်းဆုံး ငွေဒဏ် ကျပ် ၅၀၀၀၀ မှ အများဆုံး ငွေဒဏ် ကျပ် ၅၀၀၀၀၀ ထိ ချမှတ်ရမည်။ ” ဤသို့ ရေးလျှင် ပြစ်ဒဏ်ကို သက်ညှာ

လွန်းလျှင်ပင် အနည်းဆုံး ရုံးတက် ရုံးဆင်း ထောင်တစ်ရက်နှင့် ငွေဒဏ် အနည်းဆုံး ကျပ် ၅၀၀၀၀ မချမှတ် မနေရဖြစ်သည်။

ဥပမာ (၂) “အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ် ထိ ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ် လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။” ဤသို့ ရေးလျှင် ပြစ်ဒဏ်ကို သက်ညှာလွန်းလျှင်ပင် အနည်းဆုံး ထောင် ၃ နှစ် မချမှတ် မနေရဖြစ်သည်။

၄၉။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် အခန်းတွင် အချို့ကြီးလေးသော ပြစ်မှုများတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်သူ၊ ပူးပေါင်းကြံစည်သူနှင့် အားပေးကူညီသူများကိုပါ မူရင်းပြစ်မှု ကျူးလွန်သည့် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်ရန် ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေမျိုးလည်းရှိသည်။

ဥပမာ မြန်မာ့ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေ (အမှတ် ၉/၁၉၉၀) ပုဒ်မ ၅၀

၅၀။ အချို့သော ကြီးလေးသည့်ပြစ်မှုများအတွက် ပြစ်ချက်ဟောင်းရှိပြီး ထပ်မံကျူးလွန်ပါက ပြစ်ဒဏ် ပိုမို ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ်မျိုး သို့မဟုတ် အများဆုံး ပြစ်ဒဏ်မျိုး ပေးရန် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၂၃/၂၀၁၄) ပုဒ်မ ၅၅

၅၁။ အချို့ဥပဒေများတွင် အသေးစိတ်ဖော်ပြရန် မလွယ်သောပြစ်မှုသေးများကို ဥပဒေတွင် တစ်ပါတည်းမထည့်ဘဲ ယင်း ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများနှင့် အမိန့်တို့တွင် တားမြစ်ချက်နှင့် လိုက်နာရန် တာဝန်တို့ကို ဖောက်ဖျက်ပါက ပြစ်ဒဏ်ကျခံရန် ဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားသည့် ဥပဒေမျိုးလည်းရှိသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါပြစ်ဒဏ်တွင် ထောင်ဒဏ် ထည့်သွင်း ဖော်ပြရန် မသင့်ပါ။

ဥပမာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၂၃/၂၀၁၄) ပုဒ်မ ၅၃

၅၂။ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရာ၌ သက်သေခံ ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁၇ အရ နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း သို့မဟုတ် သင့်လျော်သလို စီမံခန့်ခွဲခြင်း ပြုနိုင်သော်လည်း အချို့သော ဥပဒေများတွင် သက်သေခံပစ္စည်းကို နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်းပြုရန် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းသည်များလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၂၃/၂၀၁၄) ပုဒ်မ ၅၆

၅၃။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် အခန်းတွင် ထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ်များကို ပုဒ်မတစ်ခုထက် ပို၍ ရေးသားရသည့်အခါ ပြစ်ဒဏ် ပုဒ်မများကို အနည်းဆုံးမှ အများဆုံးသို့ လည်းကောင်း၊ အများဆုံးမှ အနည်းဆုံးသို့ လည်းကောင်း အစဉ်အလိုက်ရေးသားသင့်သည်။ သာမန် အားဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ပုဒ်မများကို အနည်းဆုံးမှအများဆုံးသို့ အမှတ်စဉ်လေ့ရှိသော်လည်း ထိရောက်ဟန့်တားစေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် ဥပဒေမျိုးတွင် အများဆုံးမှ အနည်းဆုံးသို့ စဉ်လေ့ရှိသည်။

အခန်း (၁၇)

ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း

၅၄။ ဥပဒေတစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေမှ ထောက်ပံ့ငွေအပြင် ပြည်တွင်း ပြည်ပ စေတနာရှင်များ၏ လှူဒါန်းငွေများကိုပါ လက်ခံ၍ သုံးစွဲရန် လိုအပ်သည့်ကိစ္စတွင် ရန်ပုံငွေကို သီးသန့် ထူထောင်၍ သုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် သီးသန့်အခန်းအဖြစ် ‘ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း’ ဟူသော အခန်း ထည့်သွင်းရေးဆွဲနိုင်ပါသည်။

၅၅။ အဆိုပါ ရန်ပုံငွေကိုလည်း သီးခြားရေးဆွဲ အတည်ပြုထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ ငွေစာရင်းများ အရအသုံးပြုစုခြင်းနှင့် ငွေစာရင်းစစ်ဆေးခြင်းတို့ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုရန်ပုံငွေတွင် နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေမှ ထည့်ဝင်ထောက်ပံ့ငွေ ပါရှိပါက ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးသို့၏ စစ်ဆေးမှုကိုခံယူခြင်းတို့ ဖော်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။

၅၆။ ရန်ပုံငွေကို စနစ်တကျ ထူထောင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းတို့ကို ကြီးကြပ်ရန် အလို့ငှာ အချို့သော ဥပဒေများတွင် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီမျိုးကို ဖွဲ့စည်း၍ တာဝန်ပေးလေ့ရှိပါသည်။

၅၇။ ရန်ပုံငွေတွင် ပြည်တွင်းပြည်ပမှ စေတနာရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းငွေများ ပါဝင်ပါက စာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေရန် အဆိုပါ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းသူများအား သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြသင့်သည်။

၅၈။ ဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေအရ အချို့သော ဥပဒေတွင် ဗဟိုအဆင့် တွင်သာ ရန်ပုံငွေ ထူထောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းပြုပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်တွင် ထူထောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း မရှိပါ။ သို့ရာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများအတွက် ဗဟို အဆင့်တွင်သာမက ဒေသဆိုင်ရာ ကော်မတီများတွင်လည်း ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း ပြုသည့် သာဓကလည်း ရှိပါသည်။

ဥပမာ   သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ (အမှတ် ၂၁/၂၀၁၃)၊ အခန်း (၇)၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ရန်ပုံငွေ၊ ပုဒ်မ ၁၉ မှ ၂၄

အခန်း (၁၈)

ကူးပြောင်းရေးကာလ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

၅၉။ ဤအခန်းသည် ဥပဒေတိုင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် မလိုအပ်သော်လည်း တည်ဆဲဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် နှင့် ဥပဒေအသစ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ မတူညီ၊ မကိုက်ညီသည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ ရုပ်သိမ်းမည့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ၊ တည်ထောင်ခဲ့သော အဖွဲ့အစည်း များနှင့် သင်တန်းကျောင်းများသည်

ဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်းပြီးချိန်တွင် ဆက်လက်ကျင့်သုံးသည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များသည် ဥပဒေအသစ်အရ အခွင့်အရေးကိုရရှိလို၍ ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်သည့်အခါတွင်လည်းကောင်း ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။

ဥပမာ   ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ဥပဒေ (အမှတ် ၂၂/၂၀၁၉) ပုဒ်မ ၁၁၈ နှင့်
                  ကုန်အမှတ်တံဆိပ်မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေ (အမှတ် ၃/၂၀၁၉) ပုဒ်မ ၉၃

၆၀။ ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကူးပြောင်းရေးကာလအတွက် ဖော်ပြရမည့် အချက်များမှာ အပိုဒ် တစ်ပိုဒ်သာ ရှိလျှင် သီးခြား အခန်းဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သကဲ့သို့ အထွေထွေအခန်း၌လည်း ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ အပိုဒ် တစ်ပိုဒ်ထက်ပို၍ ဖော်ပြရန် ရှိပါက သီးခြားအခန်းဖြင့် ဖော်ပြခြင်းက ပို၍ ရှင်းလင်းမည်ဖြစ်သည်။

အခန်း (၁၉)

အထွေထွေ

၆၁။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို အခန်းများခွဲ၍ ပြဋ္ဌာန်းပါက နောက်ဆုံးအခန်းကို ‘ အထွေထွေ ’ အခန်းအဖြစ် ဖော်ပြရသည်။ ယင်း အခန်းတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ဥပဒေပါ အခြားအခန်းခေါင်းစဉ်များတွင် အကျုံးမဝင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖော်ပြနိုင်သည်။

၆၂။ အထွေထွေအခန်းတွင် မည်သည့်အချက်များ ပါရှိရမည်ဟု ပုံသေသတ်မှတ်၍ မရပေ။ ဥပဒေ အမျိုးအစားအလိုက်၊ လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အလိုက် ယေဘုယျအားဖြင့် လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုခွင့် သို့မဟုတ် ဒုတိယအဆင့် ဥပဒေပြုခွင့် အာဏာကို နောက်ဆုံး ပုဒ်မတွင် ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း

၆၃။ အများပြည်သူအကျိုး၊ နိုင်ငံတော် အကျိုးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု အတွက်ဖြစ်စေ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ သော်လည်းကောင်း ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရန် လိုအပ်ပါက ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုကြောင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။

ဥပမာ   ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ လူမှုဖူလုံရေးဥပဒေ (အမှတ် ၁၅/၂၀၁၂) ပုဒ်မ ၉၉

တရားစွဲဆိုရန် ကြိုတင်ခွင့်ပြုမိန့်

၆၄။ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ပြစ်ဒဏ်ကြီးလေးသော ပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုမှာ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်း ရှိမရှိ သာမန်အားဖြင့် မဝေခွဲနိုင်သည့် ပြစ်မှုမျိုးအတွက်ဖြစ်စေ၊ ရဲအရေးပိုင်သော အမှုမျိုးတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိဘဲ သံသယရှိရုံဖြင့် တိုင်ကြားသည့် အမှုမျိုးတွင်ဖြစ်စေ ရဲတပ်ဖွဲ့က လွယ်လွယ်ကူကူ တရားစွဲဆို တင်ပို့ခြင်း မပြုနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုမိန့် ရယူရမည်ဟု ထည့်

သွင်းပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ် မလိုအပ် စိစစ်ရသည်။ တရားစွဲဆိုရန် ကြိုတင်ခွင့်ပြုမိန့် လိုအပ်သော ဖော်ပြပါ ပြစ်မှုများအတွက် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်၊ ဌာန သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း၏ ခွင့်ပြုမိန့်ရယူရန် ဖော်ပြနိုင်သည်။

ဥပမာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အများနှင့်သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေ (အမှတ်၁/၁၉၆၃) ပုဒ်မ၄

သက်သေပြရန်တာဝန်ကိုစွပ်စွဲခံရသူအပေါ်လွှဲပြောင်းကျရောက်စေခြင်း

၆၅။ ပြစ်မှုများတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြသရန် တာဝန်သည် တရားလိုဘက် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော် အစိုးရဘက်တွင် အစဉ်တစ်စိုက် ကျရောက်သည်ဟု စီရင်ထုံး လမ်းညွှန်ချက်များ ရှိသော်လည်း နိုင်ငံတော် အတွက် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအရ လိုအပ်ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရဘက်မှ သက်သေပြရန်မလွယ်သော အချို့အမှုများတွင် ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းမရှိကြောင်း သက်သေပြရန်တာဝန်သည် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသူအပေါ် ကျရောက်ကြောင်း သတ်မှတ် သည့် ဥပဒေအချို့လည်းရှိသည်။

သဘောရိုးဖြင့် လွှဲပြောင်းလက်ခံသည့် သူတစ်ပါး၏အခွင့်အရေး (Third party right) ကို မထိခိုက်စေရခြင်း

၆၆။ နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများအရ ပြည်တွင်း ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းရာ တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသောသူက ပြစ်မှုကျူးလွန်သူထံမှ သဘောရိုးဖြင့် အဖိုးစားနားပေး၍ လွှဲပြောင်း ရယူသည့် ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သူတစ်ပါး၏ အခွင့်အရေး (Third party right) ကို မထိခိုက်စေရ ဆိုသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထည့် သွင်းစဉ်းစား၍ ရေးဆွဲလေ့ရှိသည်။

ဥပမာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၂၃/၂၀၁၄) ပုဒ်မ ၆၅

အသစ်ဖွဲ့စည်းသည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ရုံးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်း၍ ရုံးဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း

၆၇။ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ဗဟိုအဖွဲ့၊ အမျိုးသားကော်မတီ သို့မဟုတ် ကောင်စီ တစ်ရပ် သီးခြားဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းတာဝန် များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တာဝန်ယူ၍ ဆောင်ရွက်ရသည့် ဥပဒေမျိုးတွင် ရှိရင်းစွဲ ရုံးဝန်ထမ်း ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် အခက်အခဲရှိ သည့်အခါ သီးခြားရုံးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ ရုံးဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းသည်များလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ လူကုန်ကူးမှုတားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၅/၂၀၀၅) ပုဒ်မ ၃၅

အသစ်ဖွဲ့စည်းသည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဦးစီးဌာနတို့က ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ် ကျခံခြင်း

၆၈။ အချို့သော ဥပဒေများတွင် ဖွဲ့စည်းသည့် ဗဟိုအဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ ကော်မရှင်တို့အတွက် သီးခြား ရုံးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း မပြု ဘဲ ထိုအဖွဲ့များ၏ ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဦးစီးဌာနတို့ကဆောင်ရွက်ပေးပြီး ကုန်ကျစရိတ်များကိုလည်း ကျခံ စေရန် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ ဥပဒေဘာသာပြန်ကော်မရှင်ဥပဒေ (အမှတ် ၂၅/၂၀၁၅) ပုဒ်မ ၁၆

နိုင်ငံတော်မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများအား ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှတ်ယူစေခြင်း

၆၉။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ဗဟိုအဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ ကော်မရှင်နှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီ စသည်တို့ကို ဖွဲ့စည်း၍ တာဝန်ပေးသည့် အခါ နိုင်ငံတော်မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများအား ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များကို ရရှိနိုင်ရန် ထိုအဖွဲ့ဝင်များသည် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၁ အရ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းလေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ ပြဋ္ဌာန်းထားမှ ထိုအဖွဲ့အစည်းကဖြစ်စေ၊ ထိုအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးကဖြစ်စေ လုပ်ငန်းတာဝန်အရ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးအား ဆင့်ခေါ်သည့်အခါ မလာရောက်လျှင် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၇၄ အရလည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းတာဝန်ထမ်းဆောင်သည်ကို ဝတ္တရား နှောင့်ယှက်သည့်အခါ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအား ဝတ္တရားနှောင့်ယှက်မှုဖြင့် ပုဒ်မ ၁၇၃ အရလည်းကောင်းစသည်ဖြင့် အရေးယူ အပြစ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဥပမာ   ယှဉ်ပြိုင်မှု ဥပဒေ (အမှတ် ၉/၂၀၁၅) ပုဒ်မ ၁၉

အဖွဲ့အစည်းသစ်က အဖွဲ့အစည်းအဟောင်းထံမှ ပစ္စည်းများ၊ ရန်ပုံငွေနှင့် ပေးရန်တာဝန်များ ဆက်ခံခြင်း

၇၀။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် အသစ်ဖွဲ့စည်းသည့် ကောင်စီ၊ ကော်မတီက ယခင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကောင်စီ၊ ကော်မတီများ၏ ပစ္စည်းများ၊ ရန်ပုံငွေနှင့် ပေးရန် တာဝန်များ ဆက်ခံရသည့်အခါမျိုးတွင် ထိုသို့ ဆက်ခံသည့် အချက်များကို အတိအလင်း ဖော်ပြရေးသားရသည်။

ဥပမာ   မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီ ဥပဒေ (အမှတ် ၂၆/၂၀၁၅) ပုဒ်မ ၆၆

အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်အား တရားဝင် ရပ်တည်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း (Legal entity) အဖြစ် သတ်မှတ်ဖော်ပြခြင်း

၇၁။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် ဖွဲ့စည်းသည့် ကောင်စီ၊ ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်သည် တရားဝင် ရပ်တည်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း (Legal entity) အဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားကြောင်း ပေါ်လွင်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများလည်းရှိသည်။

ဥပမာ   ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဖွံ့ဖြိုးရေး ဥပဒေ (အမှတ် ၉/၁၉၉၁) ပုဒ်မ ၄

နိုင်ငံတော်မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများအား စရိတ် ချီးမြှင့်ငွေ ခံစားခွင့်ပေးခြင်း

၇၂။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် ကော်မတီ၊ ကော်မရှင်နှင့် ဗဟိုအဖွဲ့ စသည်တို့ ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ နိုင်ငံတော်မဟုတ်သော ထိုအဖွဲ့အစည်းများတွင် စရိတ်ချီးမြှင့်ငွေများကို ခံစားနိုင်စေရန် ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းသည်များလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ   ရထားပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းဥပဒေ (အမှတ် ၄/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၉၄

အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက ရန်ရှိသော အခကြေးငွေများ ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သူအပေါ် ဝင်ငွေခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်သကဲ့သို့ အရကောက်ခံခြင်း

၇၃။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုက ရန်ရှိသော အခကြေးငွေများ၊ ဒဏ်ကြေးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မပေးမဆောင် ပျက်ကွက်သူအပေါ် တရားမကြီးမှုဖြင့် အချိန်ကုန် ငွေပန်း တရားမစွဲဘဲ တရားမမှုတွင် အနိုင်ဒီကရီပြီး ဒီကရီကို အတည်ပြုဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ထိုသူပိုင် ရွှေ့ပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို

ဝရမ်းကပ် ရောင်းချ နိုင်ရန် ‘မြေခွန်မပြေ ကျန်ငွေ မှတ်ဘိသကဲ့သို့’ ဟုလည်းကောင်း၊ ‘အခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိ သကဲ့သို့’ ဟုလည်းကောင်း၊ ‘ဝင်ငွေခွန် မပြေ ကျန်ငွေမှတ်ဘိ သကဲ့သို့’ ဟုလည်းကောင်း အရကောက်ခံနိုင်သည်ဟု ထည့်သွင်းဖော်ပြ လေ့ရှိသည်။ ဤတွင် မြေခွန်မပြေ ကျန်ငွေမှတ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဟုရေးလျှင် The Revenue Recovery Act (India Act No. I of 1890) နှင့် ယင်းဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လက်စွဲအရ ကော်လက်တော်အရာရှိက ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သူ၏ ပစ္စည်းများကို ဝရမ်းကပ်ရောင်းချ၍ ဆောင်ရွက်ရသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လက်စွဲကို ရှာ၍ပင် မလွယ်ပေ။ သို့အတွက် မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများအရ အခွန်အရာရှိက ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သူ၏ ပစ္စည်းများကို ဝရမ်းကပ်ရောင်းချ၍ ဆောင်ရွက်ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခုအခါ များသောအားဖြင့် ‘ဝင်ငွေခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့’ ဟု ရေးသားကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဥပမာ   ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၃/၂၀၁၄) ပုဒ်မ ၅၆ တွင် မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် ဤဥပဒေအရ ရရန်ရှိသော အခကြေးငွေနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေများ ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သူထံမှ ထိုအခကြေးငွေနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေများကို ဝင်ငွေခွန်မပြေ ကျန်ငွေ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့မှတ်ယူ၍ အရကောက်ခံရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်မရှိသော ပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း

၇၄။ ပြစ်မှုဖြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်ချက်များတွင် ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်ထိဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထက် ဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည့် ပြစ်မှုမှာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ ဇယား ၂ အရ ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှု ဖြစ်သဖြင့် ထိုပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကို ရဲစခန်းသို့ တိုင်ချက်ဖွင့် အရေးယူပါက ရဲတပ်ဖွဲ့က ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ နှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး တရားရုံးသို့ တရားစွဲဆိုခြင်း၊ တရားရုံးတွင် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရာရှိက အမှုလိုက်ပါ ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရသည်။ ပြစ်မှုဖြစ်ဒဏ်မှာ ငွေဒဏ် သက်သက်ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အောက်ဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သော ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ပါက ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ ဇယား ၂ အရ ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့် မရှိသော ပြစ်မှုဖြစ်ပြီး ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို တရားရုံးသို့ တိုက်ရိုက်လျှောက်ထားရခြင်း၊ တရားရုံးတွင် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြင့်ဖြစ်စေ လိုက်ပါရခြင်း၊ ရုံးချိန်း ပျက်ကွက်ပါက အမှုပလုပ်ခံရခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့အတွက် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အရာရှိက အမှုကို ကိုယ်တိုင်စုံစမ်းခြင်း၊ တရားရုံးသို့ ကိုယ်တိုင် တိုက်ရိုက်စွဲဆိုခြင်းနှင့် ရုံးချိန်းရက်များစွာ ကိုယ်တိုင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရခြင်းတို့ကြောင့် ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်မရှိသော အမှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိစေရန် ထည့်သွင်း ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ ဖော်ပြရာတွင် ငွေဒဏ်သက်သက် ပြစ်မှုများနှင့် ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အောက် ပြစ်မှုများကိုသာ ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက် သတ်မှတ်သင့်သည်။

ဥပမာ   အမြန်လမ်းမကြီးများ ဥပဒေ (အမှတ် ၂၄/၂၀၁၅)

ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသည့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ ဆက်လက်ကျင့်သုံးခြင်း

၇၅။ ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပေးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုမိန့် သက်တမ်း မကုန်ဆုံးသေးသည့် လုပ်ငန်းများအား ယင်းသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်နေ့အထိ အတည်ဖြစ်သည်ဟု လုပ်ငန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆက်လက်ပေးသည့် ဥပဒေ

မျိုး ရှိသကဲ့သို့ ကာလတစ်ခုသတ်မှတ်၍ ဆက်လက်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးပြီး ထိုကာလ ကုန်ဆုံးပါက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအသစ် နှင့် အညီ လုပ်ငန်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုမိန့်ကို လျှောက်ထား ရမည်ဟု ဖော်ပြသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ ရထားပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းဥပဒေ (အမှတ် ၄/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၉၈

ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသည့်ဥပဒေအရလုပ်ငန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဆက်လက်ပေးခြင်း

၇၆။ ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပေးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုမိန့် သက်တမ်းမကုန်ဆုံး သေးသည့် လုပ်ငန်းများအား ယင်းသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်နေ့အထိ အတည်ဖြစ်သည်ဟု လုပ်ငန်းလုပ်ပိုင်ခွင့် ဆက်လက်ပေးသည့် ဥပဒေ မျိုးရှိသကဲ့သို့ ကာလတစ်ခု သတ်မှတ်၍ ဆက်လက်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးပြီး ထိုကာလ ကုန်ဆုံးပါက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအသစ် နှင့် အညီ လုပ်ငန်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုမိန့်ကို လျှောက်ထားရမည် ဟု ဖော်ပြသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများဥပဒေ (အမှတ် ၃/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၈၄

သဘောရိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့်အတွက် အရေးယူရဟု ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း

၇၇။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ဖွဲ့စည်းသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ် အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဝန်ထမ်းများသည် ဥပဒေအရ ပေးအပ်သည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သဘောရိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စအတွက် ပြစ်မှုကြောင်းအရဖြစ်စေ၊ တရားမကြောင်းအရဖြစ်စေ၊ အခြား မှုခင်းတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရဟု တားမြစ်သည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ ယှဉ်ပြိုင်မှု ဥပဒေ (အမှတ် ၉/၂၀၁၅) ပုဒ်မ ၅၅

တစ်ဆင့်ခံဥပဒေ သို့မဟုတ် ဒုတိယအဆင့် ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း

၇၈။ ဥပဒေအများစုတွင် နောက်ဆုံးပုဒ်မအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လက်ရှိ ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေတွင် နောက်ဆုံးပုဒ်မ မတိုင်မီ ရှေ့ပုဒ်မတွင်လည်းကောင်း တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေ သို့မဟုတ် ဒုတိယအဆင့် ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့် ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အပ်နှင်းလေ့ရှိသည်။ ရေးသားပုံ ရေးသားနည်းမှာလည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ် ထုံး လုပ်နည်းများ ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့် ကွဲပြားမှု ရှိသော်လည်း ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် စည်းကမ်း ဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့်မှာ များသောအားဖြင့် တူညီမှုရှိသည်။

တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းခြင်း

၇၉။ ဥပဒေအသစ်ဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ရုပ်သိမ်းရန် ရှိပါက မည်သည့်ဥပဒေ သို့မဟုတ် ဥပဒေများကို ရုပ်သိမ်း ကြောင်း ဖော်ပြရသည်။ ထိုသို့ ဖော်ပြသည့်အခါ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရုပ်သိမ်းသည်များ ရှိသကဲ့သို့ ချက်ချင်း ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုနိုင်သည့်ကိစ္စတွင် ကာလသတ်မှတ်၍ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ ဖော်ပြပြီးရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။

၈၀။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ ရုပ်သိမ်းသော ဥပဒေ၌ တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင် ထိုသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုမီက ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသည့် ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ပေးရန်တာဝန်နှင့် ရရန် ပိုင်ခွင့်များ စသည်တို့ကို မထိခိုက်စေရဟု ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူများ သိရှိထားသင့်သည် -

- “၁၄။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းလျှင် ယင်းသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုမီက -
- (က) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အာဏာသက်ရောက်ခဲ့ခြင်းကို မထိခိုက်စေရ။ ထို့ပြင် ယင်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နည်းလမ်းတကျ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည် တို့ကို မထိခိုက်စေရ။
  - (ခ) ရုပ်သိမ်းခြင်း ခံရသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရရှိခဲ့သည့် ရပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အခွင့်အရေး ကိုလည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည့်တာဝန်နှင့် ကျခံခဲ့ရသည့် ကြွေးမြီတို့ကိုလည်းကောင်း မထိခိုက်စေရ။
  - (ဂ) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ခံခဲ့ရသော ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် ပစ္စည်းသိမ်းယူ ခံရခြင်းတို့ကို မထိခိုက်စေရ။
  - (ဃ) အထက်ကဆိုခဲ့သော ရပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် တာဝန် သို့မဟုတ် ကြွေးမြီ သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ် သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် ပစ္စည်းသိမ်းယူ ခံရခြင်း တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ မှုခင်း၊ တရားစွဲဆိုလျှောက်ထားနိုင်ခွင့်တို့ကို မထိခိုက်စေရ။ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အတည်ဖြစ်နေသေး ဘိသကဲ့သို့ ဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင်သည့် အပြင် ယင်းဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင်သည်။”
- ခြွင်းချက်။ ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုသော ဥပဒေ၌ တစ်နည်းတစ်ဖုံဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ ဖော်ပြသည့်အတိုင်းသာ ဖြစ်စေရမည်။

အခန်း (၂၀)

နိုင်ငံတော်က လက်ခံထားသော ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များအရဥပဒေများ ရေးဆွဲခြင်း

၈၁။ ပထမတစ်မျိုးမှာ နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံထားသော ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ ပရိတိုကောလ်များနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ အဓိကကျသော အချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေ ရေးထုံးရေးနည်းနှင့် အညီ အစအဆုံး ရေးသားနည်းဖြစ်သည်။ ဤရေးသားနည်းဖြင့် နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံထားသော ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ ပရိတိုကောလ် များနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ အဓိကကျသော အချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ ၏ ဥပဒေရေးထုံးရေးနည်းနှင့်အညီ အစအဆုံး ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေများရှိသည်။

ဥပမာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၂၃/၂၀၁၄)

၈၂။ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ ပထမတစ်မျိုးကဲ့သို့ အဓိကကျသော အချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးယိုး ရေးနည်းနှင့်အညီ အစအဆုံး ရေးသားခြင်း မဟုတ်ဘဲ အဆိုပါ နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံထားသော ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ပရိုတိုကောလ်များကို နောက်ဆက်တွဲဇယားအဖြစ် မူရင်းအတိုင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပူးတွဲ၍ ဖော်ပြပြီး ထိုနောက်ဆက်တွဲဇယားဖြင့် ဖော်ပြထားသည့် ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ပရိုတိုကောလ်များမှာ ဥပဒေ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အာဏာသက်ရောက်စေရမည် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်တွင် ဥပဒေသဘော သက်ရောက် စေရမည် စသည်ဖြင့် ရေးသားနည်းဖြစ်သည်။ ဤရေးသားနည်းဖြင့် နိုင်ငံတော်က အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံထားသော ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ပရိုတိုကောလ်များကို ဇယားများဖြင့် မူရင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း ပူးတွဲ၍ ဖော်ပြပြီး ထိုနောက်ဆက်တွဲ ဇယားတွင် ဖော်ပြထားသည့် ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် ပရိုတိုကောလ်များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် နိုင်ငံတော်တွင် ဥပဒေသက်ရောက်စေရမည်ဟု လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်တွင် ဤဥပဒေ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်အဖြစ် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာ သက်ရောက်စေရမည်ဟု လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများရှိသည်။

ဥပမာ   နိုင်ငံတကာအကျိုးစီးပွားနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လေယာဉ်ပစ္စည်းကိရိယာများဆိုင်ရာဥပဒေ
(အမှတ် ၃၇/၂၀၁၄)

အပိုင်း - ၃

ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ရေးဆွဲနည်း

အခန်း(၁)

တည်ဆဲဥပဒေကိုပြင်ဆင်ခြင်း

၈၃။ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်လိုလျှင် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေဖြင့်သာ ပြင်ဆင်ရသည်။ အမိန့် ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်ဖြင့် ပြင်ဆင်၍ မရပါ။

၈၄။ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်အချက်သည် မူရင်းဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် အနှစ်သာရနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိရသည်။ ထိုပြင်ဆင်ချက်သည် အခြားသော ပြင်ဆင်ချက်များနှင့် ကွဲလွဲဆန့်ကျင်မှု မဖြစ်စေရပေ။

၈၅။ ဥပဒေတစ်ခု၏ ပြင်ဆင်ချက်များသည် မူရင်းဥပဒေ၏ အနှစ်သာရများကို ကျော်လွန်ရန် မသင့်ပါ။ ထိုသို့ အနှစ်သာရများကို ကျော်လွန်ရန် အကြောင်းရှိသည့်အခါဖြစ်စေ၊ ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှု ပြောင်းလဲသွားလျှင် ဖြစ်စေ တည်ဆဲဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုဘဲ အသစ်ရေးဆွဲ သင့်ပါသည်။

၈၆။ ထို့ပြင် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်၍ ပြင်ဆင်သည့်အခါ ပြင်ဆင်ချက်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မူရင်း ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ထက်ဝက်ကျော် သို့မဟုတ် သုံးပုံ နှစ်ပုံ ကျော်နေလျှင် မူရင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ထက် ပြင်ဆင်ချက်များက များနေသောကြောင့် ဖက်ရှလေ့လာရာတွင် လွယ်ကူမှုမရှိသောကြောင့် လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုဘဲ ဥပဒေအသစ်အနေဖြင့် ရေးသင့်ပါသည်။ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးဆွဲသူတိုင်းသည် ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်များကို စိစစ်ပြီး ဤမူသဘောကို လက်ကိုင်ထား၍ တည်ဆဲဥပဒေကို ပြင်ဆင်သင့် မသင့်၊ ဥပဒေအသစ်ရေးဆွဲပြီး တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသင့် မသင့် စဉ်းစား ချင့်ချိန်သင့်သည်။

၈၇။ စကားရပ်တစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရာ၌ စကားရပ် တစ်ခု၊ ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုခုကို အစားထိုးခြင်း (Substitution)၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း (Insertion) နှင့် ပယ်ဖျက်ခြင်း (Deletion) တို့ပြုလုပ်ရသည်။

၈၈။ ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေတွင် မူရင်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအားလုံးထဲမှ လိုအပ်သည့် အခန်းထဲမှ ပုဒ်မတစ်ခုခုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်၍ မူရင်းဥပဒေကဲ့သို့ အခန်းများ ခွဲ၍ ဖော်ပြရန် မလိုပါ။

၈၉။ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးဆွဲသူများသည် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေမူကြမ်းကို ရေးဆွဲရာ၌လည်း အခြေခံရမည့် အချက်များ၊ ဥပဒေအနှစ်သာရများနှင့် ရေးထုံးရေးနည်းများကို အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် ဤစာအုပ်ပါ လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လက်ကိုင်ထား၍ စိစစ်ရေးဆွဲရန် လိုသည်။

၉၀။ ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေရေးဆွဲရာ၌ ပြင်ဆင်လိုသည့် စကားရပ်ကိုသာ ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်ပြီး မူရင်းဥပဒေတွင် တစ်ပါတည်း ထည့်သွင်း ပြင်ဆင်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ပါ။ ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးမှသာလျှင် ထိုပြင်ဆင်ချက် နှင့်အညီ မူရင်းဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းပြင်ဆင်ရသည်။ ထိုသို့ ထည့်သွင်းပြင်ဆင်ထားသည့် ဥပဒေကို ဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းက ပြန်လည်ပုံနှိပ်သည့် အခါ ပြင်ဆင်သည့် ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ၌ သင်္ကေတ ‘ ၁၊ ၂၊ ၃ ’ သို့မဟုတ် ‘(၁)၊ (၂)၊ (၃) ’ သို့မဟုတ် ‘ *၊ **၊ *** ’ စသည်ဖြင့် ပြပြီး

ထိုသင်္ကေတကို ထိုစာမျက်နှာ အောက်ခြေမှတ်စုတွင် ဖော်ပြပြီး ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေအမည်၊ အမှတ်ဖြင့် မည်သည့်နေ့ရက်တွင် အစားထိုးသည်၊ ဖြည့်စွက်သည် သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်သည်ကို ဖော်ပြနိုင်သည်။

အခန်း (၂)

ဥပဒေ၏အမည်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း

၉၁။ ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပြင်ဆင်ရာ၌ ဥပဒေ၏ အမည်သည် ထိုဥပဒေ၏ အသက် သို့မဟုတ် ဥပဒေ၏ အဓိက အနှစ်သာရဖြစ် သဖြင့် မဖြစ်မနေပြင်ရန် လိုမှသာ ဥပဒေအမည်ကို ပြင်ဆင်သင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများကို လေ့လာရာ၌ ဥပဒေ ၏ အမည်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းမှာ အလွန်နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဥပမာ   မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ဥပဒေ (အမှတ် ၁၇/၁၉၉၀) ၏ အမည်ကို မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (နဝတဥပဒေ အမှတ် ၃/၁၉၉၇) ဖြင့် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ဥပဒေဟု အမည်ပြင်ခဲ့သည်။

အခန်း (၃)

စကားရပ် အများအပြားကို ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုဘဲ ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုလုံးကို ပြင်ဆင်ခြင်း

၉၂။ ပုဒ်မတစ်ခု သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုအတွင်း စကားရပ် တစ်ခုထက်ပို၍ အစားထိုးခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းနှင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းတို့ ပြုရန် လိုအပ်သည့်အခါ စကားရပ်တစ်ခုချင်းကို အစားထိုးခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းနှင့် ပယ်ဖျက်ခြင်း တို့မပြုဘဲ ပုဒ်မ တစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုလုံးကို အစားထိုးသင့်သည်။ သို့မှသာ စာသားပို၍ နည်းပြီး ဖတ်ရှုသူများအတွက် ပို၍အဆင်ပြေမည် ဖြစ်သည်။

အခန်း(၄)

မူရင်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေရေးဆွဲနည်း

ဥပဒေခေါင်းစည်း

၉၃။ ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁ တွင် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၏အမည်ကို မည်သို့ ခေါ်တွင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း အမြဲတမ်း ရေးရသည်။ များသောအားဖြင့် ဥပဒေ၏အမည်ကို ပေါ်လွင်စေရန် စာလုံးမည်း (Bold letter) ဖြင့် ရေးကြသည်။

ဥပမာ- “၁။ ဤဥပဒေကို ဥပဒေဘာသာပြန်ကော်မရှင်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ဟု ခေါ်တွင် စေရမည်။ ”

ဒုတိယအကြိမ်၊ တတိယအကြိမ် စသည်ဖြင့် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေအမည်

၉၄။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ၏ အကြိမ်အရေအတွက်ဖြင့် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေများကို လေ့လာ ရာတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကာလ မတိုင်မီအထိ ဥပဒေများတွင် တစ်နှစ်တည်းတွင် တစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ ပြင်ဆင်မှုသာ ဥပဒေ၏ အမည်တွင် ဒုတိယအကြိမ်၊ တတိယအကြိမ် စသည်ဖြင့် ထည့်သွင်း ခေါ်ဆိုလေ့ရှိသည်။

ဥပမာ- ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ (အမှတ် ၄/၁၉၅၉)
- ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ (ဒုတိယပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ (အမှတ် ၁၀/၁၉၅၉)

၉၅။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေတွင် တစ်နှစ်တည်းတွင် မဟုတ်ဘဲ နှစ်ခြား၍ ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေများကို ဒုတိယအကြိမ်၊ တတိယအကြိမ် စသည်ဖြင့် အကြိမ် အရေအတွက်ထည့်၍ ပြင်ဆင်သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ဥပမာ- နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (အမှတ် ၁၁/၂၀၁၁)
- နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (အမှတ် ၃၈/၂၀၁၄)

၉၆။ တည်ဆဲဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ၏ အမည်၊ ခုနှစ်၊ အကြိမ်နှင့် အသုံးအနှုန်းတို့ကို ခေတ်ကာလအလိုက် အမျိုးမျိုး ရေးသားကြသဖြင့် တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်းဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ၏ အမည်နောက်တွင် ပြင်ဆင်သည့် ခုနှစ်ကို ကွင်းစ ကွင်းပိတ် “( )” ဖြင့် သီးခြားဖော်ပြပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ နှစ် တစ်နှစ်အတွင်း တစ်ကြိမ်မက ပြင်ဆင်သည့်အခါ ပထမ အကြိမ်တွင် ပထမအကြိမ်ဟု ဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ အထက်တွင်ဖော်ပြသည့်အတိုင်း ပြင်ဆင်သည့် ခုနှစ်ကို ကွင်းစကွင်းပိတ် “( )” ဖြင့်သာ ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့်အခါမှစ၍ အကြိမ်နှင့် ခုနှစ်ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပြင် ဆင်သည့် ခုနှစ် မတူညီပါက ပြင်ဆင်သည့်အကြိမ်ကို မထည့်ဘဲ ပြင်ဆင်သည့် ခုနှစ်ကို ဥပဒေ၏ နောက်တွင် ကွင်းစ ကွင်းပိတ် “( )” ဖြင့် ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

- ဥပမာ(၁) အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၆ ခုနှစ်)၊
- (၂) အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၆ ခုနှစ်)၊
- (၃) အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို တတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၆ ခုနှစ်)၊
- (၄) အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၇ ခုနှစ်)၊
- (၅) အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၇ ခုနှစ်)၊

ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲတို့ကို အစားထိုးခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ခြင်း

၉၇။ ဥပဒေတစ်ခုတွင် ပါရှိသော ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲအချို့ကို ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ခြင်းတို့အပြင် အစားထိုးခြင်းများလည်း ရှိသည်။ ပုဒ်မကို အစားထိုးရာတွင် ပုဒ်မတစ်ခုချင်းကို အစားထိုးနိုင်သကဲ့သို့ ပုဒ်မ တစ်ခုထက်ပို၍ ပုဒ်မ အစဉ်အလိုက် တန်းစီ၍ အစားထိုးသည်များလည်း ရှိသည်။

- ဥပမာ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (အမှတ် ၄၂/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၁၅ -
- ၁၅။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၂ ကို အောက်ပါအတိုင်း အစားထိုးရမည် -
- “၆၂။ ဝန်ထမ်းက ပုဒ်မ ၅၈ အရ နှစ်ပြည့်ပင်စင်ခံစားခွင့် တောင်းခံသည့် အခါ ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲ ငြင်းပယ်ခြင်း မပြုရ။ ”

၉၈။ ပုဒ်မတစ်ခုတည်း၏ ပုဒ်မခွဲ အချို့ကို အစားထိုးခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ခြင်းတို့ပြုရာတွင် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၏ ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲများဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။

- ဥပမာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ (အမှတ် ၄၁/၂၀၁၆)ပုဒ်မ ၄ -
- “၄။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ တွင် -
- (က) ပုဒ်မခွဲ (ဂ)နှင့် (ဃ) တို့ကို ပယ်ဖျက်ရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ (င)၊ (ဆ) နှင့် (ည) တို့ကို အောက်ပါအတိုင်း အစားထိုးရမည် -
- “(င) ..... ၊
- (ဆ) ..... ၊
- (ည) ..... ။”

စကားရပ်များ အစားထိုးခြင်း

၉၉။ စကားရပ်များ အစားထိုးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေတစ်ခုလုံးတွင် ပါရှိသည့် စကားရပ်အစားထိုးခြင်းနှင့် ပုဒ်မ တစ်ခု သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ တစ်ခု၏ စကားရပ်ကို အစားထိုးခြင်းဟူ၍ ရှိသည်။ ဥပဒေတစ်ခုလုံးတွင် ပါရှိသည့် စကားရပ်ကို အစားထိုးသည့် ဥပဒေအချို့လည်း ရှိသည်။ ဤသို့ အစားထိုးသည့်အခါ မည်သည့် ပုဒ်မ၊ မည်သည့် ပုဒ်မခွဲဟူ၍ ဖော်ပြရန် မလိုဘဲ ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသော မည်သည့်စကားရပ်ကို မည်သည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရမည်ဟု ရေးရသည်။

- ဥပမာ လမ်းမကြီးများဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (အမှတ် ၆၂/၂၀၁၅) ပုဒ်မ ၂ -
- “၂။ လမ်းမကြီးများ ဥပဒေတွင်ပါရှိသော “ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ” ဆိုသည့် စကားရပ်ကို “ လမ်းဦးစီးဌာန ” ဆိုသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရမည်။ ”

၁၀၀။ ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေတွင် ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲတစ်ခုလုံးကို အစားထိုးခြင်း မပြုဘဲ ထိုပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲ တစ်ခုမှ စကားရပ်၊ စကားစု တစ်ခုကို အစားထိုးလိုလျှင် မည်သည့်စကားရပ်ကို မည်သည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရမည်ဟု ရေးရသည်။

ဥပမာ   အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (အမှတ် ၃၃/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၂ -

“၂။   အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ တွင်ပါရှိသော “ အဖွဲ့ဝင် ၅ဦးစီကို ” ဆိုသည့်စကားရပ်ကို “ ၅ ဦးစီထက် မပိုသော အရေအတွက်တူညီသည့် အဖွဲ့ဝင်များကို ” ဆိုသည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရမည်။ ”

ဥပဒေပါ စကားရပ်ကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ပုဒ်မ တစ်ခု၏ခြေဆင်းစာသားကို အစားထိုးရသည်များ လည်း ရှိသည်။

ဥပမာ   မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာ ဥပဒေကို ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (အမှတ် ၂၃/၂၀၁၆) ပုဒ်မ ၅၃ ခြေဆင်းစာသားကို အောက်ပါအတိုင်း အစားထိုးရမည် -

“ ၅၃။   ဤဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွား အလို့ငှာ စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်လျက် မည်သည့် ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အသင်းကို မဆို - ”

ပုဒ်မအသစ်၊ ပုဒ်မခွဲအသစ် ဖြည့်စွက်ခြင်း

၁၀၁။ ပုဒ်မအသစ် တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မခွဲ အသစ်တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ ဖြည့်စွက်ရာတွင် နောက်ဆုံးပုဒ်မ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး ပုဒ်မခွဲ နောက်၌ ဖြည့်စွက်ခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးပုဒ်မ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး ပုဒ်မခွဲ နောက်၌ ဖြည့်စွက်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပုဒ်မများ အကြား သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲများအကြား ဖြည့်စွက်ခြင်းများ ရှိသည်။

၁၀၂။ နောက်ဆုံးပုဒ်မ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး ပုဒ်မခွဲ နောက်၌ဖြည့်စွက်ရာတွင် ပုဒ်မနှင့် ပုဒ်မခွဲများမှာ နောက်ဆုံးဖြစ်၍ ပြန်လည် အမှတ်စဉ်ရန် မလိုပါ။

၁၀၃။ နောက်ဆုံးပုဒ်မ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံး ပုဒ်မခွဲ၏ နောက်၌ ဖြည့်စွက်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပုဒ်မများအကြား သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲများ အကြား ဖြည့်စွက်ရာတွင် ရေးနည်း နှစ်မျိုး ရှိသည်။ ပထမရေးနည်းမှာ ပုဒ်မ တစ်ခုနောက်တွင် ပုဒ်မ အသစ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ အသစ်တစ်ခု ဖြည့်စွက်ပြီး ဖြည့်စွက်ခြင်း ခံရသည့် မူလပုဒ်မ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲများကို ပြန်လည် အမှတ်စဉ် သည့် နည်းဖြစ်ပြီး ဒုတိယရေးနည်းမှာ ပုဒ်မ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲကို ပြန်လည် အမှတ်စဉ်ခြင်း မပြုဘဲ ပုဒ်မအသစ် သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲအသစ် ဖြည့်စွက်သည့် ရေးနည်းတို့ ဖြစ်သည်။

၁၀၄။ ပထမရေးနည်းဖြစ်သည့် ပုဒ်မ တစ်ခုနောက်တွင် ပုဒ်မ အသစ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ အသစ်တစ်ခု ဖြည့်စွက်ပြီး ဖြည့် စွက်ခြင်း ခံရသည့် မူလပုဒ်မ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲများကို ပြန်လည် အမှတ်စဉ်ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးလေ့ရှိသည် -

ဥပမာ   မူလဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၊ ၆ နှင့် ၇ ရှိသည်ဆိုပါစို့။ ပုဒ်မ ၅ နောက်တွင် ပုဒ်မ ၆ ကို ဖြည့်စွက်ပြီး မူလပုဒ်မ ၆ နှင့် ၇ ကို ပုဒ်မ ၇ နှင့် ၈ အဖြစ် ပြန်လည်အမှတ်စဉ်သည့် နည်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရေးလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးရသည် -

- ၁။ . . . . . ဥပဒေပုဒ်မ ၅ နောက်တွင် ပုဒ်မ ၆ ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြည့်စွက်ရမည်-
 “ ၆။ . . . . . ”
- ၂။ . . . . . ဥပဒေ မူလပုဒ်မ ၆ နှင့် ၇ တို့ကို ပုဒ်မ ၇ နှင့် ၈ တို့အဖြစ် ပြန်လည်
 အမှတ်စဉ်ရမည်။

၁၀၅။ ဤသို့ ပထမရေးနည်းဖြစ်သည့် အဆိုပါ ပုဒ်မ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်
 ထားခြင်း သို့မဟုတ် စီရင်ထုံးများ ပြုထားခြင်း ရှိသည့်အခါ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာ၌ လွဲမှား၍ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူနိုင်သော
 ကြောင့် ထိုရေးနည်းကို မနှစ်သက်ကြသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်သင့်သည်။ ဤသို့ ပုဒ်မ သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲကို ပြန်လည် အမှတ်စဉ်ခြင်း
 မပြုဘဲ ပုဒ်မအသစ် သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ အသစ် ဖြည့်စွက်သည့် ဒုတိယရေးနည်းကို ပို၍နှစ်သက်ကြသည်။

ဥပမာ မူလဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၊ ၆ နှင့် ၇ ရှိသည်ဆိုပါစို့။ ပုဒ်မ ၅ နောက်တွင် ပုဒ်မ ၅-က အဖြစ်ဖြည့်စွက်
 သည့် နည်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ရေးလျှင် ပုဒ်မ ၆ နှင့် ၇ တို့ကို ပြန်လည် အမှတ်စဉ်ရန် မလိုပါ။
 ဤဒုတိယရေးနည်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

- ၁။ . . . . . ဥပဒေပုဒ်မ ၅ နောက်တွင် ပုဒ်မ ၅-က ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြည့်စွက်
 ရမည်-
 “ ၅-က။ . . . . . ”

၁၀၆။ အထက်ပါ ဒုတိယရေးနည်း၌ “ ပုဒ်မ ၅-က ” နှင့် “ ပုဒ်မ ၅ (က) ” တို့ မတူညီပါ။ “ ပုဒ်မ ၅-က ” မှာ ပုဒ်မကြီး
 တစ်ခုဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးလျှင် “ Section 5 A ” ဟုရေးရသည်။ “ ပုဒ်မ ၅ (က) ” မှာ “ ပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ”
 ဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဖြင့် ရေးလျှင် “ Sub-section (a) of Section 5 ” ဟုရေးရသည်။

အပိုင်း - ၄

ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းခြင်း

အခန်း(၁) ဥပဒေအသစ်ရေးပြီး တည်ဆဲဥပဒေအဟောင်းကို ရုပ်သိမ်းခြင်း

၁၀၇။ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်သည်အောက်ပါအခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါထိုဥပဒေကိုရုပ်သိမ်း နိုင်သည်-

- (က) နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများကို အကျိုးမပြုခြင်း၊
- (ဂ) ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေနှင့် လုံးဝ ဆီလျော်မှု မရှိခြင်း၊
- (ဃ) အချိန်ကာလ ကြာမြင့်စွာ ကျင့်သုံးမှု မရှိသည့်အပြင် အနာဂတ်ကာလတွင်လည်း ဆက်လက် ကျင့်သုံးရန် အကြောင်းမရှိခြင်း။

၁၀၈။ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်သည် ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေနှင့် ဆီလျော်မှုရှိစေရန် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ အစားထိုးခြင်းနှင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းတို့ ပြုရာတွင် ပြင်ဆင်ချက်များမှာ မူလ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ထက်ဝက်ကျော်နေပါက ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေဖြင့် ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ခြင်း မပြုဘဲ ဥပဒေအသစ်ရေး၍ ဥပဒေ အဟောင်းကို ရုပ်သိမ်းသည့် ရေးထုံးများလည်း ရှိသည်။

၁၀၉။ ပြောင်းလဲလာသော အခြေအနေအရ လက်ရှိ တည်ဆဲဥပဒေမှာ အံဝင်ခွင်ကျ မရှိသည့်အခါ ဖြစ်စေ၊ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသည့်အခါ ဖြစ်စေ ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသည့် ဥပဒေ အသစ်ကို ရေးပြီး ထိုဥပဒေ၏ နောက်ဆုံး ပုဒ်မအဖြစ် လက်ရှိတည်ဆဲ ဥပဒေ အဟောင်းကို ရုပ်သိမ်းကြောင်း ဖော်ပြရသည်။

၁၁၀။ ဥပဒေအသစ်တွင် နောက်ဆုံး ပုဒ်မ၌ မည်သည့် တည်ဆဲဥပဒေကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်ဟု ရေးရသည်။ ဤသို့ ရုပ်သိမ်းရာ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းပါက ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့် ဥပဒေကို မူရင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြရသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသော တည်ဆဲဥပဒေ အမည်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့်ပင် ဖော်ပြရသည်။ ရုပ်သိမ်း လိုက်သည့် ဥပဒေ အမည်ကို ဖော်ပြရာ၌ မည်သည့်ဥပဒေပြုအဖွဲ့နှင့် ဥပဒေအမှတ်နှင့် ခုနှစ်တို့ကို ဖော်ပြသည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။

အခန်း(၂) ဥပဒေထုတ်ပြန်သည့် နေ့တွင် ချက်ချင်းရုပ်သိမ်းခြင်းမပြုသေးဘဲ အချိန်ကာလတစ်ခုမှစ၍ ရုပ်သိမ်းခြင်း

၁၁၁။ ဥပဒေအသစ်ရေး၍ တည်ဆဲဥပဒေအဟောင်းကို ရုပ်သိမ်းသည့်အခါဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအသစ်ရေးခြင်း မပြုဘဲ ဆက်လက် ကျင့်သုံးရန် မလိုတော့သဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်အခါဖြစ်စေ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရုပ်သိမ်းသည် များ ရှိသကဲ့သို့ ချက်ချင်း ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုနိုင်သည့် ကိစ္စတွင် ကာလသတ်မှတ်၍ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်အရ ဖြစ်စေ ဖော်ပြပြီး ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။

၁၁၂။ အချို့သောဥပဒေကို ထုတ်ပြန်သည်နှင့် ချက်ချင်းအကောင်အထည် မဖော်နိုင်သည့်ဥပဒေမျိုးတွင် ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်စေခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်မှ စတင် အာဏာတည်စေရမည် ဟု ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ဤသို့သော ဥပဒေမျိုးတွင် တည်ဆဲဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့တွင် ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုဘဲ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအသစ် စတင် အာဏာတည်မှ ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

၁၁၃။ အချို့သော တည်ဆဲ ဥပဒေကို ချက်ချင်း မရုပ်သိမ်းဘဲ ဥပဒေအသစ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို နည်းပညာ တစ်ရပ်ရပ်အရ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် အခါမှသာ တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ ပြည်သူ့ကြွေးမြီ စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေ (အမှတ် ၂/၂၀၁၆)၊ ပုဒ်မ ၄၅ -
“၄၅။ အစိုးရငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ အားလုံးကို အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာကို အသုံးပြု၍ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း (scripless) ဖြင့် ထုတ်ဝေရောင်းချသည့်အခါ The Government Securities Act (India Act X, 1920, Vol. III) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ”

၁၁၄။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) အာဏာမတည်မီက ပြည်ထောင်စုအဆင့်အနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများ အနက် အချို့သော ဥပဒေမှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ဇယား ၂ အရ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များက ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်ရှိလာသည့်အခါ အဆိုပါ ဥပဒေကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် လွှတ်တော်အားလုံးက ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုမီ ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေမျိုးလည်း ရှိသည်။ ဤသို့ ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ အဆိုပါ ဥပဒေကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအလိုက် ပြဋ္ဌာန်းပြီးသည့်နေ့မှစ၍ ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်ဟူ၍ ရေးသားလေ့ရှိသည်။

ဥပမာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁ နှင့် ၂ -
“၁။ ဤဥပဒေကို ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေ ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
၂။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ ဥပဒေ (နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေ အမှတ် ၅/၁၉၉၃) ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအလိုက် စည်ပင်သာယာရေး ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးသည့် နေ့မှစ၍ ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ”

အခန်း (၃) ဥပဒေထုတ်ပြန်သည့် နေ့တွင် ရုပ်သိမ်းခြင်း

၁၁၅။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ၌ “ ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်တွင် ယင်းဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်ကို အတိအလင်း သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ကြေညာသည့်နေ့ရက်တွင် စတင်အာဏာတည်ရမည်။ ” ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေတွင် စတင်အာဏာတည်ရမည့် နေ့ရက်ကို သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိလျှင် ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေကို ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့်နေ့ရက်မှ စတင်အာဏာတည်ပါသည်။

အခန်း (၄) ဥပဒေအများအပြားကို တစ်ပေါင်းတည်း ရုပ်သိမ်းခြင်း

၁၁၆။ ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေများတွင် ခေတ်နှင့် မလျော်ညီသော ဥပဒေများ၊ အချိန်ကာလ ကြာမြင့်စွာ ကျင့်သုံးမှု မရှိခဲ့သော ဥပဒေများနှင့် ဆက်လက်ကျင့်သုံးရန် မလိုသော ဥပဒေ အများအပြားကို တစ်ပေါင်းတည်း ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေအချို့ ရှိသည်။

အခန်း (၅) ဥပဒေတစ်ခုချင်းကို ရုပ်သိမ်းခြင်း

၁၁၇။ တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေများအနက် ဥပဒေတစ်ခုချင်းကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေများက ပိုများသည်။ ဤသို့ ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေတွင် မည်သည့်ဥပဒေကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်ဟု ရေးရသည်။ ဤသို့ ရုပ်သိမ်းရာ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တည်ဆဲဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းပါက ဥပဒေ၏ အမည်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးပြီး ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့်ဥပဒေကို မူရင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြရသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသော တည်ဆဲဥပဒေ အမည်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့်ပင် ဖော်ပြရသည်။ ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့် ဥပဒေအမည်ကို ဖော်ပြရာ၌ မည်သည့်ဥပဒေပြုအဖွဲ့နှင့် ဥပဒေအမှတ်နှင့် ခုနှစ်တို့ကို ဖော်ပြသည့် ဥပဒေများလည်း ရှိသည်။

ဥပမာ   မြန်မာနိုင်ငံ ရဲညွန့်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေ (အမှတ် ၇/၂၀၁၄) ပုဒ်မ ၁ နှင့် ၂-

“၁။   ဤဥပဒေကို မြန်မာနိုင်ငံရဲညွန့်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေ ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။   The Myanmar Auxiliary Force Act (Vol. II) ကို ဤဥပဒေဖြင့်ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ”

အပိုင်း - ၅

တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ ရေးဆွဲနည်း

အခန်း(၁) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခြင်း

၁၁၈။ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေပြုခြင်း (Subsidiary Legislation) မှာ ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် လိုအပ်သောနည်းဥပဒေများ (Rules)၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ (Regulations)၊ စည်းကမ်းများ (By-Laws)၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ (Notification)၊ အမိန့် (Order)၊ ညွှန်ကြားချက် (Directive) နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ (Procedures) ကို ထုတ်ပြန်ရန် ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေတွင် အခွင့်အာဏာအပ် နှင်းခြင်းခံရသော ပြည်ထောင်စုအဆင့်အဖွဲ့ အစည်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်က ယင်းတို့ကို လိုအပ်သလို ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၁၉။ နိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က) တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၁၈၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က) တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများအား ထုတ်ပြန်ခွင့်ကို အပ်နှင်းထားသည်။

၁၂၀။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၇ (က) (၁) အရ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများက နည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြောင်း တည်ဆဲ ဥပဒေများတွင် ရေးသားလေ့ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ လက်အောက်တွင်မရှိသဖြင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်က ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက် မလိုဘဲ ယင်း တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၁၂၁။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများအား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၇ (က) (၂) အရ ထုတ်ပြန်ရန် အပ်နှင်းထားသည့် ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက် မလိုဘဲ ထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။

၁၂၂။ အချို့သောဥပဒေများ၌ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၇ (က) (၂) ပါ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများအနက် ဦးစီးဌာနက အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့် ပေးထားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

နည်းဥပဒေ ဆိုသော စကားရပ်တွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ပြုလုပ်သော နည်းဥပဒေနှင့် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေအဖြစ်ဖြင့်ပြုသော စည်းမျဉ်းဥပဒေပါဝင်သည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ [၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) (၆)] ။ ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်မှု (Force of Law) တွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ ဥပဒေပြီးလျှင် နည်းဥပဒေများကို ရှေ့၌ တင်ထားသည်။ နည်းဥပဒေများမှာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မည်သို့ မည်ပုံ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသော နည်းဥပဒေသနှင့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ နည်းဥပဒေများသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘော

တူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်ရသဖြင့် မူရင်းဆိုင်ရာ အရေးကြီးသော အချက်များနှင့် အခကြေးငွေများ၊ ဒဏ်ကြေးများ သတ်မှတ်ခြင်းကို ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဦးစီးဌာနတို့က အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များဖြင့် မထုတ်ပြန် သင့်ဘဲ နည်းဥပဒေများဖြင့် ထုတ်ပြန်သင့်သည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စု အဆင့် အဖွဲ့အစည်းက ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်အရ ထုတ် ပြန်ကြသည်။

နည်းဥပဒေများ (Rules) နှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ (Regulations) မှာ ဥပဒေ အာဏာ သက်ရောက်မှု နှင့် သဘောသဘာဝများစွာ မကွာခြားသော်လည်း ပါလီမန်ကာလနှင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ကာလတို့တွင် နည်းဥပဒေ များနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို သီးခြားစီ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်များ ရှိသည်။ ထိုကာလ နောက်ပိုင်းတွင် နည်းဥပဒေများကို သာ ထုတ်ပြန်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

၁၂၃။ ဆာကြူလာ (Circular) ဆိုရာတွင် ယခင် အုပ်ချုပ်ရေးကာလများတွင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဗဟိုအဆင့် အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုက လက်အောက်ခံ အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်းများကို သိရှိလိုက်နာစေရန် ပေးပို့သည့် လှည့်လည်စာ၊ သတိ ပေးစာ၊ ညွှန်ကြားစာနှင့် အကြောင်းကြားစာတို့ ပါဝင်သည်။ ယင်းဆာကြူလာသည် ယခုဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၇ ပါ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများတွင် မပါရှိပါ။ အဆိုပါ ဆာကြူလာများ အနက် ဌာနဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထဲရေးဌာန၏ ၁-၅-၁၉၄၀ ရက်စွဲပါ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ ‘ဂျီ’ ဆာကြူလာအမှတ် ၁၅ သည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်သည်။

၁၂၄။ ဥပဒေလက်စွဲ (Manual) ဆိုသည်မှာ ဥပဒေနှင့် ယင်းဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ (Rules)၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ (Regulations)၊ စည်းကမ်းဥပဒေ (By-Laws)၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (Procedures)၊ အမိန့်ကြော် ငြာစာ (Notification)၊ အမိန့် (Order) နှင့် ညွှန်ကြားချက် (Directive) များကို စုစည်း၍ စာအုပ်တစ်အုပ်တည်းတွင် အလွယ်တကူ- လက်ကိုင်အဖြစ် လေ့လာအသုံးပြုနိုင်ရန် ပုံနှိပ်ထားသည့် လက်စွဲဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၂)

အာဏာမတည်သေးသော ဥပဒေအရ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့်

၁၂၅။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇ အရ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ထုတ်ပြန်သည့်နေ့၌ ချက်ချင်းအာဏာမတည်သေးဘဲ မည်သည့်နေ့ရက်မှစ၍ အာဏာတည်ရမည်ဟု သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်သောနေ့မှ စတင်အာဏာ တည်ရမည်ဟု သော်လည်းကောင်း ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်း သည့် ဥပဒေမျိုးတွင် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများကို ကြိုတင်၍ ထုတ်ပြန်နိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။

၁၂၆။ ဤသို့ ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ထုတ်ပြန်သည့်နေ့၌ ချက်ချင်း အာဏာမတည်သေးသည့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်မည့် နည်း ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက် သို့မဟုတ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကို ထုတ်ပြန်သည့်အခါ “ဤ..... (တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေ) သည် မူရင်းဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့မှ စ၍ အကျိုးသက် ရောက်စေရမည်။ ” ဟု ရေးသားသင့်သည်။

အခန်း (၃) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးထုံးရေးနည်းများ

၁၂၇။ ဥပဒေပြုအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်ကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ နှင့်အညီ အပ်နှင်းထားလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ အပ်နှင်းထားသော်လည်း ဥပဒေတိုင်းကို နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေ များစသည့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများ ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ရန် လိုသည်မဟုတ်ပေ။ ထိုဥပဒေကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင် ရွက်ရာတွင် အသေးစိတ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက် ရမည့်အချက်များနှင့် တားမြစ်ရမည့်အချက်များ စသည်တို့ ထုတ်ပြန်ရန် လိုအပ်မှသာ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေ မူကြမ်းများကို ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ရန် လိုမည်ဖြစ်သည်။

၁၂၈။ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေမူကြမ်းများ ဖြစ်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာ စာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် ဤလမ်းညွှန်စာအုပ် အပိုင်း (၇) ပါ ဥပဒေမူကြမ်း ရေးထုံး ရေးနည်းများကို ဆီလျော်သလို လိုက်နာ၍ ရေးဆွဲရန် လိုပါသည်။

၁၂၉။ ထို့ပြင် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေမူကြမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် -

- (က) မည်သည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက မည်သည့် ဥပဒေ ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲအရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ထုတ်ပြန်ကြောင်း ကနဦး ဖော်ပြရသည်။
- (ခ) ထိုသို့ ထုတ်ပြန်ရာတွင် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ရန်ဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စု အဆင့် အဖွဲ့အစည်းက ထုတ်ပြန်ရန် ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက် ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြောင်း သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းက ထုတ်ပြန်ရန်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြောင်း ဖော်ပြရသည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေများသည် ဥပဒေကို ကျော်လွန်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ကွဲလွဲခြင်း မရှိစေရသကဲ့သို့ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည်လည်း ဥပဒေအပါအဝင် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေများကို ကျော်လွန်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ကွဲလွဲခြင်း မရှိစေရသည်ကို သတိပြုရန်လိုသည်။
- (ဃ) အသစ်ရေးဆွဲသော တစ်ဆင့်ခံဥပဒေဖြင့် တည်ဆဲ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းရန် သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးရန် ရှိပါက ထိုသို့ ရုပ်သိမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးကြောင်း ဖော်ပြရသည်။
- (င) အထက်အပိုဒ်ခွဲ (ဃ) ပါ ရုပ်သိမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးကြောင်း ဖော်ပြသည့်အခါ ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့် သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးလိုက်သည့် တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများကို မဆန့်ကျင်သမျှ ကျင့်သုံးနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြနိုင်သည်။
- (စ) နည်းဥပဒေများကို နည်းဥပဒေ အမှတ် / ခုနှစ်ဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့မှု အနည်းအကျဉ်း ရှိခဲ့ပြီး အမိန့်ကြော်ငြာစာ ဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်က များသည်။ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ်နှင့် ခုနှစ်တို့ကို ထည့်ရသည်။ နည်းဥပဒေများ အပြင် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်ရန် လိုသည်။ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများအနက် အများပြည်သူ သိရှိရန်လိုသော ကိစ္စရပ်များအတွက် အမိန့်ကြော်ငြာစာ

ဖြင့် ထုတ်ပြန်သင့်သည်။

- (ဆ) အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းသာ သိရှိလိုက်နာရန်လိုအပ်သောကိစ္စများကို အမိန့်သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်ပုံစံဖြင့် ရေးသားရသည်။
- (ဇ) တစ်ဆင့်ခံဥပဒေ ထုတ်ပြန်သည့်ရက်စွဲကို မြန်မာသက္ကရာဇ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခရစ်နှစ်ကို ကွင်းစ ကွင်းပိတ် “(. . . . .)” ဖြင့်လည်းကောင်း ဖော်ပြရသည်။
- (ဈ) နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ အမည်ကို မည်သို့ ခေါ်တွင်စေရမည်ဟု ဖော်ပြရသည်။
- (ည) နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ အမည်တွင် သာမန် အားဖြင့် ခုနှစ်ဖော်ပြရန် မလိုပါ။ အမည်တူရှိမှုသာလျှင် ဥပဒေ၏ အမည်ကဲ့သို့ ခုနှစ်ထည့်ရန် လိုသည်။
- (ဋ) မူရင်းဥပဒေတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော စကားရပ်များကို တစ်ဆင့်ခံဥပဒေ၌ ထပ်မံဖွင့်ဆိုရန် မလိုပါ။ ဤတစ်ဆင့်ခံဥပဒေ၌ ပါရှိသော စကားရပ်များသည် မူရင်းဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့် အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်ဟုသာ ဖော်ပြရသည်။

အခန်း (၄) တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၃၀။ တစ်ဆင့်ခံဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ပြောင်းလဲလာသော အခြေအနေအရ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည့်အခါ မူလ တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း ရေးဆွဲပြင်ဆင်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ပြင်ဆင်သည့် တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေ မူကြမ်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် အခန်း - ၃ ပါ ရေးထုံးရေးနည်းများကို ဆီလျော်သလို မှီငြမ်း နိုင်ပါသည်။

၁၃၁။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်း ဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာ စာကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေ ထုတ်ပြန်နိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ယင်း နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်း ဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ သို့မဟုတ် အမိန့်ကို ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း ကိုလည်း ပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ (၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈)

အခန်း (၅) နည်းဥပဒေများ ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ခြင်း

၁၃၂။ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၇ (က) (၁) အရ ထုတ်ပြန်ရန် အပ်နှင်း ထားသည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို ကနဦး ရေးဆွဲပြီး အပြီးသတ်မူကြမ်းကို စိစစ်အကြံပြုပေးရန် ပြည်ထောင်စု ရွှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ရပါသည်။

၁၃၃။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်က ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၉ (က) (၁) အရ ထုတ်ပြန်ရန် အပ်နှံထားသည့် နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်း တို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို ကနဦး ရေးဆွဲပြီး အပြီးသတ် မူကြမ်းကို စိစစ်အကြံပြု ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဥပဒေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ရပါသည်။

၁၃၄။ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ စိစစ်အကြံပြုချက်နှင့်အညီ လိုအပ်သည်များကို ပြင်ဆင်ပြီး ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ရယူ၍ အဆိုပါနည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ထုတ်ပြန်ရပါသည်။ ထိုသို့ထုတ်ပြန်ပြီး ကျင့်သုံး နိုင်ပါသည်။
- (ခ) လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ထုတ်ပြန်ပြီးသော အဆိုပါ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းကမ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၇ နှင့် ၁၅၇ တို့အရ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန်နှင့် ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရန်ရှိက ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း ပြုနိုင်ရန် သတ်မှတ်သည့် စောင်ရေကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြရသည်။
- (ဂ) အထက် အပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေတင်ပြသော နေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းပြုရပါမည်။ ထိုသို့ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုလျှင် ပြည် ထောင်စုလွှတ်တော်က အဆိုပါ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို အတည်ပြုသည်ဟု မှတ်ယူ၍ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။

၁၃၅။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသည် -

- (က) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ စိစစ်အကြံပြုချက်နှင့်အညီ လိုအပ်သည် များကို ပြင်ဆင်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ရယူ၍ အဆိုပါ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ထုတ် ပြန်ရပါသည်။ ထိုသို့ထုတ်ပြန်ပြီး ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။
- (ခ) လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ထုတ်ပြန်ပြီးသော အဆိုပါ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းကမ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက် များကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၉၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) နှင့် (ဃ) တို့အရ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန်နှင့် ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရန်ရှိက ပယ် ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း ပြုနိုင်ရန် သတ်မှတ်သည့် စောင်ရေကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရသည်။
- (ဂ) အထက်အပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေတင်ပြသော နေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းပြုရပါမည်။ ထိုသို့ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုလျှင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က အဆိုပါ နည်း ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် စည်းကမ်း ဥပဒေများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်ချက်များကို

အတည်ပြုသည်ဟု မှတ်ယူ၍ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။
၁၃၆။ နည်းဥပဒေများကို ပြုပြင်ခွင့် အပ်နှင်းခြင်း ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက နည်းဥပဒေများကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမိန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နည်းဥပဒေ အမှတ်/ ခုနှစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ခေတ်ကာလအလိုက် ဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲသူများ၏ အတွေ့အကြုံအရ အမျိုးမျိုးရေးခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဥပမာ (၁) လွတ်လပ်ရေးမရမီ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ တံဆိပ်ခေါင်း နည်းဥပဒေ များကို တော်လှန်ရေး ကောင်စီကာလ၌ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြန်လည်ပုံနှိပ်သည့် The Myanmar Stamp Manual စာမျက်နှာ ၁၆၉ ၌ ပါရှိသည့် ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ပုံ

Myanmar Stamp Rules, 1940.

[Government of Myanmar, Department of Lands and Revenue (Income-tax and Stamps Branch), Notification No.2, dated the 19th February 1940.]

Under the provisions of the Myanmar Stamp Act, and in super-session of the notification of the Government of India in the Finance Department (Central Revenues) No. C. 63 Stamp 25, dated the 5th May 1925, and of all notifications amending the same, the Chairman of the Revolutionary Council of the Union of Myanmar makes the following rules:-

Rules Under The Myanmar Stamp Act.

CHAPTER I

Preliminary.

- Short title. 1. These rules may be called the Myanmar Stamp Act Rules, 1940.
2. In these rules -

.....

ဥပမာ (၂) ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကာလ နည်းဥပဒေများ ရေးဆွဲသည့် ပုံစံ -

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန
အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ်၊ ၃၅/၂၀၁၇
၁၃၇၈ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၃ ရက်
(၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၀ ရက်)

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၀
(က) အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူ

ညီချက်ဖြင့် ဤနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည် -

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းဥပဒေများဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၁၃၇။ အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေများဖြင့် ပြထားသည့် နည်းဥပဒေရေးဆွဲပုံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမိန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နည်းဥပဒေ အမှတ်ဖြင့်လည်းကောင်း အမျိုးမျိုးရေးဆွဲခဲ့ကြသော်လည်း ၁၉၉၆ ခုနှစ်ခန့် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ကာလမှစ၍ နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီကာလနှင့် ယခု ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကာလတို့တွင် နည်းဥပဒေ များကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်သာ တစ်သမတ်တည်း ထုတ်ပြန်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

၁၃၈။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် နည်းဥပဒေများ၏ နည်းဥပဒေ ၂၉၊ နည်းဥပဒေခွဲ (စ) တွင်လည်း နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အများပြည်သူသိရှိရန် အလို့ငှာ ထုတ်ပြန်ချက်ဖြစ်၍ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ပုံစံဖြင့် ရေးဆွဲရန် လိုကြောင်းလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

၁၃၉။ နည်းဥပဒေများတွင် အပိုနှင့်အပိုခွဲများဟု မခေါ်ဆိုဘဲ နည်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေခွဲ၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်နှင့် နည်းဥပဒေခွဲငယ်စိတ်ဟု ခေါ်ဆိုရသည်။ နည်းဥပဒေ ၁၊ နည်းဥပဒေ ၂၊ နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေ ၅ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆို သုံးနှုန်းသဖြင့် ထိုနည်းဥပဒေများကို စုပေါင်း၍ ခေါ်ဆိုသည့် အမည်ကို နည်းဥပဒေများ (Rules) ဟု ခေါ်ဆိုပြီး နည်းဥပဒေခွဲကို (Sub-rules) ဟု ခေါ်ဆိုသုံးနှုန်းသည်။

Union Attorney General's Office

LEGISLATIVE DRAFTING GUIDANCE

November 2019

Contents

No.	Subject	Page
1	Preface	1
2	Introduction	3
	Part 1	
	Basic Principles of Legislative Drafting	4
	Part 2	
	Legal Usage and Practical Drafting of Legal Texts	8
3	Chapter 1 Basic Rules of Legal Usage for Legislative Drafting	9
4	Chapter 2 Division of the Draft Law into Parts, Chapters, Headings and Sub-Headings	11
5	Chapter 3 The Need for Clear Precise Writing, Choice of Words, Sentence Structure and Grammatical Usage	11
6	Chapter 4 Table of Contents	15
7	Chapter 5 Titles and Headings	15
8	Chapter 6 Organizing the Draft into Law Parts and Chapters	17
9	Chapter 7 Title of the Law	18
10	Chapter 8 Date of Commencement, Relevance and Jurisdiction	18
11	Chapter 9 Definitions	20
12	Chapter 10 Objectives/Aims	22
13	Chapter 11 Formation of Central-Level Bodies Such as Committees and Commissions and Their Duties and Functions	22
14	Chapter 12 Formation of Working Committees/Local Organizations, and Their Duties and Functions	24
15	Chapter 13 Permission for business operations: licences, permits and registration	24
16	Chapter 14 Administrative Order or Penalty	25
17	Chapter 15 Appeals	25
18	Chapter 16 Offences/Prohibitions and Penalties	26
19	Chapter 17 Establishing a Fund, Maintaining it and Utilizing the Funds	29
20	Chapter 18 Transitional Provisions	30
21	Chapter 19 Miscellaneous Provisions	30

22	Chapter 20	Drafting laws in accordance with conventions and regional agreements of which the State is a member	36
	Part 3		
	Drafting Laws that Amend Other Laws		38
23	Chapter 1	Amending Existing Laws	39
24	Chapter 2	Amending the Title of a Law	40
25	Chapter 3	Amending the Entire Section or Sub-Section Instead of Amending Multiple Expressions Thereof	40
26	Chapter 4	Amending Laws in the Myanmar Language	40
27		➤ Title of the Law	40
28		➤ Titles of Successive (Second, Third, etc.) Amendment Laws	40
29		➤ Substitution, Deletion and Insertion of Sections and Sub-Sections	41
30		➤ Substitution of Expressions	42
31		➤ Insertion of a new section or sub-section	43
	Part 4		
	Repeal of a Law		44
32	Chapter 1	Repealing an existing law to make way for a new law	45
33	Chapter 2	Repeal after a period	45
34	Chapter 3	Repeal on the date of enactment of the Repeal Law	46
35	Chapter 4	Repealing a Number of Laws Through a Single Repeal Law	47
36	Chapter 5	Repealing Individual Laws	47
	Part 5		
	Subsidiary Legislation		48
37	Chapter 1	Drafting Secondary Laws	49
38	Chapter 2	Subsidiary legislation for a law that has yet to come into force	50
39	Chapter 3	Usage Guide for Drafting Subsidiary Legislation	51
40	Chapter 4	Amendment of Subsidiary Legislation	52
41	Chapter 5	Promulgation of Rules	53

Preface

The Republic of the Union of Myanmar practices separation of powers among legislative, executive and judicial branches of government in line with democratic norms. In the legislative branch, legislative drafting needs to focus on fairness of the legal provisions and their practical implementation while taking into account the current contextual factors and being orientated towards the interests of the nation and the citizens.

Drafting legislation requires a strong foundation of broad comprehensive knowledge and expertise as well as rich wide-ranging experience. At present, Ministries, government departments and agencies draft primary and secondary legislation for their areas of responsibility. This “Guidance” is intended to serve as a useful resource in drafting bills that are substantially and procedurally sound in technically accurate language in line with the Constitution and other existing legislation.

We believe this “Guidance” will be a very useful resource for legislative drafters due to its organization into chapters describing the conventions of appropriate legal language as well as practical matters of drafting legal texts with examples drawn from primary laws and secondary laws from successive periods such as by-laws, rules, regulations, proclamations, decrees, directives and procedures, facilitating subject-wise reference and study.

While some aspects of legal language in the primary and secondary laws promulgated in successive ages have remained the same, some other aspects of legal usage have undergone changes. The examples of legal usage in this “Guidance” are taken from contemporary legal texts, and may undergo changes in their turn. The legislative drafters will need to exercise their judgement in determining the extent to which the usage examples are appropriate for the specific legal subjects being dealt with.

The Office of the Union Attorney-General takes great pleasure in the publication of this “Guidance”. As the Office of the Union Attorney-General is involved in the drafting of legislation by Government Ministries and Organizations as well as in reviewing the draft legislation, the law officials engaged in those duties and functions will be able to use this Guidance as a handbook.

Special thanks are recorded for the responsible officials from the Office of the Union Attorney-General who made an effort to prepare and publish this Guidance, United Nations Development Programme (UNDP) and international partner organizations that provided the necessary technical assistance and recommendations, and U Kyaw Sein, Director-General (Retired) of the Office of the Union Attorney-General.

U Tun Tun Oo
Attorney General of the Union

November 2019

Introduction

Legislation plays a central role in the separation of sovereign power into legislative, executive and judicial branches and in instituting mechanisms of checks and balances. Both executive and judicial powers are exercised in accordance with legislation enacted by the legislative branch. A specific law should possess such characteristics as being in proper legal format, ease of implementation and enforcement, provision of defence and appeal, and provision of offences and fair penalties for them. In addition, rules, notifications, orders, directives and procedures that are based on the enacted law should not go beyond it, contradict it or be in conflict with it.

In other words, a specific law should have clarity on what matters require rules, and what other matters require notifications, orders and directives. As the Pyidaungsu Hluttaw (Union Parliament), the Region Hluttaws, the State Hluttaws, and the Leading Bodies of Self-Administered Divisions and Zones have legislative powers under the Constitution of 2008, to ensure that the laws enacted by each of the various legislative bodies do not contradict, do not exceed their powers and are not in conflict with one another, policies should first be laid down and the laws should be drafted and passed in accordance with the policies so that the spirit of the laws will be valid. In drafting laws, the letter of the law and the legislative drafting practice play a crucial role in giving effect to the policy and the purpose of the law. This Legislative Drafting Guidance contains detailed guidelines on appropriate legal usage with examples that may be useful in drafting and reviewing primary laws and secondary laws. They are not intended to be rigid and prescriptive.

The basic principles of legal usage and the examples contained in this publication will likely prove very useful to those in government ministries, departments and organizations responsible for drafting and reviewing primary laws and secondary laws in the course of drafting and reviewing new legislation, as well as in amending and repealing existing legislation.

Part 1

**Basic Principles of Legislative
Drafting**

1. In drafting legislation:

- (a) The draft provisions should be in line with the Constitution, especially the Basic Principles of the Union contained in Chapter 1.
- (b) Strict compliance with provisions relating to Citizens, Fundamental Rights and Duties of Citizens contained in Chapter 8 should be observed.
- (c) The allocation of legislative powers contained in Schedules 1, 2 and 3 of the Constitution should be observed.
- (d) Potential conflicts with existing legislation should be checked. As later laws will supersede earlier laws in cases of conflict, such supersession should be substantive and intentional in the new law.
- (e) Consistency with the current policies and objectives of the State should be maintained.
- (f) The spirit of the law and its purpose should clearly follow the policy that has been laid down.
- (g) The law should serve and defend the interests of the State and the people while being acceptable to the general public.
- (h) Implementing departments, organizations and mechanisms, together with their duties and functions should be specified.
- (i) Care should be taken to ensure that provisions that have the potential to harm the stability and security of the State are not included in the law.
- (j) The law should be appropriate to the realities of the State.
- (k) Care should be taken to preclude any potential harm to public security and security of property.
- (l) Personal freedom and privacy of citizens should not be compromised.
- (m) Care should be taken in the choice of words in order not to undermine national unity.
- (n) Care should be taken not to infringe on the well-established languages, customs, traditions, laws and customary practices of nationalities.

- (o) Expressions that cause confusion among Union-level institutions, Region/State-level institutions and among Ministries, Government Departments and Government Organizations and their powers as well as conflicting expressions should be avoided.
- (p) If the draft legislation is mandatory under international conventions and regional agreements that the State is party to, consistency with the agreed points should be maintained, taking care to ensure that national sovereignty is not infringed upon. Reservations and provisos that the State has made in agreeing to the international legal instruments should also be taken into consideration.
- (q) Implementability under changing conditions and administrative systems should be considered as much as possible, that is, one of the aims should be long-term viability of the enacted legislation.
- (r) It is necessary to recognize that a reasonably comprehensive draft law can only be produced through the collaborative efforts of a legislative drafting team whose members debate, discuss and make compromises on various provisions, as no individual legislative drafter, however rich in experience, can hope to cover all possible aspects of a law.

Part 2

**Legal Usage and Practical Drafting
of Legal Texts**

Chapter 1

Basic Rules of Legal Usage for Legislative Drafting

2. In drafting or reviewing laws, the basic rules of legal usage given below should be followed:

- (a) The title of the law, the name of the legislative body, the reference number of the law, date, and the fact that the law is passed should first be mentioned.
- (b) The objectives of the law can be included in the introduction if there are no more than two objectives. The objectives can be in their own objectives chapter if there are three or more.
- (c) The title of the law should be specified. The name should be appropriate to the provisions in the law and should not be too long.
- (d) The date on which the law comes into effect should be mentioned only when necessary, as laws come into effect on the day they are passed unless otherwise provided for in the 1973 Interpretation of Expressions Law.
- (e) The jurisdiction of the law may be specified if there is a special reason to do so.
- (f) The date on which a procedural law comes into effect should be explicitly specified to ensure there is no retrospective effect, since such laws are retrospective in their operation unless otherwise stated.
- (g) Provisions in the 1973 Interpretation of Expressions Law should be complied with. It is not necessary to repeat the definitions therein, but additional or modified definitions may be included as required for the law being drafted.
- (h) The terms specified in the most recent Substitution of Expressions Law or Order should be used.
- (i) Important points should be covered comprehensively. There should be no overlap or gaps in the substantive points covered.
- (j) Correct Myanmar grammar, spelling and usage should be observed, and lengthy sentences should be avoided.
- (k) Ambiguous and confusing expressions or terms should be avoided.

- (l) A concise style that is easy to understand for the general public should be used. Colloquial expressions or styles have no place in a legal text.
- (m) If the law is based on a convention, the terms and expressions used in it should be proper translations of the original terms and expressions in the convention.
- (n) The same terms and expressions occurring in different parts of a law should be consistent.
- (o) An expression is defined not to provide a clarification but to shorten it for use in the legal text. Only those expressions that are used at least twice in the legal provisions should be defined. Defining expressions used only once is the exception for a specific reason, not the norm. Expressions that do not occur in the legal text need not be defined. Expressions that are defined should be used exactly as such in the legal text.
- (p) The penalties for the offences that are handed down by the Court and the administrative penalties that the respective government departments and organizations may decide, if any, should be provided for in separate chapters.
- (q) In providing for offences and penalties, no offence should be punished more than once.
- (r) In legislation that contains provisions relating to offences and penalties, provisions relating to the management of exhibits need not be included because the final verdict of the court may contain instructions on the management of exhibits under Section 517 of the Code of Criminal Procedure. provisions relating to the management of exhibits are included only when they are required for a special reason.
- (s) The law should provide for important substantive points concisely. Normally, the preferred number of sections or articles is no more than 40 or 50. No law should contain more than 100 sections or articles unless there are special reasons. The details, the technical minutiae and the procedural matters should be enacted as appropriate in secondary legislation such as rules, regulations, by-laws, notifications, orders, instructions and procedures. Such secondary legislation may not contain substantive points that are not included in the law, that go beyond the scope of the law or that are in conflict with the law. Thus, the law may need to indicate briefly the possible content of the secondary legislation.

3. The numbering and indentation style of the Sections, Sub-Sections, Sub-Sub-Sections and Sub-Sub-Sub-Sections is given below. The numbers of the Sections should not be in parentheses, but those of Sub-Sections, Sub-Sub-Sections and Sub-Sub-Sub-Sections should be.

Chapter 2

Division of the Draft Law into Parts, Chapters, Headings and Sub-Headings

4. Where Headings and Sub-Headings are used in the text of the law but do not form a good fit with the relevant provisions, legal disputes are more likely to occur. The importance of how Headings and Sub-Headings are worded should be recognized.
5. The provisions forming the text of a draft law are grouped together into Chapters according to the substantive issues they deal with, and certain Chapters may belong together and form Parts of the law.
6. The title of each Part and Chapter should briefly and effectively sum up the substantive issues dealt with in the respective Part or Chapter. Titles should not be longer than two lines.

Chapter 3

The Need for Clear Precise Writing, Choice of Words, Sentence Structure and Grammatical Usage

7. In drafting legislation:
- (a) The writing and choice of expressions should be simple, clear and easy to understand for the general public.
  - (b) Grammar and sentence structure should be precise and error-free, with the proper use of parts of speech such as subjects, objects and verbs. The sentences should be in the present tense, not in the past or future tenses. Sentences referring to action and performance should contain subjects in the agentive case

to indicate which individual or institution is supposed to act or perform. To the extent that is possible, the subject in the agentive case should be fronted in the sentence. Adjectives should remain close to the nouns they modify and the adverbs should be grouped with the clauses they belong to.

- (c) Spelling and usage should be error-free in line with the “Myanmar Spelling Reference” and the “Myanmar Dictionary” published by the Myanmar Language Commission.
- (d) Difficult or complex words and sentence structures should not be used.
- (e) Words and expressions that are confusing, ambiguous or capable of multiple interpretations should be avoided.
- (f) Colloquial styles and slang expressions should be avoided.
- (g) The text of a law should have a serious style appropriate to the dignity of legislation, unlike the types of text commonly found in periodicals, novels, articles and advertisements.
- (h) Words or expressions or groups of expressions should be used consistently if they occur in more than one place in the text of the law.
- (i) Words or expressions that lead to unnecessary rigidity should be avoided where possible.
- (j) The text of the provisions and the substantive points made should not contradict or be in conflict with one another. Inadvertent omission of important points, gaps and overlaps should be guarded against.
- (k) The Sections, Sub-Sections and Sub-Sub-Sections should be organized logically. Short expressions need not be in their own Sub-Sections but may be included in the text of the Section itself.

For example, It is preferable to state

1. No one may sell alcohol, cigarettes or betel quids on public roads.
than to use Sub-Sections

1. No one may sell the following on public roads:
- (a) Alcohol;
  - (b) Cigarettes;
  - (c) Betel quids.

- (l) The paragraphs and the text of the provisions follow a logical sequence. For

example, draft provisions relating to licensing a business should deal with the application of a licence, processing of the application and issue of the licence or rejection of the application, conditions that apply to the licence and the valid term of the licence, renewal of the licence, penalties for violation of licence terms under an administrative order, in a logical sequence.

- (m) Where expressions and technical terms in English need to be used but are not widely and commonly used and understood in Myanmar, equivalent Myanmar expressions that are easy to understand for the general public should be found, but when such expressions and technical terms in English have become widely and commonly used and understood in Myanmar, they can be used as loan words.

Example 1: When “computers” first appeared, they were referred to as “machine brains”, but now the word “computer” is simply spelled out in Myanmar.

Example 2: In Computing Development Law (No. 10/1996), the words “software” and “hardware” are translated as “soft material” and “hard material”, but in the Electronic Communications Law (No. 5/2004), they are simply transliterated as loan words.

- (n) Myanmar translations of technical and specialist terms in English that are not commonly used by the general public should be accompanied by the original English expressions within parentheses.

Example 1: logistics

Example 2: debt bondage

8. The text should be carefully prepared to avoid errors in style and in grammatical structure and usage.

- (a) Explanations

Where difficulties in understanding the provision of a particular Section of the law being drafted are anticipated, an explanation may be added. A large number of Acts in English and most of the Acts passed during the parliamentary period contain explanations, but few more recent laws do, even though there are some exceptions.

For example, the definition of “trafficking in persons” in Sub-Section (a) of the

Section 3 of Anti-Trafficking in Persons Law (No. 5/2005), and the definition of “organized crime group” in Sub-Section (d) contain explanations.

(b) Proviso or “Provided that”

A proviso may be written as a separate paragraph labeled “Proviso or included in the relevant sentence as a clause beginning with provided that ...

Example: Political Parties Registration Law (No. 2/2010) Section - 12

(c) “May” versus “shall”

“Shall” indicates compulsory or mandatory action or performance, with an accompanying penalty clause to deal with lack of action or performance.

“May” indicates permitting an optional action or performance.

(d) “And” versus “or”

Generally, the word “and” links words together in a chain or series. The word “or” indicates alternatives.

(e) “But”

The word “But” should not be enclosed in parentheses or quotation marks and it should not be abbreviated as “(Myanmar language shortcut version of “but”) either. The word “but” should simply be written as such, with a space before and after it. The Myanmar equivalent of a comma should not be used before or after “but”

(f) Using illustrations

A large number of Indian Acts in English contain illustrations, as do some laws from the parliamentary period. More recent laws enacted in the Myanmar language seldom make use of illustrations. Illustration are given, however, in Rule No. 57 of the Rules relating to the Narcotic Drugs and Psychedelic Substances Law (Notification No. 1/1995) in regard of filing charges for an older offence. So, illustrations should be used only where they are absolutely necessary.

(g) The text of a law should be clear and authoritative like an order or a directive.

A required action should not read like an option and should not be worded as a request. For example, instead of “A business licence may be applied for to operate a specified business.”, it should be written, “A business licence shall be applied for to operate a specified business.”

Chapter 4

Table of Contents

9. Tables of Contents are necessary for draft laws that contain a large number of Chapters and Sections. They are not necessary for shorter laws, such as amendment laws and laws that simply repeal existing laws.

Chapter 5

Titles and Headings

10. The title of the law should contain the name of the legislating body, the name of the law itself and the date on which It was enacted, both in AD (Christian Era) and ME (Myanmar Era). According to the Constitution, the legislating body may be Pyidaungsu Hluttaw (Union Parliament), Region Hluttaw or State Hluttaw, the Leading Body of a Self-Administered Division or the Leading Body of a Self-Administered Zone.

Example 1: For a law passed by Pyidaungsu Hluttaw (Union Parliament):

_____ Law
(The (year) Pyidaungsu Hluttaw Law No. ____)
day, month, 13xx M.E.
(day, month, 20xx)
The Pyidaungsu Hluttaw hereby enacts this Law.

Example 2: For a law passed by Region Hluttaw:

_____ Law
(The (year) _____ Region Hluttaw Law No. ____)
day, month, 13xx M.E.
(day, month, 20xx)
The _____ Region Hluttaw hereby enacts this Law.

Example 3: For a law passed by State Hluttaw:
_____ Law
(The (year) _____ State Hluttaw Law No. __)
day, month, 13xx M.E.
(day, month, 20xx)
The _____ State Hluttaw hereby enacts this Law.

Example 4: For a law passed by the Leading Body of a Self-Administered Division:
_____ Law
(The (year) Leading Body of _____ Self-Administered Division Law No. __)
day, month, 13xx M.E.
(day, month, 20xx)
The Leading Body of the _____ Self-Administered Division hereby enacts this Law.

Example 5: For a law passed by the Leading Body of a Self-Administered Zone:
_____ Law
(The (year) Leading Body of _____ Self-Administered Zone Law No. __)
day, month, 13xx M.E.
(day, month, 20xx)
The Leading Body of the _____ Self-Administered Zone hereby enacts this Law.

Chapter 6

Organizing the Draft into Law Parts and Chapters

11. A draft law may be organized into Chapters and Chapters into Parts if necessary. A number of laws have Chapters organized into Parts: for example, the Burma Code contains 12 parts in Volume 1, 2 in Volume 2, 4 in Volume 4, 4 in Volume 5, 5 in Volume 7, 1 in Volume 8, 4 in Volume 9, 3 in Volume 10, 7 in Volume 11, and 3 in Volume 12.
12. A draft law organized in chapters may contain the following, as required:
- (a) Chapter 1: Title and Headings. The following titles and headings are used in different laws as appropriate.
    - (1) Title and Definition
    - (2) Title, Commencement and Definition
    - (3) Title, Relevance and Definition
    - (4) Title, Jurisdiction/Scope of the Law and Definition
    - (5) Title, Commencement, Relevance and Definition
    - (6) Title, Commencement, Jurisdiction and Definition
    - (7) Title and Date of Commencement
  - (b) Chapter 2: Objectives
  - (c) Chapter 3: Formation of the Central Organization, Committee, or Commission and its Duties and Functions
  - (d) Chapter 4: Formation of the Working Committees and Local Committees and their Duties and Functions
  - (e) Chapter 5: Application for and Issue of Licences, Permissions and Registration Certificates
  - (f) Chapter 6: Management Orders or Penalties
  - (g) Chapter 7: Appeals
  - (h) Chapter 8: Liabilities and Compensation
  - (i) Chapter 9: Prohibitions
  - (j) Chapter 10: Offences and Penalties
  - (k) Chapter 11: Establishment of a Fund, Management and Use of Funds
  - (l) Chapter 12: Miscellaneous

Chapter 7

Title of the Law

13. A provision is included on how the law shall be called. The title should
- Cover the entire body of the provisions in the law and be appropriate.
  - Be dignified and concise.
  - Not be ambiguous.
  - No longer include the year of enactment, unless there is another law with the same title. This is the usual practice beginning with the People's Hluttaw period in 1974, even though the year of enactment used to be included in the title during the pre-independence period, post-independence parliamentary period and the Revolutionary Council period.

Chapter 8

Date of Commencement, Relevance and Jurisdiction

14. When the Heading for Chapter 1 is "Title, Commencement, Relevance and Definitions", Sections 1, 2 and 3 may state the following:

- "1. (a) This Law shall be known as _____ Law.
- (b) This Law shall come into effect/force on the day designated by President through the issue of a Notification.
2. This Law shall be relevant to _____.
3. The following expressions contained in this Law shall have the meanings given hereunder.
- (a) _____
- _____
- (b) _____
- _____

15. When the Heading for Chapter 1 is "Title and Definitions", Sections 1 and 2 may state the following:

- "1. This Law shall be known as _____ Law.
2. The following expressions contained in this Law shall have the meanings given hereunder.

- (a) _____
_____
- (b) _____
_____

Date of Commencement

16. According to Section 13 (b) of 1973 Interpretation of Expressions Law, any law that does not explicitly provides for its own date of entry into force comes into force on the date the President promulgates it. Laws that are intended to come into force on the date of promulgation need not contain any date of entry into force. But laws that do require a date of entry into force may use the Chapter Heading “Title, Date of Commencement and Definitions” and stipulate a date of entry into force.

For example,

This Law shall come into force on the date of completion of one year from its promulgation. [The Control of Smoking and Consumption of Tobacco Products Law (Law No. 5/2006)]

Extension of a law over the whole country or parts of the country

17. According to Section 13 (b) of 1973 Interpretation of Expressions Law, any law that does not explicitly states otherwise is in force over the entire country. Laws that are intended to be in force over the entire country does not need to state it explicitly. Laws that are intended to be in force in certain parts of the country may state which parts over which it is in force.

Relevance/Application of the Law

18. Every law that is enacted applies to the entire territory of the country, including its waters and air space. For laws intended to be relevant/applicable to citizens who are outside the country’s borders or on board vessels and aircraft that are registered in the country and carrying its flag, the heading of Chapter 1 may be “Title, Relevance and Definitions” and provisions on the application of the law may be included.

19. In laws requiring more than one provision on its detailed application, a separate chapter may be used, instead of stipulating application in Chapter 1.

For example, Chapter 3 Application of the Electronic Transactions Law (No. 5/2004)

Jurisdiction of the Law

20. Under the international conventions acceded to by the State or according to international agreements or as required by the law, jurisdiction may be required for offences on board a vessel or an aircraft registered in the country or those committed by Myanmar citizens and foreign permanent residents. For such laws, the Chapter heading may be “Title, Jurisdiction and Definition” and then the required jurisdiction may be provided for.

For example: This Law shall have jurisdiction on any person who commits any offence cognizable under this Law in the Union of Myanmar, or on board a vessel or an aircraft registered under the existing law of the Union of Myanmar, or on a Myanmar citizen or foreigner residing permanently in the Union of Myanmar who commits the said offence outside the country. [Section 2 of The Anti-Trafficking in Persons Law (5/2005)]

Chapter 9

Definitions

21. Most of the laws enacted in Myanmar after the War include definitions in Chapter 1.

22. When expressions that are lengthy, difficult to understand for readers and not in common usage among the general public are used more than once in the text of the law, they can be given concise definitions. Expressions that are understood and commonly used by the general public should not be given definitions. For example, expressions such as “car”, “computer”, “drinking water” are not to be given definitions.

23. Expressions that are defined in the 1973 Interpretation of Expressions Law apply to all the enacted legislation and may be referred to without any further definition. Expressions that are intended to have the same meanings as those given in the 1973 law need not be defined again in the law being drafted. However, expressions that are intended to have different meanings from those given in the 1973 law need to be defined.

For example, Section 5 (a) (20) and (21) of the 1973 Interpretation of Expressions Law states:

(20) "Immovable property" includes land, any benefit to arise out of land, and things attached to the earth or permanently fastened to anything which is attached to the earth.

(21) "Moveable property" includes property of every other description, except immoveable property.

24. Each expression that is defined should have its own sub-section, as follows:

- (a) A long expression may be defined with a shorter one. For example: "Ministry" means the Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation.
- (b) A definition that is only slightly shorter than the expression defined should not be used. The original expression should be used instead. For example, "Ministry" means the Ministry of Education.
- (c) Defined expressions should be used in the text of the law without any change or variation. For example, where the Myanmar equivalent of "Immovable property" is defined, a stylistic variation should not be used in the text of the law.
- (d) The definitions should be clear and use language that is easy to understand.
- (e) The definitions should not contain ambiguous or confusing expressions.
- (f) For technical terms or expressions translated from English into Myanmar, the original expression in English may be included in parentheses.

For example, Section 2 (a) of the Electronic Transactions Law (No. 5/2004) states:

(a) nformation includes (data), (text), (images), sounds, (codes), (computer programmes), (software) and (databases);

- (g) An expression may be comprehensively defined using the verb "means", or non-comprehensively defined using the verb "includes". A comprehensive definition using "means" may also include a further inclusion or exclusion statement, using "The expression includes..." or "The expression does not include..." . Inclusion definitions using the verb "includes" should only include related or associated expressions; they should not include completely unrelated expressions or those of a completely different nature. For example, while the expression "aircraft" may be defined to include airplanes, unmanned aerial vehicles or helicopters but not ships.
- (h) An expression that is commonly understood by the general public and not too

long should not be defined. Once an expression is defined in a law, its secondary laws such as rules, regulations, by-laws and procedures cannot contain further detailed definitions of the same expression. As secondary laws such as rules, regulations, by-laws and procedures can define expressions not defined in their primary law, a legislative drafter needs to judge whether the primary law is the best place to define a particular expression.

Chapter 10

Objectives/Aims

25. It has been mentioned above that for laws with multiple objectives/aims, a separate chapter, most commonly Chapter 2, should be devoted to objectives/aims, rather than including them in the introduction in the Title chapter. Once the objectives are listed, the functions and duties for their implementation need to be included in the respective chapters.

26. The objectives/aims may be stated beginning with the words “The aims of this Law are as follows:” Each objective/aim should have its own sub-section ending with the purpose-particle (beginning with “To ...”).

Chapter 11

Formation of Central-Level Bodies Such as Committees and Commissions and Their Duties and Functions

27. Where the implementing institution of a law is the central-level ministry, government department or organization and the Union Minister or Head of the institution can solely exercise duties and functions to implement the law, a chapter on the formation of central-level bodies such as committees and commissions and their duties and functions will not be necessary. However, where multiple implementing ministries are involved or where the law deals with vital policy areas, a chapter on the formation of central-level bodies such as a national/central committees and commissions and their duties and functions will be necessary.

28. Regarding the formation of central-level bodies such as national/central committees/commissions,

- (a) For laws dealing with policy areas vital to the State where multiple ministries are involved, such bodies should be chaired by President or Vice President.
- (b) Where the central body needs to be chaired by Union Minister, with responsible officials from respective Ministries, Departments and Government Agencies as Members, the law should stipulate that the Union Government form such a body, stating that the composition of the body may be changed as required.

29. The provision governing the formation of central-level bodies may be worded in such a way that changes in the formation of the body do not require changes in the provision itself. Or the provision may be worded to require changes in the provision. The legislative drafters and ultimately the legislators should make this choice.

Elected Bodies

30. The provisions on the formation of central-level bodies may stipulate the democratic election of the body rather than appointment, and its term.

For example, Sections 13, 14 and 15 of News Media Law (Law No. 12/2014)

Drafting the duties and functions of a central-level body such as a committee or a commission

31. The duties of the Committees, Commissions and other central-level bodies will be different from their functions. If the duties can be separated from the functions, they should be organized into different sections.

32. Where duties cannot easily be separated from functions, their duties and functions can be listed in the same section.

Chapter 12

Formation of Working Committees/Local Organizations, and Their Duties and Functions

33. Some laws have no separate Chapter on the formation of working committees/ local organizations, but empower committees, commissions or central-level bodies to form working committees/local organizations and establish their duties and functions as part of the central-level bodies' duties and functions.

For example: Section 5 in Chapter 3 of Disaster Management Law (No. 21/2013)

34. Some laws provide for the formation of working committees/local organizations and their duties and functions as the operation of those laws require such provisions.

Chapter 13

Permission for business operations: licences, permits and registration

35. For laws that need to deal with the application, issuance and refusal of business licences, permits, permission to establish a business, registration certificates, stipulation of terms and conditions and the valid period of operations, it is necessary to include provision(s) on who may apply to which institution or official in accord with the stipulations, that such applications may be allowed or denied by the relevant institution or official after the application has been scrutinized, that the respective business licence, permit, permission to establish a business, or registration certificate shall be issued for a valid period with terms and conditions once the application is allowed. The detailed procedures and stipulations should be included in the rules related to the law.

Example: Section 9 in Chapter 5 Registration of Multimodal Transport Law (No. 3/2014)

36. Further provisions will be required for the renewal of the business licence, permit, permission to establish a business or the registration certificate, upon their expiry at the end of the valid period to enable the continued operation of the business, including the application for renewal, and granting the application or denying it.

Example: Section 10 in Chapter 5 Registration of Multimodal Transport
Law (No. 3/2014)

Chapter 14

Administrative Order or Penalty

37.   An administrative order or penalty is not the penalty for an offence handed down by a Court of Law, such as a imprisonment or a fine, to the holder of a business licence or permit or registration certificate for violation of any of the terms and conditions stipulated but an administrative order or penalty imposed by the government department or organization or an official of the government department or organization that issued the business licence or permit or certificate.

For example,   Section 22 of the Railway Transport Service Law

38.   Some laws provide for administrative prohibitions and penalties rather than administrative orders and penalties for violations of a regulation by the holder of a business licence, permit or registration certificate.

For example,   Section 73 and 75 in Chapter 17 Administrative Prohibition and
Penalty of the Railway Transport Service Law

Chapter 15

Appeals

39.   This chapter on appeals is not concerned with the appeal of the conviction and guilty verdict of a court of law. Such appeals are dealt with by provisions in Union Judicial Law and the Code of Criminal Procedure, so the law being drafted need not contain those provisions.

40.   The chapter on appeals deals with appeals of the administrative order or penalty imposed by the respective government department or organization submitted to the higher level official or institution.

41.   The administrative orders or penalties that may be appealed include rejection of an

application for business licence, permit or registration certificate by an official in charge of issuing those documents, as well as penalties for violations of terms and conditions prescribed in those documents. . To ensure fairness and justice, the right to appeal should be provided for in such cases, so a chapter on appeals should be included. The following provisions should be included in legislation:

That a person or legal entity has the right to appeal

The reasons for the denial of an application must be set forth in writing, describing each reason why the application was denied

The applicant who is not satisfied with the decision of the government agency can appeal within the maximum number of stated days starting with the date of decision

Chapter 16

Offences/Prohibitions and Penalties

42. Laws that need to deal with commission of an offence, violation of a prohibition or a failure to perform an obligation need to include provisions on offences and penalties, which may have their own chapter. Laws that do not include prohibitions but deal with organizing, educating, awareness-raising and management normally do not need a chapter on offences and penalties.

43. Particular attention should be paid to the following provisions in Section 43 and 44 of the Constitution in the chapter on the fundamental principles of the State.

“43. No Penal law shall be enacted to provide retrospective effect.

44. No penalty shall be prescribed that violates human dignity.”

44. Regarding the penalties under criminal legislation, the following provision in Sections 21 and 22 of the 1973 Interpretation of Expressions Law should be noted.

“21. Provisions in the Penal Code and the Code of Criminal Procedure shall apply to all fines prescribed in any law, except where the law itself contains a provision explicitly stating they shall not apply, in which case the provision in the law itself shall apply.

22. Where a particular commission or omission constitutes an offence under two laws or more than two laws, the offender shall be charged and punished under only one of the laws. No more than one penalty shall be imposed for a single offence."

45. Most laws in Myanmar organize provisions on offences and penalties into the penultimate (second last) chapter, with the last chapter being devoted to miscellaneous provisions. In the legislation of some other countries, provisions on offences and penalties do not have their own chapter, but are included in other relevant chapters. However, it is a common practice in Myanmar legislation to include a separate chapter on Offences/Prohibitions and Penalties for laws that require the inclusion of such provisions. Some laws even have separate chapters on "Prohibitions" and "Penalties".

46. For laws requiring provisions on prohibitions, offences and penalties, the chapter on "Prohibitions" should precede the chapter on "Offences and Penalties".

47. Provisions on imprisonment and fines may be worded as follows.

(a) The usage for prison terms of 20 years, 30 years, 40 years or higher multiples of 10 years is that the word "year" should precede the numeral ("20 years," "30 years," "40 years", etc. Prison terms of less than 20 years are written with the word "year" following the numeral: "3 years", "5 years", "10 years", "15 years" etc. For example: "imprisonment for a term of 20 years", "imprisonment for a term not exceeding 10 years", "imprisonment for a term not exceeding 7 years", "imprisonment for a term not exceeding 5 years"

(b) The usage for fines of Kyat 20 Lakh (2 million) and higher multiples of 10 Lakhs (1 million) is that the word "Kyat" should precede the numeral: "Kyat 20 hundred thousand, or 2 million", "Kyat 5 million", etc. Fines of less than Kyat 2 million are written with the word "Lakh, or hundred thousand" following the numeral: ("Kyat 3 hundred thousand")? "Kyat 5 hundred thousand," ("Kyat 1 million" "Kyat 15 hundred thousand" etc.

For example, "fine not exceeding Kyat 2 million," "fine not exceeding Kyat 1 million, "fine not exceeding Kyat 7 hundred thousand, "fine not exceeding Kyat 5 hundred thousand"

48. The expression "imprisonment, or fine, or both" allows imprisonment without a fine or a fine without imprisonment. For greater deterrence, the expression "imprisonment as well as a

fine” is used for some offences. For even greater deterrence, minimum term of imprisonment and minimum amount of fine may also be prescribed.

Example 1: Where the penalty is prescribed as “imprisonment for a term not exceeding 3 years as well as a fine between the minimum amount of Kyat 50,000 and a maximum amount of Kyat 500,000”, the most lenient sentence will be one day in prison and a minimum fine of Kyat 50,000.

Example 2: Where the penalty is prescribed as “imprisonment for a term between the minimum of 3 years and a maximum of 7 years, and a fine may also be imposed”, the most lenient sentence will be 3 years in prison.

49. For some serious offences, provisions in the offences and penalties chapter may prescribe the same penalties as the offence itself for attempted offence, for acting in common intention in the commission of an offence and for those who aid and abet the offence.

For example, Section 50 of the Myanmar Marine Fisheries Law (No. 9/1990)

50. For some serious offences, heavier penalties or maximum penalties may be prescribed for repeat offences, e.g. Section 55 of Counter-Terrorism Law (No. 23/2014)

51. Where it is difficult to prescribe small offences in detail in the law itself, the law may simply state that such detailed provisions relating to prohibitions and obligations as well as penalties for their violation will be included in the secondary laws such as rules and orders. However, it is not appropriate to describe prison sentences as a penalty in any secondary laws or orders.

For example, Section 53 of Counter-Terrorism Law (No. 23/2014).

52. Under Section 517 of the Code of Criminal Procedure, money and materials that have been submitted as evidence may be confiscated or disposed of in an appropriate manner as part of the sentence. However, some laws prescribe that the materials that have been presented as evidence shall be confiscated, e.g. Section 56 of Counter-Terrorism Law (No. 23/2014).

53. Where there are two or more provisions in the chapter on offences and penalties, the penalty provisions should be sequenced in the ascending or descending order of severity. While the ascending order of severity is generally preferred, the descending order of severity may be used for effective deterrence.

Chapter 17

Establishing a Fund, Maintaining it and Utilizing the Funds

54. In implementing a law, it may be necessary to manage the donations of well-wishers from within the country and abroad in addition to the allocation from the national budget. For such cases, a separate chapter may be devoted to the establishment, maintenance and utilization of the fund.

55. The fund will need to comply with its own separate financial regulations governing its maintenance and utilization, accounts, budget and auditing. If part of the fund is the allocation from the national budget, provisions will be required to develop financial regulations in coordination with the Office of the Union Auditor-General and for auditing by the Office of the Union Auditor-General.

56. Some laws prescribe the formation of a fund management and supervisory committee to be tasked with the systematic supervision of the establishment, maintenance and utilization of the fund.

57. Where the fund accepts contributions and donations from well-wishers from within the country and abroad, non-governmental organizations and social organizations, transparency provisions should be included in the law to ensure that the auditor's report is made available to the contributors and donors.

58. Depending on the circumstances under which a particular law is expected to be implemented, the fund may be established, maintained and utilized only at the central level and not at the Region/State level. However, for natural disaster management, funds are established, maintained and utilized not only at the central level but also at the local level.

Example: Sections 19 to 24 in Chapter 7 Natural Disaster Management Fund of Natural Disaster Management Law (No. 21/2013)

Chapter 18

Transitional Provisions

59. Not every law will need this chapter. It should be included when the existing law and the new law have very different or incompatible provisions, or when the rules, notifications, directives, institutions and training schools established under the old law to be repealed are expected to remain after the new law comes into effect, or when re-registration under the new law is required for eligibility to privileges under the new law.

Example: Section 118 of the Child Rights Law (No. 22/2019), Section 93 of Trademark Law (No. 3/2019)

60. A single transitional provision may be included in the chapter on miscellaneous provisions or in its own chapter, but it is clearer to put multiple transitional provisions in their own chapter.

Chapter 19

Miscellaneous Provisions

61. Laws that are organized into chapters should have the “Miscellaneous Provisions” as the last chapter, to include provisions that do not belong in any other chapters of the law.

62. There are no fixed rules as to what provisions should be in the “miscellaneous” chapter. Generally, whatever provisions are required may be included, taking into consideration the nature of the law and the implementation needs. As the last provision of the law, however, the power to pass secondary laws is commonly prescribed.

Exemption

63. An exemption from all or any part of the provisions in the law may be granted if required for the interests of the general public or of the State, or of a government department or organization.

Example: Section 99 of Social Security Law (No. 15/2012)

Pre-Charge Approval

64. Consideration should be given to determine whether a provision for pre-charge approval from the President or relevant Ministry or central body needs to be included with a view to prevent a proliferation of police cases in relation to offences which carry heavy penalties, or which are of such technical nature that it is not possible to determine using normal means whether such offences have been committed, or which are police cognizant and cases may be filed on the basis of suspicion without clear evidence. For the abovementioned types of offences, provisions may be included requiring pre-charge approval from the relevant official, department or institution.

Example: Section 4 of the 1963 Public Property Protection Law

Reversal of Burden of Proof

65. According to case law, the burden of proof as to the commission of an offence consistently lies on the side of the prosecution or the State. However, there are some laws that include reverse burden of proof provisions for the type of cases where such a reversal is required for rule of law in the country or where the nature of the case makes it extremely difficult for the State to prove the commission of an offence.

Protection of rights of third-parties who act in good faith

66. In domestic laws enacted in line with the international conventions in which the State is a Member, provisions are included to protect the rights of third parties who are not involved in committing offences and have acted in good faith in making business transactions with those who have committed offences.

Example: Section 65 of Counter Terrorism Law (No. 23/2014)

Staff Office for a Newly Established Organization and Recruitment and Appointment of Office Staff

67. Laws that provide for the formation of a central body, national committee or council with broad functions and duties may include provisions for the formation of a staff office and recruitment and appointment of office staff, as existing organizational structure may be insufficient to support the new functions.

Example: Section 35 of the Anti Trafficking in Persons Law (No. 5/2005)

Ministry or Department Undertaking the Staff Office Functions of the Newly Established Organization and its Expenditures

68. Some laws stipulate that the staff office functions of the newly established central body, or committee or commission should be undertaken by the relevant Ministry or Department, also bearing the expenditures incurred, instead of forming a separate staff office.

Example: Section 16 of Law on the Commission for Translating Laws (No. 25/2015)

Those who are not civil servants to be considered as public servants

69. In forming central bodies, committees, commissions and work committees and in assigning duties according to a law, provisions are often included that state those members who are not civil service personnel are deemed to be public servants with the rights and duties of public servants. Such provisions allow action to be taken under Section 174 of the Penal Code for failure to comply with a summons or under Section 353 for interference with the lawful discharge of a public servant's duties

Example: Section 19 of Law on the Commission for Translating Laws (No. 25/2015)

Successor Organization Inheriting Property, Assets and Liabilities from the Predecessor Organization

70. Laws that deal with newly formed committees and councils that inherit the previous committees and councils as successor organizations should explicitly describe what property, assets and liabilities will be inherited.

Example: Section 66 of Myanmar Medical Council Law (No. 26/2015)

Stipulating the status of an organization as a legal entity

71. Some laws clearly provide for the status of a council, committee or organization as a legal entity.

Example: Section 4 of the University for the Development of the National Races of the Union Law. (No. 9/91)

Awarding allowances, emoluments or benefits to members who are not civil service personnel

72. Some laws include provisions to award allowances, emoluments or benefits to members of committees, commissions and central bodies who are not civil service personnel.

Example: Section 94 of the Railway Transport Service Law (No. 4/2016)

Collection of outstanding fees and charges by government department or organization as if they were income tax arrears

73. The collection of outstanding fees and charges receivable by government department or organization is provided for so that the arrears can be collected as if a civil case has been won and the winning decree can be executed, without the need to resort to time-consuming and expensive civil case action, through the foreclosure and sale of the defaulter's property and immovable assets. For this purpose, the relevant provisions should prescribe that the fees and charges shall be collected "as if they were the arrears of land tax, or tax, or income tax." However, the collection of land tax and tax requires reference to the Revenue Recovery Act (India Act No. I of 1890) and its rules, orders and directives contained in the manual of procedures, which are enacted in the English language, according to which the collector will foreclose and sell the property of the defaulter. Those rules and the manual of procedures have long been out of print and are not available for reference. But Income Tax Law of 1974, its rules and regulations are enacted in the Myanmar language and the tax officer may foreclose and sell the defaulter's property. For this reason, the wording "as if they were the arrears of income tax" is now generally used.

Example: Section 56 of the Multimodal Transport Law (No. 3/2014) states: "The Registrar shall collect the charges and fines imposed under this Law from the person who fails to pay such charges and fines as if it were an arrears of income tax."

Stipulation of Non-Cognizable Offences as Cognizable Offences

74. Offences that carry penalties of 3 years' imprisonment or longer are cognizable offences as per Schedule 2 of the Code of Criminal Procedure. Upon receiving a complaint at a police station, the police force conducts an investigation in accordance with the Code of Criminal Procedure and files charges at a court of law and the law officer concerned serves as counsel for the case. Offences that carry fines or less than 3 years' imprisonment are non-cognizable

offences as per Schedule 2 of the Code of Criminal Procedure. For such cases, the plaintiff needs to file a case directly at a court of law, attend court sessions personally or have a lawyer represent himself/herself at the court session and the case may be acquitted for failure to attend court sessions. The official tasked by the government department or organization needs to undertake investigations, file charges at the court, and attend many court sessions as appointed by the court. To avoid all this, non-cognizable offences are stipulated as cognizable offences in the law. Such stipulations should apply only to offences that carry fines or less than 3 years imprisonment.

Example: Section 24 of the Highways Law (No. 24/2015)

Validity of Rules, Notifications, Orders and Notifications issued under the law that has been repealed as long as they are not contrary to the enacted law

75.   Some laws allow the continued operation of businesses until the expiry of their business licences or permits that were issued under a law that has been repealed. Some other laws allow the continued operation of businesses for a certain period but require that new business licences or permits are applied for under the new law by the end of this period.

Example: Section 98 of the Railway Transport Service Law (No. 4/2016)

Continued Validity of Business Licensing issued under the law that has been repealed

76.   Some laws allow the continued operation of businesses until the expiry of their business licences or permits that were issued under a law that has been repealed. Some other laws allow the continued operation of businesses for a certain period but require that new business licences or permits are applied for under the new law by the end of this period.

Example: Section 84 of the Road Transport Operations Law (No. 3/2016)
Protection for Actions in Good Faith

77.   Some laws provide that no action, criminal or civil or otherwise, shall be taken against the members of an organization established by law or against civil service personnel who undertake in good faith the tasks assigned to them in accordance with the law.

Example: Section 55 of Competition Law (No. 9/2015)

Power to Enact Secondary Laws

78. Most laws provide for the power to enact secondary laws in accordance with the Constitution as the last provision or as the second last provision if the law is one that repeals an existing law. Such provisions are worded in many different ways. The power to issue notifications, orders, directives and procedures may differ but the power to issue rules, regulations and by-laws is generally similar.

Repeal of Existing Laws

79. New laws that repeal older existing laws should explicitly list the law(s) that will be repealed. The repeal may be effective once the new law is passed or, where immediate repeal is not possible, after a certain period, or on some conditions that are prescribed.

80. Legislative drafters should be aware of the following provisions in Section 14 of the 1973 Interpretation of Expressions Law that state the repeal of a law with a newer law, unless otherwise provided for in the newer law, should not negatively affect the actions, assets and liabilities undertaken under the repealed law before its repeal.

“14. When a law is repealed by another law, the repeal should not:

- (a) negatively affect the repealed law having been in effect, nor should it jeopardize the legitimate actions carried out in accordance with its provisions;
- (b) impact the assets or rights obtained in accordance with the provisions of the repealed law, nor should it affect the liabilities or debts incurred under them;
- (c) affect the imposition of penalties or confiscations as public property in accordance with the provisions of the repealed law;
- (d) prejudice the investigations, cases, and the right to file a case at a court of law regarding the abovementioned assets, rights, liabilities, debts, penalties or confiscations. Those activities may continue as if the repealed law remained in effect, and penalties may be imposed and confiscations undertaken in accordance with the repealed law.

Proviso: Any provision to the contrary in the law that repeals the older law shall be complied with.”

Chapter 20

Drafting laws in accordance with conventions and regional agreements of which the State is a member

81. Firstly, there are laws for which the main provisions of the conventions and regional agreements of which the State is a member are rewritten from beginning to end in the Myanmar legal usage. Through such rewriting, the main provisions of the conventions, protocols and regional agreements are incorporated into Myanmar legislation.

For example, Counter-Terrorism Law (No. 23/2014)

82. Secondly, the original English versions of the conventions, protocols of which the State is a member are attached as schedules and deemed to be part of the law or have the effect of domestic legislation in the country. A number of laws make use of this method.

Example, the Law Relating to International Interests in Mobile Equipment and Aircraft Equipment (No. 37/2014)

Part 3

**Drafting Laws that Amend
Other Laws**

Chapter 1

Amending Existing Laws

83. Laws can be amended only through amendment laws, and not through notifications or orders.
84. The amendment should be compatible with the spirit of the law and consistent with other amendments.
85. The amendments should not depart from the spirit of the original law. Where there are grounds for such departures or where the purpose and implementation of the law has changed, new laws should be drafted rather than amending existing laws.
86. Generally, readability of the amended law is greatly affected when more than two-thirds or more than half of the provisions in the original law are amended. In such cases, it is preferable to draft a new law rather than amend the existing laws. This principle should inform the decision as to whether the existing law should be amended or repealed and replaced with a new law.
87. Amendment may take the form of substitution, insertion or deletion of expressions.
88. Amendment provisions in the amendment laws need not be organized into chapters as the affected provisions will come from different chapters in the original law.
89. The legislative drafting guidelines including basic principles, the spirit of the law and the legal usage, contained in this book should be followed in drafting amendment laws as well.
90. Amendment laws only indicate the expressions to be amended. They do not change the text of the original law. The amendment is incorporated into the text of the original law only after the amendment law is passed. When the law with the amended text is published by the department or organization concerned, footnotes are used to indicate where the substitutions, insertions or deletions were made on which date in accordance with what amendment law of which reference number.

Chapter 2

Amending the Title of a Law

91. The title of a law is part of its essence or its life, and it should be amended unless an amendment is absolutely necessary. Very few laws in Myanmar have had their titles amended.

Example, the Myanmar Agricultural and Rural Development Bank Law (No. 17/1990) had its title changed to “Myanmar Agricultural Development Bank Law” through the Law Amending the Myanmar Agricultural and Rural Development Bank Law (State Law and Order Restoration Council Law No. 3/1997)

Chapter 3

Amending the Entire Section or Sub-Section Instead of Amending Multiple Expressions Thereof

92. Where two or more expressions in a Section or Sub-Section need amendment, the entire section or sub-section should be substituted instead of piecemeal substitution of multiple expressions to avoid lengthy amendments and improve readability.

Chapter 4

Amending Laws in the Myanmar Language

Title of the Law

93. Section 1 of the amendment law should always state the title of the law being amended, usually in bold type font for clarity.

Example: “1. This law shall be known as the Law Amending the Law on the Commission for Translating Laws.”

Titles of Successive (Second, Third, etc.) Amendment Laws

94. Until 2011, the Pyidaungsu Hluttaw Period, ordinal numbers (second, third, etc.) were

used in the titles of successive amendments laws only when two or more successive amendment laws were passed in the same year.

Example: The Constitution (Amendment) Act, 1959 (No. 4/1959); the Second Constitution (Amendment) Act, 1959 (No. 10/1959)

95. Since 2011, ordinal numbers (second, third, etc.) have been used in the titles of successive amendment laws that are passed in different years.

Example: The Law Amending the Political Parties Registration Law (No. 11/2011); the Second Law Amending the Political Parties Registration Law (No. 38/2014)

96. The title, year of enactment, and the ordinal number of the successive amendment laws are written in different ways in different periods. To ensure consistency, amendment laws should be followed by the year of enactment in parentheses and when there are two or more amendment laws in the same year, the first one should not have an ordinal number in its title but from the second onwards the ordinal number should be included.

Example:

- (1) The Law Amending the Anti-Corruption Law (2016)
- (2) The Second Law Amending the Anti-Corruption Law (2016)
- (3) The Third Law Amending the Anti-Corruption Law (2016)
- (4) The Law Amending the Anti-Corruption Law (2017)
- (5) The Second Law Amending the Anti-Corruption Law (2017)

Substitution, Deletion and Insertion of Sections and Sub-Sections

97. The sections and sub-sections in a law may be deleted, inserted or substituted. Either individual sections or a series of sections may be substituted.

Example: Section 15 of the Law Amending the Civil Service Personnel Law (No. 42/2016) states:

“15. Section 62 of the Civil Service Personnel Law shall be substituted as follows:

“62. When a service personnel claims retirement pension under Section 58, he shall not be refused without reasonable grounds.”

98. The amendment law may have sections and sub-sections stipulating the substitutions, deletions and/or insertions for several sub-sections of the same section.

Example: Section 4 of The Third Amendment of the Ward or Village Tract Administration Law (No. 41/2016)

"4. In Section 5 of the Ward or Village Tract Administration Law:

(a) sub-sections (c) and (d) shall be deleted;

(b) sub-sections (e), (g) and (j) shall be substituted as follows:

'(e)

(g)

(j) _____ '

Substitution of Expressions

99. Expressions may be substituted either throughout the law or in a particular section or sub-section. To substitute a particular expression throughout the law, the section numbers or sub-section numbers need not be specified.

Example: Section 2 of the Second Law Amending the Expressways Law (No. 62/2015) stipulates:

"2. The expression "Public Works Department" shall be substituted with the expression "Roads Department".

100. The amendment law may stipulate the substitution of an expression in a section or sub-section instead of substituting the entire section or sub-section.

Example: Section 2 of the Second Law Amending the Anti-Corruption Law (No. 33/2016) stipulates:

"2. The expression "each five members" contained in Section 5 of the Anti-Corruption Law shall be substituted by the expression "equal number of members not more than five".

An amendment may involve the substitution of the introduction of a section.

Example: Section 52 of the Second Amending Law of the Myanmar Gemstone Law (No. 23/2016) stipulates:

"52. The introduction of Section 53 of the Myanmar Gemstone Law shall be substituted as follows:

"53. The Union Government may, for the interests of the

State with prescribed conditions, allow any company or society in accord with this Law:"

Insertion of a new section or sub-section

101. A new section or sub-section may be inserted after the last section or sub-section or in between the sections or sub-sections.

102. When a new section or sub-section is inserted after the last section or sub-section, re-numbering is not necessary.

103. When a new section or sub-section is inserted in between the sections or sub-sections, the original sections or sub-sections may or may not be renumbered.

104. For insertion with renumbering, the amendment provision may stipulate as follows:

- "1. Section 6 shall be inserted after Section 5 of _____ as follows:
- '6. -----.'
2. Original sections 6 and 7 shall be renumbered as Sections 7 and 8."

105. The renumbering approach may lead to confusion where the section numbers are referred to in orders, directives and case laws. A preferred approach is to avoid renumbering and giving the inserted section the same number as the section before followed by the letter "A".

For example,"1. Section 5 A shall be inserted after Section 5 of _____ as follows:

'5 A.-----.'

106. Where the second approach is used, "Section 5 A" and "Section 5 (a)" will be different. "Section 5 A" will be a section following Section 5 and "Section 5 (a)" refers to Sub-Section (a) of Section 5.

Part 4

Repeal of a Law

Chapter 1

Repealing an existing law to make way for a new law

107. **An existing law may be repealed under the following circumstances:**
- (a) It is in conflict with the Constitution.
  - (b) It serves no benefit to the State and the citizens.
  - (c) It is no longer in conformity with the changing circumstances.
  - (d) It has not been in use for a very long time and there are no reasons to use it in the future.
108. When more than half of the provisions in an existing law require the insertions, substitutions and deletions for the law to be appropriate to the changed circumstances, a new law may be drafted and the existing law repealed.
109. When an existing law is no longer appropriate to the current changed circumstances or when it can no longer be implemented, a new law may be drafted to replace it. The last provision of the re-enacted law should stipulate that the old law is repealed.
110. In the last provision of a re-enacted law, the title of the repealed law should be mentioned in its original language, either English or Myanmar. In some laws, the legislative body, the reference number of the law and the year of enactment of the repealed law are also mentioned.

Chapter 2

Repeal after a period

111. The repeal of an existing law with or without a re-enacted law may take effect immediately when the repeal is passed. But, where an immediate repeal is not advisable, the repeal may come into effect only after a certain stipulated period or when certain conditions are fulfilled.
112. Laws that may not be implemented immediately after they are enacted often contain a provision stipulating that they come into effect on the date the President issues a notification. In such cases, old laws are repealed only when the new laws enter into force.

113. The repeal of an existing law may take effect only after the provisions in the new law can be implemented using certain technology.

Example: Section 45 of Public Debt Management Law (No. 2/2016) stipulates:
“45. The Government Securities Act (India Act 10, 1920, Vol III) shall be repealed when all Government Securities are issued as Scripless by using electronic technology.”

114. Some of the laws enacted at the Union level before the Constitution of 2008 came into force fall under the legislative competence of the Region and State legislatures. A law may be passed to repeal those laws even before the Region and State legislatures pass respective re-enacted laws, stipulating that the repeal comes into effect on the date the respective Region or State re-enacted law is passed.

Example: Section 1 and 2 of the the Law Repealing the Development Committees Law, 1993 (No. 22/2015).

- “1. This Law shall be called the Law Repealing the Development Committees Law, 1993.
2. The Development Committees Law, 1993 (The State Law and Order Restoration Council Law No. 5/ 93) is hereby repealed by this Law from the date of enactment of the Development Committees Law of the respective Regions or States.”

Chapter 3

Repeal on the date of enactment of the Repeal Law

115. Section 13 Sub-Section (b) of the 1973 Interpretation of Expressions Law stipulates that where there are no provisions in a law as to the date on which it comes into force, it shall come into force on the date the President promulgates it. So, when a repeal law does not specify the date on which it comes into force, it shall come into force on the date it is promulgated.

Chapter 4

Repealing a Number of Laws Through a Single Repeal Law

116. There are laws that stipulate the collective repeal of a number of laws which are no longer in conformity with the circumstances, which have not been in use for a very long time and for which there are no reasons for use in the future.

Chapter 5

Repealing Individual Laws

117. It is more common to find laws that repeal individual existing laws, which stipulate that a certain law “is hereby repealed by this law.” When an existing law written in English is repealed, the title of the repeal law should be in the Myanmar language but the title of the repealed law should be in English. If the repealed law is written in the Myanmar language, its title in Myanmar should be specified. Some repeal laws also include the legislative body that passed the law, the reference number of the law and the year of enactment of the repealed law.

For example, Sections 1 and 2 of the Law Repealing the Myanmar Auxiliary Force Law (No. 7/2014) stipulate:

- “1. This Law shall be called the Law Repealing the Myanmar Auxiliary Force Law.
2. The Myanmar Auxiliary Force Act (Vol. II) is hereby repealed by this Law.”

Part 5

Subsidiary Legislation

Chapter 1

Drafting Secondary Laws

118.   Subsidiary legislation includes rules, regulations, by-laws, notifications, orders, directives and procedures that are required for the implementation of a law enacted by a legislative authority. The law itself may grant a particular Union-level institution or a Region/State-level relevant institution or authority the power to enact such subsidiary legislation as required.

119.   The power to enact subsidiary legislation is granted (a) to Union-level institutions formed according to the Constitution for laws enacted by Pyidaungsu Hluttaw, according to Sub-Section (a) of Section 97 of the Constitution, and (b) to Region/State-level institutions for laws enacted by Region/State Hluttaws, according to Sub-Section (a) of Section 189.

120.   In existing laws, it is often stated that “a Union Ministry, which is a Union-level institution, issues the rules, or regulations with the approval of the Union Government according to Section 97 (a) (1) of the Constitution”. However, it can be seen that the Supreme Court of the Union issues judicial rules and regulations without the need for Union Government approval as it is not subordinate to the Union Government.

121.   The issuance of legal rules, orders, directives and procedures by Union-level institutions according to Section 97 (a) (2) of the Constitution does not require Union government approval.

122.   In some laws, the Department is granted the power to issue orders and directives, which are part of the subsidiary legislation to which Section 97 (a) (2) of the Constitution applies.

The expression “**rules related to**” a law includes rules related to a law that are enacted exercising the power granted under a law or a regulation enacted as rules under a law (**Section 5 (a) (6) of the 1973 Interpretation of Expressions Law**). According to the Constitution, rules are ranked immediately under laws in terms of force of law. They specify the principles and methods to be followed in implementing the provisions of a law, and require the approval of the Union Government. So, Ministries and Departments should

use rules rather than notifications, orders and directives for important matters of the primary law, and for the stipulation of fees, charges and fines. According to a law enacted by Pyidaungsu Hluttaw, rules enacted by a Union-level institution require Union Government approval.

Rules and regulations are quite similar in nature and in terms of force of law. During the parliamentary democracy and revolutionary council periods, some laws had both rules and regulations. Later laws only have rules.

123. During the previous administrative periods, Ministries and central-level government bodies sent circulars, that include memoranda, aide-memoires, directives and notices, to subordinate government departments and organizations. Circulars are not part of the subsidiary legislation that Section 97 of the existing Constitution applies to. The most well-known circular is the 1940 “G” Circular No. 15 of the Department of Home Affairs dated 1 May 1940, which applies to departmental enquiries.

124. Law manuals are single-volume compilations of a law and rules, regulations, by-laws, procedures, notifications, orders and directives related to that law, published for easy reference and use.

Chapter 2

Subsidiary legislation for a law that has yet to come into force

125. According to Section 17 of the 1973 Interpretation of Expressions Law, subsidiary legislation may be enacted for laws that has been passed with a future date of entry into force, and for laws that will come into force when the President promulgates its entry into force through a notification.

126. Rules, regulation, by-laws, notifications, orders, directives and procedures for laws that have been passed but have yet to come into force should stipulate that “this (secondary law) shall come into effect on the date the primary law comes into effect.”

Chapter 3

Usage Guide for Drafting Subsidiary Legislation

127. Laws enacted by a legislative body generally include provisions on the power to enact secondary laws, in accordance with the Constitution. However, not every law requires secondary laws, such as rules and regulations. Secondary legislation needs to be drafted only for those laws that require the specification of detailed procedures and do's and don'ts for their implementation.

128. Legislative drafting guidelines in Part 7 of this handbook should be followed in drafting secondary legislation such as rules, regulations, by-laws, notifications, orders, directives and procedures.

129. Generally, in drafting secondary legislation,
- (a) First state which Union Ministry, Government Department or Agency issues the secondary legislation exercising which Sub-Section of which Section of which law.
  - (b) Then state that the rules, regulations or by-laws are issued with the approval of the Union Government in the case of secondary legislation issued by a Union-level institution or that they are issued with the approval of the Region/State Government in the case of secondary legislation issued by a Region/State-level institution.
  - (c) Care to be taken to ensure that the rules, regulations or by-laws do not go beyond, are not in conflict with or depart from the primary law and that notifications, orders, directives and procedures do not go beyond, are not in conflict with or depart from the primary law and the rules, regulations or by-laws.
  - (d) In cases where it is necessary to repeal or supercede the existing secondary legislation with the new secondary legislation, state that the new secondary legislation repeals or supercedes the existing secondary legislation.
  - (e) In addition to the stipulation in (d), it may be further stipulated that the repealed or superceded secondary legislation may continue to apply as long as it does not come into conflict with the new secondary legislation.

- (f) A small number of rules were issued with the rules reference number and year of issue. A large number were issued through notifications. Include the notification number and year of issue. In addition to rules, regulations, by-laws and procedures need to be issued through notifications. Secondary legislation that requires public awareness should be issued through notifications.
- (g) Instructions to and information for government departments and agencies for their internal use should be in the form of orders or directives.
- (h) The date of issue of secondary legislation should be expressed in Myanmar Era, followed by the equivalent Christian Era within parentheses.
- (i) The title of the rules, regulation, by-law or procedure should be stated.
- (j) Normally, the year of issue need not be included in the title, unless there is another piece of secondary legislation with the same title.
- (k) Expressions already defined in the primary law need not be defined again in the secondary legislation. Simply stipulate that the expressions contained in this secondary legislation shall have the same meanings as are defined in the primary legislation.

Chapter 4

Amendment of Subsidiary Legislation

130. Subsidiary legislation may be amended as required to adapt to the changed circumstances, following the amendment procedure specified in the original subsidiary legislation. The amending subsidiary legislation should be drafted following the guidelines in Chapter 3 as appropriate.

131. The power to issue rules, regulations, by-laws, notifications or orders include the power to insert, amend, revise or repeal the said rules, regulations, by-laws, notifications or orders (Section 18 of the 1973 Interpretation of Expressions Law).

Chapter 5

Promulgation of Rules

132. The Union Ministries concerned should prepare the preliminary drafts of the rules, regulations or by-laws or their amendments, as they are empowered under Section 97 (a) (1) of the Constitution, and the final draft should be sent to the Office of the Union Attorney-General for review and recommendations.

133. The Region/State-level institutions concerned should prepare the preliminary drafts of the rules, regulations or by-laws or their amendments, as they are empowered under Section 189 (a) (1) of the Constitution, and the final draft should be sent to the Office of the Region/State Advocate-General for review and recommendations.

134. The Union Ministry concerned

- (a) Make the necessary changes incorporating the review and recommendations of the Office of the Union Attorney-General, and with the approval of the Union Government, signs the rules, regulations or by-laws or their amendments for promulgation. After promulgation, they can be put into practice.
- (b) After signing and promulgating the rules, regulations or by-laws or their amendments, a prescribed number of copies should be sent to Pyidaungsu Hluttaw for circulation among the Hluttaw Representatives (Members of Parliament) and to allow deletions or amendments if required, in accordance with Section 137 and 157 of the Constitution.
- (c) Within 90 days of circulation among Hluttaw Representatives, Pyidaungsu Hluttaw may pass a resolution to make deletions and/or amendments. Then, deletions and/or amendments should be made in accordance with such resolutions. In the absence of deletions and/or amendments by Pyidaungsu Hluttaw, it may be deemed that the Pyidaungsu Hluttaw approves the said rules, regulations or by-laws and they continue to be in effect.

135. The Region/State-level government department/agency concerned

- (a) Make the necessary changes incorporating the review and recommendations of the Region/State Advocate-General, and with the approval of the Region/State Government, signs the rules, regulations or by-laws or their amendments for promulgation. After promulgation, they can be put into practice.

- (b) After signing and promulgating the rules, regulations or by-laws or their amendments, a prescribed number of copies should be sent to the Region/State Hluttaw concerned for circulation among the Hluttaw Representatives (Members of Parliament) and to allow deletions or amendments if required in accordance with Sub-Sections (c) and (d) of Section 189 of the Constitution.
- (c) Within 90 days of circulation among Hluttaw Representatives, the Region/State Hluttaw concerned may pass a resolution to make deletions and/or amendments. Then, deletions and/or amendments should be made in accordance with such resolutions. In the absence of deletions and/or amendments by the Region/State Hluttaw concerned, it may be deemed that the Region/State Hluttaw concerned approves the said rules, regulations or by-laws and they continue to be in effect.

136. Rules have been issued by the individual or organization granted the power to issue rules in various formats in different periods, through notifications, or through orders or as rules with a rules number and year of issue.

Example 1: The following is the rules format from the pre-independence period used for the 1940 Myanmar Stamp Rules, as can be found on page 169 of the Myanmar Stamp Manual, reprinted in 1970, during the Revolutionary Council period.

Myanmar Stamp Rules, 1940.

[Government of Myanmar, Department of Lands and Revenue
(Income-tax and Stamps Branch), Notification No. 2, dated the 19th
February 1940.]

Under the provisions of the Myanmar Stamp Act, and in supersession of the notification of the Government of India in the Finance Department (Central Revenues) No. C. 63 Stamp 25, dated the 5th May 1925, and of all notifications amending the same, the Chairman of the Revolutionary Council of the Union of Myanmar makes the following rules:-

Rules Under The Myanmar Stamp Act.

CHAPTER I

Preliminary.

Short title. 1. These rules may be called the Myanmar Stamp Act Rules, 1940.

2. In these rules -

.....

Example 2: The format of rules in 2017, during Pyidaungsu Hluttaw period is given below.

Government of the Republic of the Union of Myanmar

Ministry of Planning and Finance

Notification No. 35 / 2017

The 3rd Waxing of Tagu, 1378 ME

(30th March, 2017)

In exercise of the power conferred under sub-section (a) of Section 100 of the Republic of the Union of Myanmar Investment Law, the Ministry of Planning and Finance has prescribed these Rules with the approval of Union Government.

Chapter I

Title and Interpretation of these Rules

1. These Rules shall be called the Myanmar Investment Rules.

137. Although Rules were issued in different formats such as through notifications or orders or using Rules Numbers, after 1996 from the State Law and Order Restoration Council period, through the State Peace and Development Council period and the current Pyidaungsu Hluttaw period, they are consistently issued through notifications.

138. In Sub-Rule (f) of Rule 29 of the Union Attorney-General Rules, it is stipulated that rules and procedures should be issued in the notification format, given the need for public dissemination.

139. The provisions and sub-provisions of the Rules are referred to as Rule, Sub-Rule, Sub-Sub-Rule, etc. rather than as Sections and Sub-Sections. Considering that Rules are numbered, Rule 1, Rule 2, Rule 3, Rule 4, Rule 5, etc., they are titled Rules and sub-provisions of rules are called Sub-Rules.

